

Årsredovisning 2022

Ovanåkers kommun

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

Innehållsförteckning

Förord - Kommunstyrelsens ordförande	4
Förvaltningsberättelse.....	5
Inledning	5
Översikt över verksamhetens utveckling	5
Den kommunala koncernen.....	7
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	10
Händelser av väsentlig betydelse.....	22
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	23
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	30
Balanskravsresultat	53
Väsentliga personalförhållanden	54
Förväntad utveckling.....	59
Ekonomisk redovisning	62
Resultaträkning.....	62
Balansräkning	63
Kassaflödesanalys.....	64
Noter (tkr).....	65
Driftredovisning.....	78
Budgetförändringar	79
Budgetförändringar drift.....	79
Investeringsredovisning.....	80
Budgetförändringar investeringar	82
Revisionsrapport.....	83
Verksamhetsberättelser för nämnder och kommunala bolag.....	85
Politiska organ	86
Kommunstyrelsen	89
VA-verksamheten	95
Socialnämnden	98
Barn- och Utbildningsnämnden	105
Miljö- och Byggnämnden	111
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	118
Alfta Industricenter AB.....	122
Helsinge Net Ovanåker AB.....	126
Helsinge Vatten AB.....	129
Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB	132

Förord - Kommunstyrelsens ordförande

På många sätt har detta år präglats av dels ett krig i Europa och dels av att det var ett valår.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina blev för många av oss ett uppvaknande. Vi som kanske har trott att ett krig i vår närhet är osannolikt och inget som vi behöver förbereda oss på.

Uppvaknandet efter den 24 februari 2022 har inneburit att kommunens arbete med säkerhetsfrågor, totalförsvarsövningar och försörjningsfrågor snabbt blev mycket påtagligt och intensivt.

Under året har övningar genomförts tillsammans med Försvarsmakten, Säpo, Polisen och Länsstyrelsen för att vi ska vara förberedda på bästa sätt för sådant som vi för bara en kort tid sedan trodde var otänkbart. Jag är övertygad om att den kommunala organisationen i Ovanåker idag är betydligt mer kunnig och förberedd för att hantera även sådant som höjd beredskap och även i värsta fall krigssituationer än vad vi var i början av 2022.

Det har även varit ett dramatiskt år på det sättet att plötsligt har de ekonomiska förutsättningarna ändrats på ett påtagligt sätt. Inflationen är plötsligt skyhögt, bränslepriser likaså, räntorna höjs regelbundet. Allt detta påverkar självklart både kommuninvånare men även kommunens verksamheter. Kostnader för våra verksamheter och investeringar ökar men statsbidrag och skatter följer inte med på samma sätt. Det finns risk för några kärvare år för kommunen. Glädjande är dock att resultatet för 2022 blir mer än 30 miljoner kronor.

Ett valår är alltid lite speciellt för oss som är förtroendevalda. Framförallt kanske för tiden efter valet när det råder en del osäkerhet om vilka som kommer att styra kommunen de kommande fyra åren. Det innebär även att en hel del nya politiker ska börja forma det politiska ledarskapet. Det är bara att önska den nya konstellationen med Socialdemokraterna och Centerpartiet lycka till med att styra Ovanåkers kommun.

Under 2022 har först Mattias Bergström med den äran fungerat som tillförordnad kommunchef och sedan lyckades vi rekrytera en kompetent och kunnig socialchef Marita Lindsmyr till att kliva upp ett steg till kommunchef. Ett stort tack från min sida till både Mattias och Marita. Ni har varit ett stort stöd för politiken men även lett förvaltningen på ett utmärkt sätt.

För mig har det varit fyra spännande, intressanta och mycket givande år som kommunstyrelsens ordförande. Ett stort tack till alla medarbetare i Ovanåkers kommun som varje dag gör sitt bästa för kommunens invånare och besökare.

Håkan Englund, Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Inledning

Denna förvaltningsberättelse upprättas i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitel och RKR R15 Förvaltningsberättelse. Syftet med förvaltningsberättelsen är att ge en samlad och tydlig bild av Ovanåkers kommun och den kommunala koncernen. Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande rubriker:

Översikt över verksamhetens utveckling, Den kommunala koncernen, Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning, Händelser av väsentlig betydelse, Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten, God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning, Balanskravsresultat, Väsentliga personalförhållanden och Förväntad utveckling.

Översikt över verksamhetens utveckling

Ovanåkers kommunkoncern redovisar ett resultat för 2022 på 36,3 mnkr, budgeten för året var 6,4 mnkr. Föregående års resultat i kommunkoncernen var 17,5 mnkr. Sammantaget blev det en positiv budgetavvikelsen för koncernens resultat med 29,9 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader för kommunkoncernen är -740,4 mnkr vilket är 9,3 mnkr bättre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minus kostnader för avskrivningar och verksamhetskostnader. Verksamhetens intäkter är 3,3 mnkr mer än budgeterat. Vakanser, sjukskrivningar och sänkta sociala avgifter för unga gör att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat, lägre kostnader för väghållning och lägre kostnader för försörjningsstöd är några ytterligare poster som förklarar att verksamhetens kostnader är 2,6 mnkr lägre än budgeterat. Avskrivningarna blev 3,3 mnkr lägre än budgeterat där kommunen står för den största avvikelsen, 2,3 mnkr, pga av investeringar som inte färdigställdes till den tid som det var budgeterat.

Skatteintäkter och statsbidrag blev totalt 794,8 mnkr vilket är 29,9 mnkr högre än budgeten för perioden. Främsta orsaken till detta är högre skatteintäkter. Den viktigaste förklaringen till den utvecklingen är att lönesumman ökade starkt, det blev en bättre återhämtning i ekonomin än den bedömning som gjordes inför året när budgeten för 2022 beslutades. Det har även detta år tillkommit extra generella statsbidrag, 5,6 mnkr, som inte fanns med i budgeten för året.

Finansnettot, finansiella intäkter och kostnader, är -18,2 mnkr vilket är en negativ budgetavvikelse med 9,3 mnkr. Den enskilt största orsaken till denna negativa budgetavvikelse är en kraftig nedgång på värdet av kommunens pensionsmedelskapital, med en orealiserad förlust om -11,5 mnkr. Men förklaras även av att Aefab och Aicabs räntekostnader varit 1,2 mnkr högre än budgeterat.

Ovanåkers kommuns redovisade resultat för 2022 är 30,9 mnkr, årsbudgeten är 0,0 mnkr. Föregående år var resultatet 13,5 mnkr. Verksamhetens nettokostnader är 8,7 mnkr bättre än budget och skatteintäkter och statsbidrag är 29,9 mnkr bättre än budget. Finansnettot däremot är 7,7 mnkr sämre än budget.

Invånarantalet i kommunen fortsätter inte längre att öka, istället minskade befolkningen under året med 89 personer och var vid årets utgång 11 622 personer. Trenden att soliditeten exkl. pensionsförpliktelser minskar håller i sig även under 2022, soliditeten i koncernen är nu på 35,5 %, 2018 var den 39,2 %. Soliditeten inkl. pensionsförpliktelser har däremot legat på en stabil nivå på drygt 20 % men ökade detta år till 22,9 %. Huvudorsaken till den minskade soliditeten exkl. pensionsförpliktelser är en hög investeringstakt, framförallt under perioden 2018 till 2020 men även efterföljande år har investeringarna varit relativt höga. Att soliditeten inkl. pensionsförpliktelser är relativt oförändrad beror framförallt på att pensionsförpliktelsen stadigt minskar samt positiva resultat. För att finansiera de senaste årens investeringar har kommunkoncernen ökat sina långfristiga skulder med 341 mnkr sedan 2018. Kommunkoncernens långfristiga skuld per invånare fortsätter att öka och uppgår nu till 74 tkr.

Den kommunala koncernen

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter (tkr)	313 635	299 020	314 983	332 157	337 674
Verksamhetens kostnader (tkr)	-979 988	-967 794	-930 041	-939 798	-953 453
Årets resultat (tkr)	36 269	17 461	29 050	32 909	-14 545
Soliditet (%)	35,50 %	34,79 %	35,40 %	37,15 %	39,19 %
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	22,87 %	20,96 %	20,39 %	20,09 %	19,43 %
Investeringar (netto) (tkr)	133 829	125 963	197 140	273 624	196 161
Långfristiga skulder (tkr)	864 440	844 075	782 362	664 931	523 224
Långfristiga skulder/invånare (tkr)	74	72	67	57	45

Kommunen

	2022	2021	2020	2019	2018
Antal invånare (folkmängd)	11 622	11 711	11 672	11 670	11 684
Kommunal skattesats (%)	21,86 %	21,86 %	21,86 %	21,86 %	21,86 %
Verksamhetens intäkter (tkr)	151 041	143 077	166 252	186 015	194 050
Verksamhetens kostnader (tkr)	-861 811	-853 102	-826 815	-831 620	-859 979
Verksamhetens nettokostnader (tkr)	-755 251	-751 495	-698 214	-677 108	-694 837
Verksamhetens nettokostnader/invånare (tkr)	-65	-64	-60	-58	-60
Skatteintäkter och statsbidrag (tkr)	794 805	755 758	722 652	699 986	672 856
Årets resultat (tkr)	30 933	13 463	20 749	29 850	-22 292
Soliditet (%)	44,18 %	43,37 %	45,09 %	49,95 %	53,67 %
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	24,54 %	21,74 %	21,13 %	21,36 %	19,66 %
Investeringar (netto) (tkr)	91 871	90 661	159 347	192 246	125 077
Långfristiga skulder (tkr)	386 490	366 125	324 412	212 981	92 274
Långfristiga skulder/invånare (tkr)	33	31	28	18	8
Totala tillgångar	1 172 262	1 122 985	1 050 131	906 535	788 018
Antal tillsvidareanställda	954	953	919	927	954

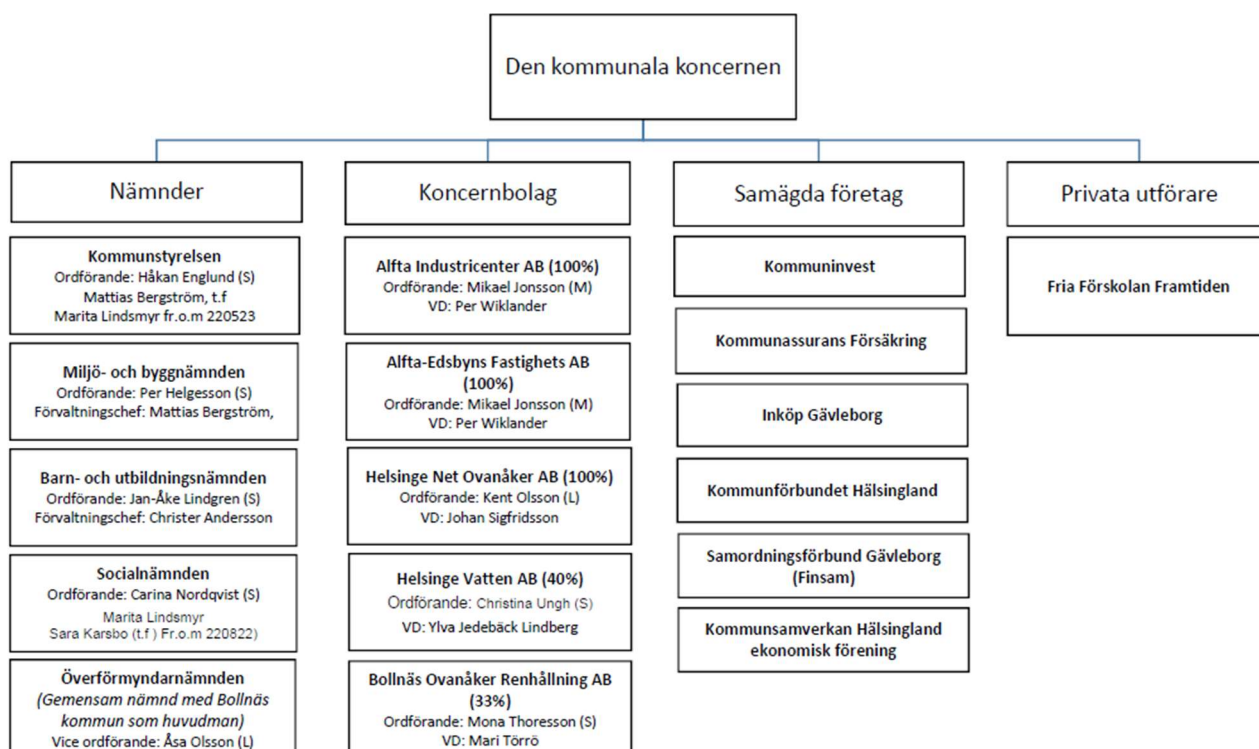
Utvecklingsmönstren på lite längre sikt visar bl.a. att befolkningen fortsätter att minska efter att några år tillfälligt ökat, befolkningen har mellan 1990 och 2022 minskat med 1 936 personer. Den kommunala skattesatsen i kommunen har varit oförändrad under perioden. Investeringarna i koncernen var historiskt

höga under perioden 2018-2020 men även 2021 och 2022 genomfördes mer investeringar än vad som kunde finansieras med egna medel. Detta har medfört att de långfristiga skulderna i kommunkoncernen per invånare har ökat från att 2018 vara 45 tkr/inv. till att 2022 uppgå till 74 tkr/inv. De långfristiga skulderna per invånare i kommunen har ökat från 8 tkr/inv. 2018 till 33 tkr/inv. 2022. De höga investeringsvolymerna märks också på de totala tillgångarna i kommunen, där merparten avser anläggningstillgångar, 2018 var de totala tillgångarna i kommunen 788 mnkr men har fram till 2022 ökat till 1 172 mnkr. Soliditeten minskar i både kommunkoncernen och kommunen men soliditeten inkl. pensionsförpliktelsen däremot ökar något under perioden 2018 till 2022. Antalet tillsvidareanställd 2022 var 954 personer vilket det också var 2018.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation, tre helägda bolag samt två delägda bolag. De helägda bolagen är Alfta Industricenter AB, Alfta-Edsbyns Fastighets AB och Helsing Net Ovanåker AB. De två delägda bolagen Helsing Vatten AB och Bollnäs Ovanåker Renhållning AB ägs tillsammans med Bollnäs Stadshus AB. De samägda företagen är Kommuninvest Ekonomisk förening, Kommunassurans Försäkring, Kommunförbundet Hälsingland, Samordningsförbund Gävleborg (Finsam) samt Kommunsamverkan Hälsingland ekonomisk förening. Inköp Gävleborg är under avveckling. Kommunen anlitar privata utförare inom förskoleverksamhet.

Organisationsschema

Nämnder	Verksamhet
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen. Inom nämndens ansvar ligger verksamheter såsom ekonomi, inköp, personal och löner, kommunikation och service, IT, kultur, kost, arbetsmarknad, integration, näringsliv, folkhälsa, turism, fysisk planering, infrastruktur, fastigheter, fritid, mm.
Miljö- och byggnämnden	Miljö- och byggnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet, miljö-, hälsoskydd, livsmedelsområdet samt bostadsanpassningsbidrag. Nämnden är vidare kommunens naturvårdsorgan samt innehar budgetansvar för kommunstyrelsens ansvarsområde enligt alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, förberedelseklass, särskola, centrala elevhälsan, gymnasium med sex nationella program och introduktionsprogram, vuxenutbildning, Svenska för invandrare (SFI) samt högskola/lärcentrum. I kommunen finns även en enskild förskola för vilken nämnden har tillsynsansvar. Av kommunens förskolebarn går ca vart femte barn i förskola i enskild regi inom Fria Förskolan Framtiden.
Socialnämnden	Socialnämnden ansvarar för verksamheter som styrs främst av Socialtjänstlagen (SoL) men genom åren har även ansvar inom Lagen om Stöd och Service till vissa personer (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) tillkommit. Om det är påtaglig risk för människors liv, hälsa och utveckling finns inom ansvarsområdet två tvångslagstiftningar som reglerar socialtjänstens arbete. Det är Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).
Överförmyndarnämnden	Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet vars huvudsakliga uppgift är att utöva tillsyn över förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap, samt efter handläggning ge tillstånd till olika rättshandlingar och andra åtgärder.

Koncernbolag	Verksamhet
Alfta Industricenter AB	Förvaltar och hyr ut ändamålsenliga lokaler till företag och organisationer. Driver ett företagshotell på 35 000 m ² i Alfta.
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	Fastighetsbolag som har i uppdrag att bygga och hyra ut hyresrätter, utbudet ska passa olika kategorier av hyresgäster. Bolagets verksamhet omfattar även att förvalta kommunens verksamhetsfastigheter.
Helsinge Net Ovanåker AB	Bolaget levererar bredband via kopparnät och fibernät till hushåll, företag och offentliga institutioner i Ovanåkers kommun.
Helsinge Vatten AB	Bolagets uppdrag är att ansvara för distribution och rening av vatten, samt drift, skötsel och underhåll av vatten- och avloppsanläggningar inom Ovanåkers och Bollnäs kommun.
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB	Ansvarar för ägarkommunernas avfallsverksamhet och driver avfallsanläggningen med återvinningscentralen på Sävstaås samt Edsbyn.

Samägda företag	Verksamhet
Kommuninvest	Kommuninvest är en medlemsorganisation som företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor. Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra Kommuninvest till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.
Kommunassurans Försäkring	Försäkringsbolag för kommunens egendoms- och ansvarsförsäkring.
Inköp Gävleborg	Har tom 2019 genomfört upphandlingar samt gett stöd och rådgivning åt kommunernas förvaltningar och bolag i Gävleborgs län.
Kommunförbundet Hälsingland	Arbetar med förebyggande och operativ räddningstjänst, kris- och säkerhet, informationssäkerhet, datasäkerhet samt serveringstillstånd för alkohol, tillsyn av tobak, folköl samt receptfria läkemedel samt ansvarar för en förvaltarehet.

Samordningsförbund Gävleborg (Finsam)	Samordningsförbund Gävleborg ska främja samverkan mellan myndigheter och organisationer i länet med syfte att personer i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering, ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete och egen försörjning. Verksamheten bygger på Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (ofta förkortat Finsam).
Kommunsamverkan Hälsingland ekonomisk förening	Ambitionen med den ekonomiska föreningen är att fungera som ett nav och samordnare av utvecklingsprojekt för de sex hälsingekommunerna. Mycket har tidigare gjorts huvudsakligen inom vuxenutbildningen men inriktningen för den ekonomiska föreningen är att kunna initiera och driva projekt inom en rad områden.

<i>Privata utförare</i>	<i>Verksamhet</i>
Fria Förskolan Framtiden	Fria Förskolan Framtiden är en enskild förskoleverksamhet för vilken Barn- och utbildningsnämnden har tillsynsansvar. Av kommunens förskolebarn går ca vart femte barn i förskola i enskild regi inom Fria Förskolan Framtiden.

Sedan 2011 bedrivs överförmyndarverksamheten av en Överförmyndarenhet i samarbete mellan Bollnäs, Ljusdal och Ovanåkers kommun. Bakgrunden till det fattade beslutet är bland annat att man behöver stärka verksamheterna i respektive kommun och öka rättssäkerheten, varför handläggningen flyttades till den gemensamma enheten. Bollnäs kommun och Ovanåkers kommun har sedan 2015 en gemensam överförmyndarnämnd, med säte i Bollnäs. I slutet av 2021 ansökte Ljusdals kommun om att få ingå i den gemensamma nämnden med start nästa mandatperiod (1 januari 2023), som både Bollnäs och Ovanåkers kommun godkände.

2009 bildades bolaget Helsing Vatten AB i syfte att sköta drift och underhåll av Bollnäs och Ovanåkers kommuners VA-verksamheter. Bolaget ansvarar även för respektive kommuns administrations- och ekonomifunktion, marknadsföring, kundtjänst samt hantering av fakturering och kravtjänst. Bolaget ägs till 40 % av Ovanåkers kommun och 60 % av Bollnäs Stadshus AB.

Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB (BORAB) ägs till 33,3 % av Ovanåkers kommun och 66,7 % av Bollnäs Stadshus AB. Bolagets uppdrag är att samla in, transportera, behandla och återvinna kommunernas avfall, samt lagra och tillverka avfallsbränsle på uppdrag av Bollnäs Energi AB. Borab bedriver dels en taxefinansierad verksamhet enligt självkostnadsprincipen i avfallskollektivet och dels en konkurrensutsatt del med avkastningskrav.

Inköp Gävleborg fungerar under avvecklingen endast som förvaltare av avtal (enligt reviderad förbundsordning). Sedan 2020 har alla kommuner i Hälsingland skapat egna inköpsorganisationer och samverkar tillsammans i inköps och upphandlingsfrågor i Inköpssamverkan Mitt.

Kommunalförbundet Hälsingland (KFH) bildades den 1 april 2009. Medlemskommunerna Bollnäs, Söderhamn och Ovanåker har lämnat över ansvaret för bl. a förebyggande och operativ räddningstjänst, kris- och säkerhet, informationssäkerhet, datasäkerhet.

Inför 2023 beslutades om att utöka antalet nämnder i Ovanåkers kommun med två nya nämnder, Samhällsbyggnadsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nedan följer några risker/områden som är av vikt för att bedöma och förstå resultatet och den ekonomiska ställningen i Ovanåkers kommun och kommunkoncernen. Dessa är indelade i rubrikerna omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Nedan följer ett utdrag ur Ekonomirapporten som SKR, Sveriges Kommuner och Regioner presenterade i december.

Efter flera år med starka resultat väntar nu svårare år med osäkerhet om konjunkturen och höga pensionskostnader. Skatteunderlaget ökar i relativt god takt, men urholkas av prisökningarna. Kommunerna försöker bromsa kostnadsutvecklingen redan under 2022, och under 2023 väntar såväl generella effektiviseringskrav som riktade åtgärder inom flera verksamheter. Resultaten faller och flera kommuner budgeterar med underskott med hänvisning till resultatutjämnning eller synnerliga skäl nästa år. Resultatet i kommunerna 2023 beräknas till 8 miljarder kronor inklusive 3,5 miljarder i kompensation för höga elpriser. Det är lägre än på många år och motsvarar bara 1,1 procent av skatter och statsbidrag. Det innebär att ett stort antal kommuner kommer att redovisa underskott. Pensionskostnaderna fortsätter att öka ytterligare 2024. Då krävs åtgärder motsvarande 19 miljarder för att klara ett resultat på 2 procent av skatter och generella statsbidrag, som har använts som en tumregel för god ekonomisk hushållning för sektorn sammantaget.

Kommunernas resultat var rekordhøgt 2021, sammantaget 47 miljarder kronor. Det starka resultatet förklaras av en betydligt snabbare ekonomisk återhämtning efter pandemin än väntat och höga realiserade finansiella intäkter till följd av en positiv börsutveckling. Det sammantagna resultatet för kommunerna har under de senaste åren förstärkts av realiserade vinster i på finansiella placeringar samt höga rea- och exploateringsintäkter. Under pandemiåren var kostnadsutvecklingen i kommunerna förhållande vis låg. Kostnaderna ökade med 2,1 procent i löpande priser år 2020 och 3,2 procent 2021, vilket innebär en ökning av kostnadsvolymen, rensat för prisförändringar med 0,2 respektive 0,6 procent.

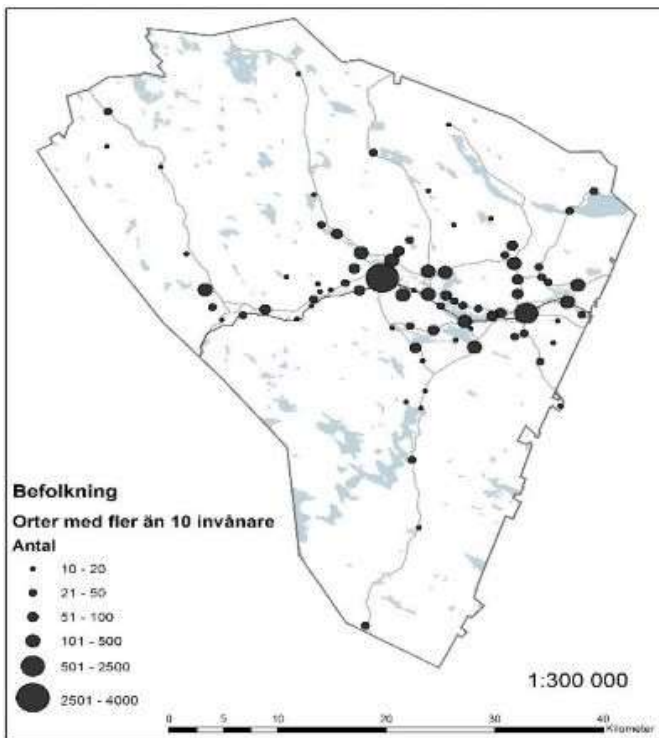
Under 2022 har en hög prisutveckling på el och drivmedel inneburit högre kostnader för flera kommunala verksamheter. Främst har elkostnaderna ökat i de kommuner som har rörligt elavtal, eller har behövt binda om sina avtal under 2022 eller början av 2023. Under 2022 års tre första kvartal har prisökningarna på livsmedel varit mycket höga, i genomsnitt nära 17 procent, vilket sätter press på vissa verksamheter. Även om löneökningar och kraftigt ökade pensionskostnader spelar betydligt större roll för den kommunala ekonomin som helhet, blir plötsligt betydligt högre priser på energi, livsmedel och transporter en svår fråga att hantera för enskilda verksamheter.

Inte vid något av de sex tillfällen då SKR de senaste tre åren har ställt frågan om kommande års ekonomiska utsikter har svaren från ekonomicheferna varit så entydigt negativa som nu. I princip alla bedömer att de ekonomiska förutsättningarna är sämre 2023 jämfört med i år. Det finns flera förklaringar till detta. År 2022 verkar, trots en hög inflation, flyktingar från Ukraina och geopolitisk osäkerhet sluta som ett bra ekonomiskt år för många kommuner och för sektorn som helhet. Därtill ger den höga inflationen kommunerna en riktig

pensionssmäll 2023 och det gör att kostnadsökningen i sektorn beräknas bli en av de högsta under 2000-talet.

Befolkningsutveckling

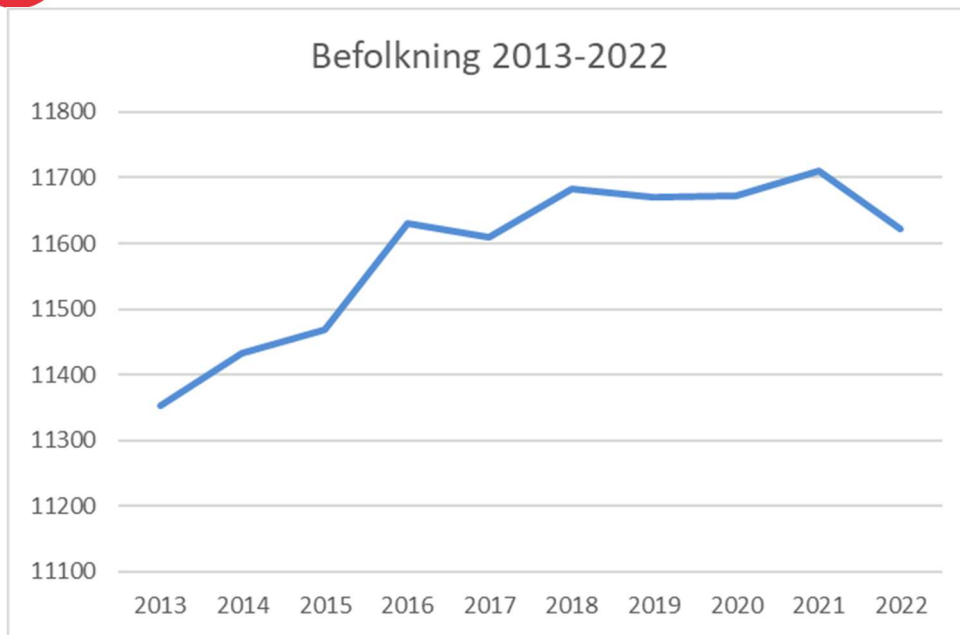
Hur kommunens befolkning är sammansatt påverkar planeringen av service i en kommun. Det handlar bland annat om hur många invånare kommunen har i förvärsarbetande ålder, andelen äldre, antalet barn, antalet kvinnor och män, geografisk spridning och om befolkningen ökar eller minskar.

I Ovanåkers kommun är befolkningen koncentrerad till Voxnans dalgång och de kringliggande byarna. Nästan 70% av kommunens befolkning bor i tätorterna Edsbyn och Alfta

Enligt befolkningsprognosen antar att runt 110 barn föds varje år i kommunen, 2022 föddes det totalt 103 barn. Det är dock fortfarande fler som dör än som föds vilket leder till ett så kallat negativt födelseöverskott. Under år 2022 avled 145 personer och födelseunderskottet var -42.

De senaste åren har inrikes inflyttning till kommunen legat på 300-400 personer. Utflyttningen har ofta varit något högre. År 2022 var det ett inrikes nettoutflyttningunderskott på -57 personer. 380 inrikes utflyttningar och 323 inrikes inflyttningar till kommunen. Under 2022 invandrade 38 personer och utvandrade 29 personer, vilket ger ett invandringsöverskott på 9 personer under 2022. Per den 31 december 2022 bor 11 622 invånare i Ovanåkers kommun. Befolkningen minskade med 89 personer jämfört med föregående år.

Åldersstrukturen i Ovanåkers kommun skiljer sig från riket. Kommunen har en högre andel äldre och antalet äldre kommer att fortsätta öka i framtiden. Största ökningen kommer ske runt år 2020 och fram till 2035. Denna befolkningsstruktur påverkar den framtida välfärden.

Befolkningen har mellan 1990-2022 minskat med 1 936 personer till nuvarande 11 622 invånare. Mellan 1990-2013 minskade befolkningen varje år medan befolkningen mellan 2013 -2022 ökat sex av nio år.

En demografisk utmaning för kommunen ligger i att antalet 80 år och äldre antas öka med 416 personer (+49 %) mellan 2020-2030. Mellan 2020-2022 var ökningen 54. Gruppen 80 år och äldre är en grupp där flera är i behov av kommunala insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende. Mellan 2030 och 2040 antas att ökningen i gruppen 80 år och äldre inte är så stor men en omfördelning sker inom gruppen där antalet 90 år och äldre antas bli 123 fler (+65 %).

Arbetsmarknad

Näringslivet i Ovanåkers kommun utmärks av en stark industri- och småföretagartradition. Tillväxten i det lokala näringslivet i Ovanåker har varit mycket god under hela 2000-talet. Det beror dels på den starka företagartraditionen kombinerat med en god förmåga till förnyelse och investeringsvilja. Några av länets största privata arbetsgivare finns i Ovanåkers kommun. Andelen företagsamma i Ovanåker ligger över länssnittet. En framtida utmaning är att rekrytera kvalificerad arbetskraft för att företagen ska fortsätta utvecklas, men det gäller inte bara den kvalificerade arbetskraften utan det kommer att bli en utmaning inom alla områden.

2022 har varit ett år där det har varit bra orderingångar på våra företag vilket har gjort att arbetslösheten har gått ner rejält, först under slutet av året började några företag känna av lite lågkonjunktur och det innebar lite uppsägningar av tidsbegränsade anställningar mm så att året avslutade med en lite ökning av arbetslösheten men från låga nivåer så läget känns ändå bra. Företagen i kommunen har fortfarande stora problem med sin kompetensförsörjning och detta är en av de stora utmaningarna för företagen i vår kommun har framgent.

Ovanåkers kommun hade i december 2022 344 personer inskrivna arbetslösa, vilket motsvarar 6,5 % av den registrerade arbetskraften 16-64 år. Föregående år var motsvarande andel 7,8 %, alltså en minskning med 1,3 procentenheter. Ungdomsarbetslösheten var i december 2022 11,2 % (60 ungdomar). Föregående år var andelen 13,7 %, alltså en minskning med 2,5 procentenheter. Arbetslösheten bland utrikesfödda var i december 2022 25 % (föregående år 30,5 %), en minskning med 5,5 procentenheter.

Kommunen har de senaste åren tagit ett allt större ansvar för arbetsmarknadsfrågor som en följd av att staten har minskat arbetsförmedlingens kontor samt minskat statlig ersättning till arbetsmarknadspolitiska program. Under 2022 så ingick kommunen genom AME en överenskommelse gällande arbetslösheten, där riktar vi in oss på särskilt utsatta grupper utifrån statistik från Af, det har slagit väl ut och vi har varit ledande i Hälsingland i detta jobb. Arbetsmarknadsenheten har också upprättat flera nya samarbeten med andra aktörer både intern inom kommunen men även extern med till exempel HC och fler företagare.

Bostadsmarknad

Det kommunalägda bostadsbolaget Aefab har ha en viktig roll för att skapa boende för invånare i Ovanåkers kommun. Det är svårt att bedöma vilka typ av boenden som behövs, men kopplat till kostnadsutvecklingen så behövs det byggas billiga bostäder, mindre och mer energisnålt.

Ovanåkers kommun har en medelålder på 45,5 år och rikssnittet är 41,6 år, befolkningen bor till 66 % i tätort där snittet i Sverige är 88 %. Bostadsbolaget Aefab har gjort analysen att en hög andel äldre som bor utanför tätorten bör vilja bo enklare, bekvämare och närmare samhällsservice. Under 2022 invigdes ett andra +65 boende i kommunen, när 65Trygg Backa i Edsbyn med 31 lägenheter färdigställdes. Efter detta färdigställande har Aefab alltså byggt 93 st trygghetsboenden inom kommunen på några år.

Färdigställandet på Backa betyder också att det tillförts 130 nya lägenheter sedan kommunens översiktsplan blev klar år 2017. I översiktsplanen är mål satta att det ska tillföras 100 st lägenheter och 50 st trygghetsboenden till år 2030. Färdigställandet på Backa betyder därmed att målpuffyllelsen ligger långt före planen, då det totalt tillförts 130 st nya lägenheter sedan översiktsplanen antogs, men med en större fördelning mot trygghetsboende. Utöver dessa boenden har det också tillförts 26 st lägenheter för LSS boende och boende för psykisk rehabilitering.

Uthyrningsgraden hos bostadsbolaget Aefab ligger på 98 %. Aefab hyrde ut 281 lägenheter under 2022 vilket är ca 23 st/månad och ligger på ungefär samma nivå som tidigare. På varje uthyrningsobjekt är det färre sökande jämfört med förra året. Antalet ködagar har sjunkit något och så även antal sökande per objekt, vilket pekar på ett något minskande uthyrningstryck än tidigare men från en hög nivå.

Att mer lägenheter och villor blir till salu är positiva mått. Ett orosmoln är de ökande kostnaderna. Byggpris- och energiindex har ökat väsentligt, vilket gör det svårt att hålla marknadsmässiga hyror på nya objekt. En förhoppning är att ökningarna är tillfälliga.

Aefab planerar för tillfället ingen nyproduktion.

Hållbarhet

Under året har kommunen arbetat med uppföljning av de lokala miljömålen som gått ut där flera av målen uppfylldes men också ett antal mål där arbete återstår för att nå ända fram. Samverkan med Länsstyrelsen och andra kommuner i länet har genomförts för att ta fram nya regionala miljömål som Ovanåkers kommun ämnar anta under kommande år som nya miljömål.

För att stärka den lokala självförsörjningsgraden i kommunen antogs i juni en vägledande lokal livsmedelsstrategi. En del i strategin är att tillgängliggöra kommunal mark för odling vilket genomfördes för andra året i rad på två platser i kommunen, ett 20-tal odlare fick chansen att odla på en egen lott.

Den kommunala energi – och klimatrådgivningen såg under året ett ökat intresse för rådgivning, både från privatpersoner, bostadsrättsföreningar och företag. Särskilt stort var intresset för energieffektivisering och installation av laddinfrastruktur och solceller.

Biosfärområde Voxnadalen är ett modellområde för hållbarutveckling som innefattar stora delar av Ovanåkers kommun och delar av Ljusdals- och Bollnäs kommun. Under 2022 har Biosfärområde Voxnadalen varit projektägare för eller medverkat som projektpartner i flera projekt som bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Huvuddelen av de projekt som drivs inom biosfärområdets tre fokusområden kan framförallt kopplas till mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Ett av de större projekten under 2022 har varit samarbetsprojektet "Hållbar platsutveckling" där Världsarvet Hälsingegårdar och Biosfärområde Voxnadalen tillsammans i ett projekt finansierat av Tillväxtverket fokuserat på en hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer.

Biosfärområde Voxnadalen har arbetat vidare med projektet 'Från aktionsplan till aktion för biologisk mångfald' ett projekt där alla tre kommunerna inom biosfärområdet, men även Svenska kyrkan och Naturskyddsföreningen engagerat sig i åtgärder för en ökad biologisk mångfald. Tillsammans med lokala aktörer inom träförädlingsindustrin och byggnadsvårdssektorn samt Högskolan i Gävle har Biosfärområde Voxnadalen varit delaktigt i att starta upp föreningen VoxKedjan. VoxKedjan har som syfte att skapa mervärden i skogsbruket genom att bland annat skapa en fungerande marknad för kvalitetsvirke ämnat för t.ex. byggnadsvård. Biosfärområde Voxnadalen har under 2022 fortsatt deltagit i det omfattande EU-projektet Rivers of Life med syfte att förbättra vattenmiljöerna i Voxnan.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning och att hitta rätt kompetens är en av våra största utmaningar och avgörande för hur Ovanåkers kommun möter framtiden. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom rekrytering, istället behövs också nya arbetssätt och att tillvarata och utveckla befintliga medarbetare.

Den demografiska utvecklingen har stor påverkan på arbetsgivarens möjligheter att klara kompetensförsörjningen. Antalet personer i arbetsför ålder minskar samtidigt som behoven av välfärd ses öka. Konkurrensen om arbetskraften på arbetsmarknaden är stor. Det innebär att arbetet med att attrahera, rekrytera behålla och utveckla kompetenta medarbetare sker i konkurrens med andra kommuner, regioner samt privata arbetsgivare.

Det är viktigt att vi kan locka nya kompetenta medarbetare, men lika viktigt att vi tar väl hand om de vi redan har genom att skapa förutsättningar för hållbara medarbetare som kan leverera välfärdstjänster med god kvalitet. Utmaningarna gällande kompetensförsörjning skiljer sig till viss del åt mellan våra verksamhetsområden, vilket innebär att arbetet behöver verksamhetsanpassas utifrån behov och förutsättningar. Redan nu ses ett underskott på personal alternativt svårighet att rekrytera inom legitimationsyrken såsom tex sjuksköterskor och lärare inom vissa ämnen. Chefer och undersköterskor är andra exempel på svårrekryterade grupper. Medelåldern hos de anställda är hög inom de personalintensiva grupperna omvårdnadspersonal och inom legitimationsyrket förskollärare vilket innebär att arbetsgivaren står inför pensionsavgångar de kommande åren.

Kommunen har ett fastighetsbestånd som till stor del byggdes på 60- och 70-talet. Under de senaste åren har kommunen beslutat och genomfört flera renoveringar av bland annat grundskolor och fritidsanläggningar och nybyggnationer av demensboende och förskolor. Under nästa år kommer en ny 6- avdelningsförskola att färdigställas.

Utbildning

Den demografiska utvecklingen visar att kommunens barn- och elevvolym kommer att vara relativt konstant framöver. Nativiteten (antal folkbokförda barn 2022 var 103 st) är lägre än uppdaterade prognoser. Fortsatt är det hög efterfrågan på förskoleplatser i centralt belägna förskolor i Edsbyn. I väntan på Skogsbackens förskola i Alfta så har platser tillskapats på befintliga centrala förskolor och i Edsbyn har etablering av förskolorna Bäckstugan och Sörgården löst behovet tillfälligt.

Personalbrist kan skönjas då legitimerade lärare saknas i vissa ämnen i grundskolan. Kommande pensionsavgångar aviseras framför allt i förskolan där bristen på förskolelärare kan komma att märkas då organisationen samtidigt har ett utökat behov av personal i denna verksamhet. Den allmänna bristen på lärare i Sverige kan också komma att påverka, siffror visar att det kommer att saknas ca 12 000 lärare 2035, vilket kan leda till högre löner och ökad rörlighet mellan kommuner. Detta kan komma att påverka både ekonomi och framtida kvalitet.

En fortsatt utmaning är utlandsfödda elevers möjlighet att nå nationell behörighet till gymnasieskola efter avslutad grundskola. Elever som är utlandsfödda behöver generellt mer stöd och stöttning vilket också påverkar skolans kostnader. Vår kommun har en utmaning i att efterleva skolans kompensatoriska uppdrag då också andelen elever från studieovana hem överstiger riksandelen. Detta märks bl. a på rådande betygsskillnader mellan pojkar och flickor och deras behörighet till nationella gymnasieprogram.

Den fortsatta implementeringen av förskolans läroplan samt införandet av obligatorisk förskoleklass i grundskoleverksamheten innebär andra utmaningar på lokaler, organisation, personalsamverkan och samarbete. Flyttningen till Skogsbackens förskola i Alfta kommer också att ställa krav på planering, logistik och ekonomi under 2023.

Ett ständigt arbetsmiljöarbete pågår för att tydligt identifiera områden i de olika skolformerna som har förbättringspotential. Barn- och utbildningsförvaltningen ser en något minskad korttidsfrånvaro efter avtynande pandemi. Andelen långtidssjukskrivningar är i stort oförändrade men måste sättas in i en större kontext. Stigande ålder på personal och större barngrupper bidrar fortsatt till långtidssjukskrivningar. Vi ser

också att en längre period av stor frånvaro bland barn och elever samt fjärrundervisning påverkat arbetsbelastningen i förskola och skola. Coronapandemin och efterdyningarna av denna kommer med all sannolikhet att generera ett utökat resursbehov för att komma tillrätta med psykisk ohälsa och den utbildningsskuld som kan konstateras.

Vård och omsorg

De behov av omställningar och prioriteringar som verksamheterna sett under några år gäller fortsatt och förstärks också utifrån de riktade statsmedel som kommunerna får för att utveckla och förbättra kvaliteten, samverkan, tillgänglighet och kontinuitet inom alla verksamhetsområden. Den demografiska utvecklingen med avsevärt fler äldre gör att verksamheten måste ställa om arbetssättet för att klara den framtida omsorgen. Om kommunen inte lyckas med det kan konsekvensen bli att kvaliteten tvingas sänkas då det inte kommer att finnas personal att tillgå i samma omfattning som idag. Svårigheten att rekrytera främst arbetsterapeuter, fysioterapeuter, sjuksköterskor, socialsekreterare, undersköterskor och chefer medför risk för att inte kunna upprätthålla rättssäkert stöd och vård/omsorg med hög kvalitet. Omställning till nära vård tillsammans med utvecklingen av mer avancerad vård i hemmet kommer att ställa krav på välutbildad personal, både gällande den legitimerade personalen och för personal som tar emot delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Förebyggande insatser, främst för barn och unga kommer kräva utökade resurser framöver, både på kort och lite längre sikt. Svårigheter för medborgare att nå egen försörjning ställer krav på flexibla arbetssätt för att nå mer hållbara lösningar. Förmågan och viljan till ändrade arbetssätt med fokus på samverkan och samarbete, både intern och externt, måste stärkas för att skapa den utveckling som behövs för att klara framtida behov och förväntningar. Det är en av de viktigaste förmågorna hos chefer och medarbetare framöver.

Finansiella risker

Ovanåkers kommuns fullmäktige har beslutat om en Finanspolicy (reviderad kf 2019-11-25). Syftet med finanspolicyen är att ange ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunen skall bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. För förvaltningen av kommunens pensionsmedel finns en särskild policy fastställd av kommunfullmäktige, Placeringspolicy gällande förvaltning av pensionsmedel för Ovanåkers kommun (reviderad kf 2016-11-21).

Kommunens bostadsbolag Aefab antog en finanspolicy 2013-12-18 som reglerar de finansiella riskerna som bolaget har. Räntesäkring sker åtskilt från kapitalbindning via ränteswappar. Samtliga lån finns hos Kommuninvest och all räntesäkring hos Nordea. Vid nyupplåning och omsättning av lån tas 2 anbud in.

Aicab antog en finanspolicy 2018-06-11 och Helsing Net Ovanåker AB antog en finanspolicy 2020-02-13.

Ränterisk

För att begränsa ränterisken, risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader, skall räntebindningstiden i kommunens låneportfölj spridas över tid enligt nedanstående normportfölj.

Löptid		Min	Max
0 - 1 år	25%	0%	50%
1 - 3 år	20%	0%	40%
3 - 5 år	20%	0%	40%
5 - 7 år	20%	0%	40%
7 - 10 år	20%	0%	40%
Snitträntebindning (år)	4,2		

Genomsnittliga räntebindningen för kommunen är 3,36 år. Genomsnittlig räntan för 2022 är 0,60%.

Totalt i koncernen är den genomsnittliga räntebindningen 3,01 år och den genomsnittliga räntan är 1,23 %.

Räntebindning för Aefab uppgår till 3,13 år, genomsnittlig ränta är 2,01 %. Räntebindning för Aicab uppgår till 1,56 år, genomsnittlig ränta för år 1,00 %. Räntebindning för Helsing Net Ovanåker uppgår till 1,50 år, genomsnittlig ränta är 0,51 %. Räntebindningen för Borab uppgår till 3,87 år, genomsnittlig ränta är 0,44 %.

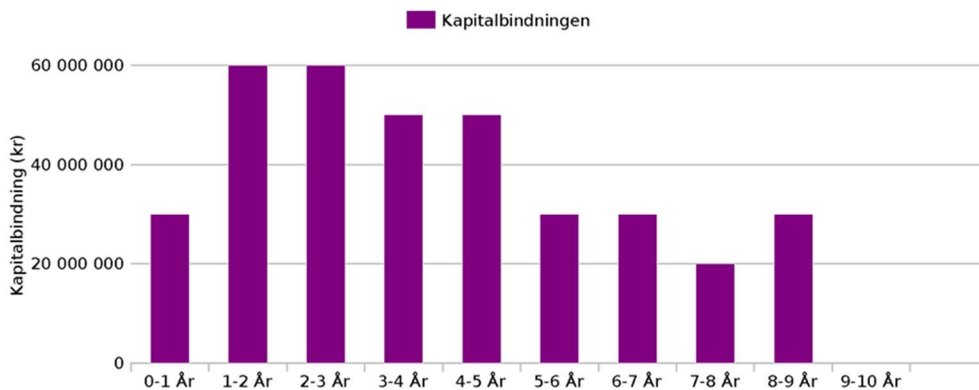
Finansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken skall kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj. Finansieringsrisken består i att kommunen vid varje givet tillfälle inte får tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Kapitalbindning	0-1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	7-10 år
Maximalt	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Minimalt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Kapitalbindningen för kommunen är 3,94 år, fördelad enligt bild nedan.

Genomsnittliga kapitalbindningen för koncernen uppgår till 2,94 år.

Genomsnittliga kapitalbindning för Aefab uppgår till 2,17 år. Kapitalbindning för Aicab uppgår till 2,28 år. Kapitalbindningen för Helsinge Net Ovanåker AB uppgår till 2,17 år. Kapitalbindning för Borab uppgår till 3,87 år.

Kredit- och likviditetsrisk

Kommunen skall ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar samt tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 60 betalningsdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfällig - utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap - skall användas för att amortera kommunens låneskuld. Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i räntebärande värdepapper hos den bank som kommunen vid tillfället har avtal med. Placerade medel skall kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Utdrag ur Placeringspolicyn gällande förvaltning av pensionsmedel (Kf 2016-11-21 92 §):

Ovanåker kommun skall på ett effektivt och säkert sätt förvalta de finansiella medel som kommunen förfogar över. Ovanåkers kommun har avsatt kapital för att minska likviditetsmässiga påfrestningar som kommer av framtida åtaganden vad gäller pensionsförpliktelser. För att minska risken i förhållande till åtagandet kommer en relativt stor del av pensionsfondens tillgångar att placeras i en matchande förvaltning. Placeringspolicyn utgör ett regelverk för pensionsmedelsförvaltningen samt likviditetsförvaltning med en bedömd löptid över ett år.

Målet med de avsatta medlen är att nå en årlig real avkastning om 2 % sett över rullande femårsperioder. Detta definieras som det övergripande förvaltningsmålet. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen aktier i portföljen styras dynamiskt. Andelen aktier ska justeras så att portföljen som mest kan tappa 15 % i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad). I lägen då andelen aktier minskas placeras detta kapital i övriga tillgångsslag.

Pensionsfondens medel får placeras i angivna tillgångsslag: - Likvida medel i svenska kronor - Svenska räntebärande värdepapper - Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument - Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument - Alternativa tillgångar. En detaljerad beskrivning över tillåtna tillgångsslag återfinns i policyn.

Pensionsförpliktelser

Ett av de största åtaganden som kommunkoncernen har är pensionsåtagandet. Pensioner intjänade före 1998 skuldförs inte utan redovisas som en ansvarsförbindelse. Intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen och Ansvarsförbindelsen är den beräknade framtida skuld som kommunkoncernen har för pensioner.

Avsättningen för pensioner för kommunkoncernen inkl. löneskatt uppgår till 83 684 tkr (82 516 tkr).

Avsättningen inkl. löneskatt för kommunen uppgår till 81 702 tkr (80 410 tkr), en ökning av avsättningen med 1 292 tkr.

Ansvarsförbindelsen för pensioner inkl. löneskatt för kommunkoncernen uppgår till 230 286 tkr (242 823 tkr), vilket är en minskning av ansvarsförbindelsen med 12 537 tkr.

Pensionsutbetalningarna från dessa skulder beräknas öka framöver och därför har kommunen avsatt medel för att dämpa den likvida påfrestningen. Tanken har varit att bygga upp en buffert och spara medel som ska användas för de framtida pensionsutbetalningar som skattekraften inte täcker. Marknadsvärdet av de förvaltade pensionsmedlen är vid årets utgång 69 243 tkr (76 747 tkr), anskaffningsvärdet 68 902 tkr (64 697 tkr).

Återlånade medel är skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel.

Konsolideringsgrad är den andel av pensionsförpliktelserna som täcks av förvaltade pensionsmedel.

Pensionsförpliktelse	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Avsättningar inkl löneskatt	81 702	80 410	83 684	82 516
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	230 286	242 823	230 286	242 823
Summa pensionsförpliktelser	311 988	323 233	313 970	325 339
Finansiella placeringar av pensionsmedel - marknadsvärde	69 243	76 747	69 243	76 747
Återlånade medel	242 745	246 486	244 727	248 592
Konsolideringsgrad	22,2 %	23,7 %	22,1 %	23,6 %

Ovanåkers kommun förvaltar pensionsmedelskapitalet med en dynamisk förvaltningsmodell där det sker löpande kontroll på nedsidesrisken. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall justeras andelen aktier så att portföljen som mest kan tappa 15 % i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna. Strategin innebär att andelen aktier främst bestäms utifrån aktuellt riskutrymme.

Under inledningen av 2022 var andelen aktier ca 56 %, vilket är högre än den genomsnittliga aktieandelen över tid. Anledningen till den högre aktieandelen var ett stort riskutrymme till följd av den goda portföljutvecklingen under 2021. Under inledningen av 2022 reducerades aktieandelen markant som en konsekvens av marknadsnedgången och därmed begränsat riskutrymme. Det var inflation, ränteuppgångar och geopolitisk oro som kraftigt minskade riskviljan hos investerare i början av året. Protokoll från den amerikanska centralbanken FED som publicerades i januari överraskade både aktie och räntemarknaden genom att kommunicera betydande risker för högre inflation och därmed snabbare räntehöjningar än förväntat. När Ryssland sedan invandrade Ukraina den 24 februari var riskaversionen stor bland investerare i hela världen. Nedgångarna var som störst i Europa med Sverige som ledande region i nedgången. Först under hösten började långräntorna bromsa in för att därefter sjunka tillbaka något. Börshumöret förbättrades och en del av årets nedgångar återhämtades. Vid utgången av 2022 var aktieandelen ca 21 %.

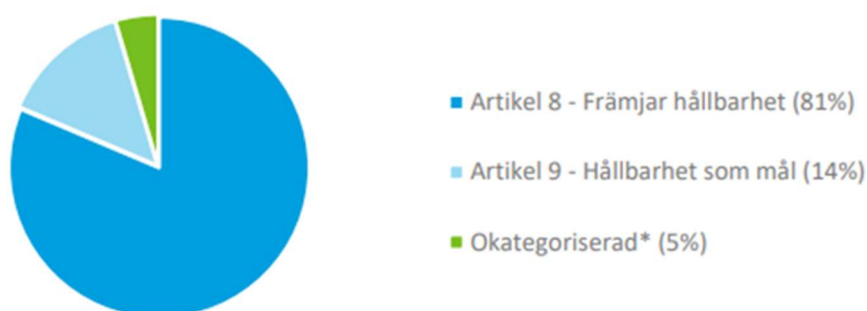
Den svenska aktiemarknaden gick ner med -22,8 % och ett bredare världsvärdeindex backade med -5,7 % i svenska kronor och ca -18,0 % i lokal valuta. Tillväxtmarknader sjönk under året med -7,5 % i svenska kronor och i USD var utvecklingen -19,7 %. Under 2022 steg de nominella och reala räntorna kraftigt i hela världen. På valutamarknaden försvagades den svenska kronan rejält mot USD och försvagade även mot EUR. Kommunens portföljs procentuella utveckling under året var -9,8 %. Marknadsvärdet på pensionsmedelsportföljen uppgick vid årets slut till totalt 69,2 mnkr (76,7 mnkr 2021).

De förvaltade pensionsmedlen är placerade i en portfölj bestående av olika tillgångsslag (se diagrammet nedan). Söderberg & Partner bistår kommunen med portföljbevakning och rapporter samt ger rekommendationer utifrån kommunens placeringspolicy gällande förvaltning av pensionsmedel. Värdepappersportföljen är även anpassad enligt kommunens riktlinjer för ansvarfulla placeringar. Samtliga fonder exkluderar investeringar enligt kommunens riktlinjer.

Tillgångsallokering

Som en del av skiftet mot en koldioxidsnål, mer resurseffektiv och hållbar ekonomi, har Europeiska Kommissionen infört ett antal nya och uppdaterade föreskrifter för att stärka sin handlingsplan för hållbarhetsfinansiering. Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) är en av föreskrifterna vars syfte är att öka transparensen när det kommer till hållbarhet bland finansiella institutioner och marknadsaktörer. Nedan visas kommunens placeringar med hänsyn till klassificeringen enligt SFDR.

Risker i Skatteintäkter och statsbidrag

Skatteunderlaget ökar, men urholkas (utdrag ur Ekonomirapporten december 2022)

Löneinkomsterna beräknas öka starkt under helåret 2022, ungefär lika mycket som året innan (med knappa 6 procent). En viss inbromsning av lönesummetillväxten syns dock sedan kvartal två i år (enligt Skatteverkets arbetsgivardeklarationer). Skatteunderlaget stärks även av de höjda garantipensionerna 2022 (från och med augusti). Under 2023 ökar skatteunderlaget svagare som en följd av lägre ökning av lönesumman, drivet av en inbromsning av antalet arbetade timmar. Under 2023 stiger garantipensionerna, som årsgenomsnitt, då höjningen från augusti 2022 slår igenom fullt ut. Pensionsnivåerna stiger dessutom 2023 och 2024 som följd av snabbt stigande prisbasbelopp, vilket följer av ökningen för KPI 2022 och 2023. Dessa två faktorer lyfter skatteunderlagets nivå under hela prognosperioden. Skatteunderlaget kommer dessutom att öka under perioden till följd av det höjda taket i arbetslöshetsförsäkringen. Åren efter 2023 blir inkomstökningen starkare eftersom konjunkturen då antas stärkas. Tillväxten i antalet arbetade timmar är under prognosperioden som helhet i linje med det historiska genomsnittet för de senaste tio åren. Detta sammantaget gör att även skatteunderlaget växer (nominellt) i linje med det historiska genomsnittet.

Det faktiska skatteunderlaget ökar något mer än det underliggande 2023. Det beror främst på att summan av grundavdragen minskar till följd av de nya pensionsåldrar som styr när allmän pension kan tas ut första gången och när garantipension, inkomstpensionstillägg och bostadstillägg kan börja betalas ut. Det motverkas inte fullt ut av att reseavdragen höjdes i samband med att det tidigare förslaget om att omvandla

reseavdragen till skattereduktion drogs tillbaka i budgetpropositionen för 2023. Dessa båda förslag kompenseras kommunsektorn för och de påverkar därför inte skatteunderlagets underliggande ökningstakt. En ytterligare faktor som drar ner det faktiska skatteunderlaget 2023 är den sammantagna effekten av prisbasbeloppets och timlönernas utveckling, vilket medför en betydande ökning av grundavdragen.

I reala termer växer skatteunderlaget med 1,0 procent per år 2022–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,8 procent. Trots den nominella tillväxten urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt. År 2023 faller till och med köpkraften; skatteunderlaget beräknas reellt sett bli lägre än föregående år. Den allmänna prisuppgången drabbar på olika sätt de kommunala utgifterna och specifikt genom avtalspensionerna (högre premier för nytt avtal samt omvärdering av pensionsskulden). Att prisuppgången får större effekter via avtalspensionerna än genom insatsförbrukningen beror på de snabbt stigande prisbasbeloppen, vilket påverkar värderingen av sektorns pensionsskuld. Denna skuld beräknas med hjälp av prisbasbeloppet plus diskonteringsränta (RIPS). Kostnaderna ökar avsevärt 2023 och 2024 men minskar 2025. Dock är osäkerheten mycket stor gällande utvecklingen av pensionskostnaderna från 2025 och därefter.

Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har till stor del satt sin prägel på hur kommunen kunnat bedriva sin verksamhet. Utmaningen har varit stor inom kommunens alla verksamhetsområden. Den verksamhet som bedrivits har vid många tillfällen fått ställa om utifrån förutsättningarna och gällande rekommendationer, många har ställt om till distansarbete. Föregående år avslutades med att smittspridningen återigen tog fart med påverkan på den verksamhet som kommunen bedriver. Under årets första del har utmaningarna för kommunens verksamheter kvarstått.

Den generella hotbilden mot IT-miljöer har fortsatt. Under året har flera sårbarheter upptäckts och säkrats men dessa har inte fått samma konsekvenser och heller inte någon större medial uppmärksamhet. Risken för cyberangrepp från Ryssland har ökat.

Kriget i Ukraina har inte medfört den ökning av flyktingar som Migrationsverket aviserade. Ovanåkers kommun planerade för att ta emot 114 personer utifrån Migrationsverkets scenario och tilldelningsmodell. Det faktiska mottagandet av flyktingar från Ukraina till Ovanåkers kommun blev ca 25 personer. Kriget i Ukraina har påverkat kommunens verksamhet genom ökade kostnader för tex drivmedel och livsmedel. Men också uteblivna eller försenade leveranser av varor och tjänster.

Under de senaste åren har kommunen genomfört flera stora investeringar, de största är demensboendet, Alftaskolan F-9 och Celsiusskolan F-9. Detta år är en av de större investeringarna en ny 6-avdelningsförskola i centrala Alfta som kommer att tas i bruk under 2023. Kommunens bostadsbolag, Aefab, har under hösten slutfört ombyggnationen av Backa äldreboende till Backa 65trygg, ett trygghetsboende på 31 lägenheter.

Det är tryck på särskilda boenden. I november öppnades den sista avdelningen (åtta lägenheter) på Näskullen vilket därmed innebär att samtliga särskilda boenden är bemannade. Planering för ett nytt gruppboende inom LSS pågår. Brist på personal inom vissa verksamheter har inneburit att konsulter har

använts för bemanning av verksamhet.

Flera samverkansprojekt i Hälsingland har växt fram ur Hälsingerådet. Av dessa olika samverkansprojekt har vi har under året haft ett stort fokus på projektet "Gemensam löneadministration i Hälsingland", där både HR och löneenheten berörs. Från 1 oktober genomfördes en verksamhetsövergången till Bollnäs kommun som är värdkommun för Lön Hälsingland.

I början av året gav Kommunstyrelsen ett uppdrag till Arbetsmarknadsenheten att minska antalet långtidsarbetslösa genom att fördubbla antalet bidragsanställningar (nystartsjobb). Arbetet sker i nära samverkan med socialtjänsten för att nå de som idag är långtidsarbetslösa eller de som inom kort riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet och på så sätt bryta ökningen av försörjningsstöd i kommunen. Arbetet har haft en positiv påverkan på både arbetslösheten och försörjningsstödskostnaderna.

I slutet av maj tillträdde Marita Lindsmyr som ny kommunchef för Ovanåkers kommun. Marita har arbetat stor del av sin yrkesverksamma karriär inom offentlig verksamhet och de senaste fyra åren har hon varit kommunens socialchef.

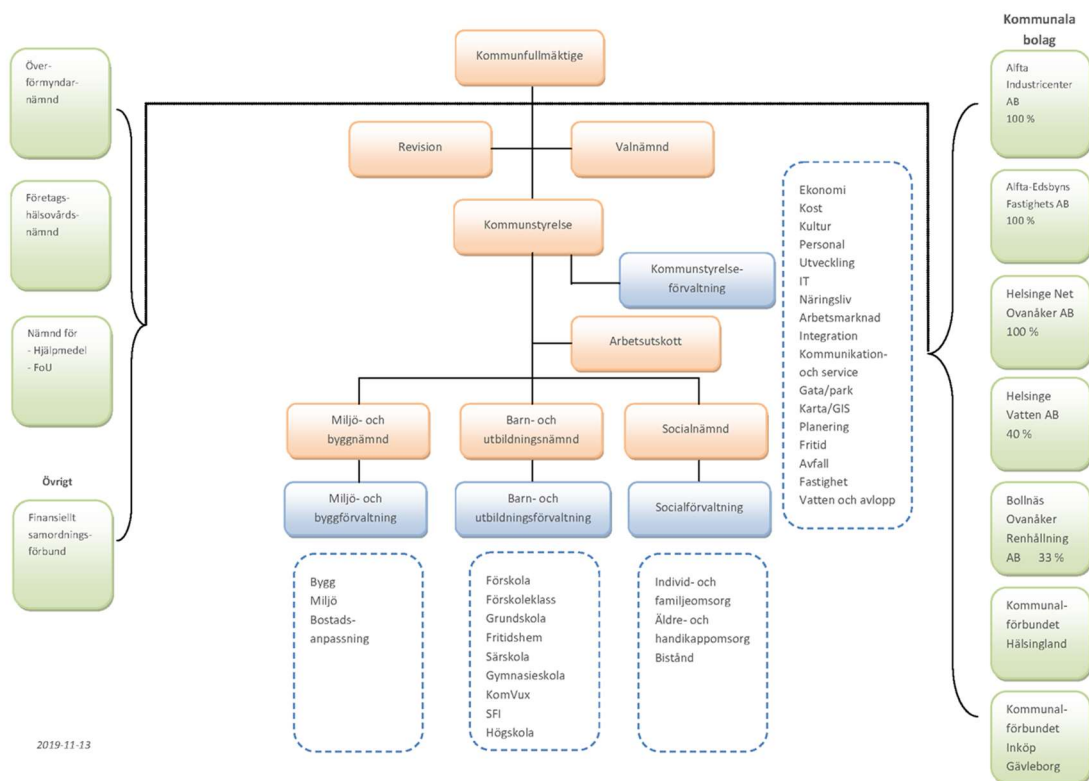
Val till riksdag, region och kommun hölls den 11 september. Kommunfullmäktige den 21 november var det första kommunfullmäktige med nyvalda ledamöter.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

De styrande organen i Ovanåkers kommunkoncern är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser. I förvaltningsberättelsens avsnitt *Den kommunala koncernen* återfinns ett organisationsschema som visar hur koncernen är strukturerad. I detta kommande avsnitt beskrivs strukturen för styrning och uppföljning inom Ovanåkers kommun.

Ansvarsstruktur

De politiskt styrande instanserna i kommunkoncernen är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, de kommunala nämnderna samt de kommunala bolagsstyrelserna. Tjänstemannaorganisationen stödjer de politiska instanserna och genomför verksamheten i enlighet med uppsatta mål och riktlinjer. På nästkommande sida följer en beskrivning över de olika politiska instanserna.

2019-11-13

Kommunfullmäktige är Ovanåkers kommuns högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 35 ledamöter, som utses genom allmänna val vart fjärde år, då även val till riksdag och landsting sker. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunstyrelsen, kommunens nämnder, och de kommunala bolagen.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige efter valet 2018

Parti	Antal efter val 2018	varav antal kvinnor	varav antal män
S	12	5	7
C	10	5	5
SD	4	1	3
KD	4	1	3
M	3	2	1
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	15	20

Mandatfördelning efter valet 2022

Parti	Antal efter val 2022	varav antal kvinnor	varav antal män
S	10	5	5
C	7	4	3
SD	6	0	6
KD	6	2	4
M	4	2	2
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	14	21

Kommunstyrelsens roll är att leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvara för samordningen inom den kommunala koncernen. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår bl.a. att leda och samordna utvecklingen av den kommunala demokratin och jämställdhet mellan män och kvinnor i kommunen. I kommunstyrelsens ansvar ingår uppsiktsplikten över de kommunala bolagen och att leda, planera och följa upp den interna kontrollen. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelser är ansvariga för att verksamheterna bedrivs enligt lagar och riktlinjer, och att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och att målen uppnås. Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen.

Tjänstemannaorganisationen står för sakkunnigheten och bereder ärenden för de politiska instanserna. Tjänstemännen driver den operativa verksamheten i enlighet med den vision och de mål som är uppsatta av de politiska instanserna.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

För Ovanåkers kommun utgår styrning och uppföljning först och främst från mål med verksamheten. Kommunfullmäktige sätter budgetramar och koncernövergripande mål för verksamheterna i budgetarbetet och det är sedan upp till nämnd/styrelse att bedriva verksamheterna så att målen uppnås inom de givna budgetramarna. Verksamheterna följer upp utifrån både ekonomi och måluppfyllelse vid olika tillfällen under året som rapporteras till först kommunstyrelse och sedan vidare till kommunfullmäktige.

Centrala styrdokument

Ovanåkers kommun använder en rad olika dokument i sin styrning. Planer/program finns för att förtydliga den politiska viljan och handlar om utveckling. En rad policys finns för att skapa ett gemensamt förhållningssätt inom ett visst område som vägleder för att uppnå en önskad nivå eller ett önskat tillstånd. Utöver detta används reglementen och riktlinjer, som är föreskrifter som grundas i lagar och förordningar för att tillse rättssäker hantering.

De mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom koncernen är:

- Översiktsplan

En översiktsplan är en långsiktig vision och visar hur vi vill att kommunen ska utvecklas de kommande 10–15 åren. I översiktsplanen ges riktlinjer för hur mark och vatten ska användas för att skapa en lämplig och

hållbar utveckling i kommunen. Efter att översiktsplanen har antagits fungerar den som beslutsunderlag och ett vägledande instrument för kommunkoncernen. Översiktsplanen är även vägledande vid handläggning och överprövningar enligt plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) i frågor som rör mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling.

I maj 2017 antog kommunfullmäktige Ovanåkers kommuns gällande översiktsplan "ÖP 2030".

- Budget och verksamhetsplan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för de kommande 3 åren. I dokumentet presenteras förutsättningarna för den kommunala nämnds- och förvaltningsorganisationen och de kommunala koncernbolagen. Planeringen sker i tre steg:

1. Planeringsförutsättningar - där kommunfullmäktige beslutar om nämndernas budgetramar inför kommande budgetår.
2. Budget- och verksamhetsplan, inkl anpassningsbilaga - där kommunfullmäktige beslutar om nämndernas planerade verksamhet utifrån de tidigare beslutade planeringsförutsättningarna.
3. Detaljbudget - förvaltningarna/nämnderna arbetar fram en budget på konto-, ansvars- och verksamhetsnivå utifrån de beslutade budgetramarna och den beslutade planerade verksamheten.

- Investeringsplan

Kommunfullmäktige beslutar varje år om en investeringsplan för de kommande 5 åren, planen följs upp med prognos vid delårsbokslutet per 31 augusti samt med utfall/avvikelser vid årsbokslutet per 31 december. Eventuell tilläggsbudgetering av investeringar som ej avslutats beslutas av kommunfullmäktige utifrån uppföljningen per helår.

- Styrkort

Styrkortet är kommunens modell för målstyrning. Kommunfullmäktige antar ett koncernövergripande styrkort för en "förskjutna mandatperiod". Det innebär att den tillträdde kommunfullmäktige 2019 arbetade fram ett koncernövergripande styrkort för perioden 2020-2023. Det koncernövergripande styrkortet antas i samband med planeringsförutsättningarna på våren. Normalt ändras inte det koncernövergripande styrkortet under innevarande period.

Nämnderna och de helägda koncernbolagen beslutar sina styrkort inför varje nytt budgetår och dessa beslutas tillsammans med Budget- och verksamhetsplan, inför höstens budgetberedning. De delägda koncernbolagen följer upp sin målstyrning via sina majoritetsägare (i dessa fall Bollnäs kommun).

- Internkontrollplan

En övergripande internkontrollplan utifrån gemensamma risker antas av kommunstyrelsen. Nämnderna och de helägda bolagen antar internkontrollplaner utifrån sina verksamhetsrisker. I denna plan finns kontrollpunkter som ska genomföras under året. Uppföljningen på årets kontroller och en sammanfattande rapport antas sedan av nämnd/bolag i slutet av året. Både plan och uppföljningsrapport ska informeras till kommunens revisorer och kommunstyrelsen.

Övriga policydokument: Personalpolicy, finanspolicy, kommunikationspolicy, miljöpolicy, tillgänglighetspolicy, upphandling- och Inköspolicy

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Ovanåkers kommun har valt att arbeta med styrkort för mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Styrkortet har fokus på mål för verksamhetsstyrning. Politikerna är ansvariga för målstyrningen. Syftet med styrkortet är att använda verksamhetsstyrning som ett medel för att uppnå vision och inriktningsmål. Ovanåkers kommun har en gemensam vision som uttrycker ett önskvärt framtida tillstånd för hela koncernen.

För att visionen ska kunna förverkligas har kommunfullmäktige beslutat fyra perspektiv/inriktningsmål för kommunens och de helägda bolagens verksamheter; *Arbete och tillväxt, Trygghet och lärande, Folkhälsa och demokrati* samt *Hållbar och ansvarsfull resursanvändning*.

Verksamhetsstyrningen har fokus på nutid och framtid med syfte att förtydliga vart vi är, vart vi vill och hur vi ska komma dit. Styrkortsmodellen innebär att ledningen får möjlighet att följa upp verksamheterna som sker dagligen ute i organisationen och påverkar kommunens framtida utveckling.

Kommunfullmäktige sätter effektmål i det koncernövergripande styrkortet. Koncernövergripande styrkortet fördelas och genomförs och följs upp av verksamheterna/bolagen på de tilldelade effektmålen. Utifrån satta effektmål skapas handlingsplan av verksamheterna. Styrkortsarbetet hanteras av respektive nämnd/bolagsstyrelse som prioriterar effektmål. Utöver de tilldelade effektmålen i det koncernövergripande styrkortet tar nämnder/styrelser fram egna styrkort med effektmål utifrån de givna perspektiven/inriktningsmålen. I styrkortet från respektive nämnd/bolag uttrycks vilka effektmål nämnderna och bolagen behöver sätta upp för att Ovanåkers kommun ska nå framgång enligt visionen.

Vid tertialuppföljning och delårsrapport utvärderas styrkortsmålen både på koncernövergripande nivå och nämnds-/bolagsnivå med analys som ger en prognos för måluppfyllelsen för helår. Helårets utvärdering av årets koncernövergripande styrkort finns i årsredovisningen under avsnittet "God ekonomisk hushållning". Nämndernas och de helägda bolagens analys av måluppföljning inom det egna styrkortet återfinns under respektive nämnds/bolags verksamhetsberättelser i årsredovisningen.

Ekonomiska ramar

I Ovanåkers kommunkoncern bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. För kommunens skattefinansierade verksamheter (t.ex. skola, omsorg, fritid) utgår resursfördelningen från tidigare års budgetram med korrigeringar för verksamhetsförändringar och kostnadsökningar. För att arbeta fram en ekonomisk ram vägs även befolknings- och skatteunderlagsprognos samt eventuella anpassningsbehov in i det slutgiltiga förslaget till resursfördelning. Kommunens avgiftsfinansierade verksamheter som är reglerade enligt självkostnadsprincipen (vatten, avlopp och renhållning) utarbetar budget utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip, om inte särskilda omständigheter råder, ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna i förhållande till taxeintäkterna. För affärsdrivande verksamheter, dvs. som verkar på en konkurrensutsatt marknad, fastställer fullmäktige ägardirektiv, som ligger till grund för budgetarbetet.

Planering innan budgetåret

Syftet med den årliga planeringsprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dessa besluta om budget och ägardirektiv. Nedan lämnas en övergripande beskrivning av planeringsprocessen.

Maj: Kommunfullmäktige beslutar om övergripande planeringsförutsättningar för mål, driftsbudget och investeringar.

November: Kommunfullmäktige fastställer budgeten för nästkommande år, och de beslutar då även om eventuella anpassningar och mål för respektive nämnd.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp mål och budget tre gånger per år. Detta sker i en tertialuppföljning, i delårsbokslutet och i årsredovisningen.

Maj: Koncernen gör en första uppföljning efter årets fyra första månader. Tertialuppföljningen innehåller uppföljning och analys av kommunfullmäktiges mål (nämnders och bolags mål), ekonomiskt periodutfall samt helårsprognos.

September: Efter åtta månader upprättar den kommunala koncernen ett officiellt delårsbokslut. Delårsbokslutet innehåller uppföljning och analys av mål, budget och helårsprognos för det ekonomiska resultatet någon sammanställd redovisning för koncernen görs ej i delårsrapporten. Kommunrevisionen gör en övergripande granskning av delårsbokslutet. Styrelsen överlämnar rapporten till fullmäktige senast sista oktober och delårsrapporten fastställs därefter av kommunfullmäktige.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process:

Februari: Den löpande uppföljningen avslutas, i februari efter budgetåret, med nämndernas och bolagens årsbokslut, samt kommunens årsredovisning. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljningar.

April: Årsredovisningen antas i Kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast 15 april. Kommunfullmäktige fastställer sedan årsredovisningen samt beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Revisorerna i kommunen ska med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och god redovisningssed och avger en revisionsberättelse.

Uppsiktsplikt

I Kommunallagens 6:e kapitel regleras kommunens uppsiktsplikt gentemot kommunala bolag. I kommunala bolag ska de kommunala ändamålen med verksamheten framgå av styrdokument, och kommunstyrelsen har i uppgift att ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs av andra (detta gäller både helägda och delägda kommunala bolag, föreningar, stiftelser).

Under Ovanåkers kommuns uppsiktsplikt lyder Alfta-Edsbyns Fastighets AB (AEFAB), Alfta Industricenter AB (AICAB), Helsing Net Ovanåker AB, Helsing Vatten AB, Bollnäs Ovanåker Renhållning AB (BORAB).

Ovanåkers kommun antog *Policy för uppsiktsplikt* vid kommunfullmäktiges sammanträde 2020-11-09 (§ 106).

Ovanåkers kommuns kommunstyrelse ska en gång per år, i första hand i samband med beslut om årsredovisningen, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna. För de delägda bolagen ska detta samordnas med övriga ägare. Kommunstyrelsen har under 2022 utövat sin uppsiktsplikt vid en uppsiktsdag 10 oktober.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta uppdrag ligger ett ansvar att upprätta en intern kontrollorganisation inom kommunen samt se till att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov. En övergripande internkontrollgrupp har bedömt gemensamma risker och satt kontroller och åtgärder inom dessa för kommunens nämnder. Kommunens nämnder och styrelser för helägda bolag ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Den övergripande internkontrollplanen för året beslutas av kommunstyrelsen, medan övriga internkontrollplaner beslutas av respektive nämnd/styrelse vilka informeras kommunstyrelsen inom uppsiktsplikten. På samma sätt hanteras sedan uppföljningen av den interna kontrollen för året. De delägda bolagens internkontroll hanteras hos majoritetsägaren (i båda fallen Bollnäs kommun) och informeras kommunstyrelsen inom uppsiktsplikten.

Under året har ett arbete pågått för att knyta ihop kvalitetsarbetet med internkontrollen i ett kommungemensamt systematiskt kvalitetsarbete. I och med detta förändrande arbetssätt kommer från och med 2023 ingen övergripande plan att tas fram utan alla nämnder och bolag hanterar sitt eget.

För 2022 har den övergripande internkontrollplanen hanterat och följt upp gemensamma risker kopplade till områdena *politisk måluppfyllelse, ekonomi, it-säkerhet, löner och personal* samt *dokument- och ärendehantering*. De områden där man sett att åtgärder behöver göras är framförallt inom ärendehantering där dokumenterade rutiner saknas inom flera områden samt att en informationssäkerhetsansvarig ska rekryteras för att ge förvaltningarna ytterligare stöd i arbetet med informationssäkerhet och systemförvaltning. Nämndernas och de helägda bolagens uppföljningsrapporter är inlämnade till kommunstyrelsen och allmänna omdömen om årets interna kontroll har lämnats tillsammans med analyser kopplade till specifika kontroller och åtgärder. Beslut om de delägda bolagens uppföljning har inhämtats.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Ovanåkers kommun har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv. Dessa riktlinjer avser i huvudsak den kommunalt skattefinansierade verksamheten. För VA-verksamheten gäller att den fullt ut ska finansieras via konsumtionsavgifter. För den verksamhet som drivs i företagsform sker styrningen med hjälp av ägardirektiv och andra styrande dokument. Utgångspunkten för dessa styrdokument ska också vara långsiktig god ekonomisk hushållning.

Syftet med kommunal verksamhet är inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar, utan att bedriva den verksamhet man politiskt har beslutat att genomföra. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, d v s koppling mellan ekonomi och verksamhet. Dessa behövs också för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt. Åtgärdsplaner i lagens mening träder in för att återställa negativa resultat så att de inte lämnas till senare generationer.

Enligt kommunallagen har kommunstyrelsen en ledande och samordnande roll för frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. För att göra det långsiktigt måste de fastställa hur mycket pengar som ska gå till löpande verksamhet, hur investeringar ska finansieras och om sparande inför framtiden är nödvändigt.

Avstämning av god ekonomisk hushållning görs av kommunfullmäktige i samband med behandlingen av budget, delårsrapport och årsbokslut.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommunallagen säger att det för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Ovanåkers kommun antar kommunfullmäktige koncernövergripande mål för en fyraårsperiod. Dessa mål följs upp i det koncernövergripande styrkortet.

Kommunallagen säger också att det för ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Nedan presenteras uppföljning av de koncernövergripande verksamhetsmålen och de finansiella målen för 2022.

Koncernövergripande verksamhetsmål

Målstyrningen sker enligt modellen balanserade styrkort där inriktningsmålen är indelade i fyra olika perspektiv (arbete och tillväxt, trygghet och lärande, folkhälsa och demokrati, hållbar och ansvarsfull resursanvändning).

Kommunens styrmodell har som syfte att göra målstyrning till en medveten samordning och inriktning av kommunens olika verksamheter mot gemensamma mål. Det är nödvändigt med en helhetssyn för nämnderna i sin verksamhetsplanering, att inte bara se till sina egna kärnverksamheters behov och

intressen utan även ta ansvar för den samlade kommunala verksamhetens utveckling.

Styrkort på alla nivåer

Utifrån kommunens vision har kommunfullmäktige arbetat fram fyra styrande inriktningsmål inom de fyra perspektiven. Dessa inriktningsmål syftar till att ge ett övergripande fokus för de effektmål som sätts av kommunfullmäktige (koncernmål), nämnder (nämndmål) och bolag (bolagsmål).

Kommunfullmäktige har fastställt ett koncernövergripande styrkort för perioden 2020-2023, vilket består av prioriterade mål som tilldelats nämnder och bolag för genomförande och uppföljning. Målen återrapporteras till kommunfullmäktige.

Nämnderna och de helägda bolagen har även antagit egna mål för den aktuella perioden kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen utgörs av följande färgmarkeringar;

Sammanfattande måluppfyllelse

Det koncernövergripande styrkortets mål följs upp av berörda nämnder och bolag. Deras analyser sammanfattas och bedöms utifrån ett koncernperspektiv. För 2022 bedöms 12 mål som uppfyllda, 1 mål bedöms som delvis uppfyllt och 1 mål bedöms som inte uppfyllt. Inom de olika perspektiven/inriktningsmålen görs nedanstående måluppfyllelseanalys:

Arbete och tillväxt

Inriktningsmålet berör i första hand kommunens arbete inom näringsliv och arbetsmarknad. 6 av 6 mål bedöms uppnådda. Kommunen ska arbeta för att stimulera näringslivet, både vad gäller nyetablering och befintliga företag. Ovanåker har återigen bedömts ha ett gott företagsklimat och har i år fått det högsta betyget kommunen någonsin fått (3,8) i den årliga näringslivsrankingen och målen kopplade till näringslivet bedöms uppfyllda. På arbetsmarknadssidan handlar målen om att hjälpa kommuninvånarna att vara självförsörjande genom anställning och när det kommer till andelen vuxna med försörjningsstöd ser prognosen dålig ut. Andelen försörjningsstödstagare har minskat under året, vilket anses delvis förklarar av det nära samarbetet mellan arbetsmarknadsenheten och socialtjänsten för riktade insatser. Målet om att öka antalet bostäder är uppfyllt för året efter att AEFAB färdigställer +65Trygg boende på Backa. Ett politiskt initiativ för att tydliggöra möjligheterna att bygga sitt eget boende i kommunen har tagits och det arbetet kommer att fortsätta under 2023.

Trygghet och lärande

Inriktningsmålet förmedlar att ovanåkersborna ska känna sig trygga i våra verksamheter och kunna förlita sig på att våra verksamheter levererar hög kvalitet. Koncernmålen behandlar måluppfyllelse i skolan, kvalitet i äldreomsorgen och trygghet i våra verksamheter. 3 av 4 mål bedöms uppfyllda för 2022. Det mål som bedöms som ej uppfyllt är att alla elever som slutar grundskolan ska ha behörighet till gymnasieskolans program, där måluppfyllelsen är 79,2 % för eleverna som slutade årskurs nio vårterminen 2022.

Folkhälsa och demokrati

Inriktningsmålet syftar till att arbeta förebyggande inom områdena folkhälsa och demokrati, med särskilt fokus på ungdomar, att ge medborgarna tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid, och att stödja ett aktivt föreningsliv. 2 av 2 mål bedöms som uppfyllda för 2022. Koncernmålen fokuserar på stöd till föreningslivet och kommunens ansvar att ta tillvara på ungdomars engagemang att påverka.

Hållbar och ansvarsfull resursanvändning

Inriktningsmålet uttrycker att kommunen ska arbeta för en hållbar utveckling. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. 1 av 2 koncernmål bedöms uppnådda för 2022 och 1 mål anses som delvis uppfyllt. Kommunen har påbörjat ett arbete att integrera dokumentationen av det kommunen gör kopplat till Agenda 2030 i det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet kommer att fortsätta 2023 tillsammans med de förtroendevalda. Uppföljning av att nämndsbeslut beaktas utifrån de tre perspektiven hållbarhet, jämställdhet och barnperspektivet har inte skett på samtliga förvaltningar varför målet endast bedöms som delvis uppfyllt.

Koncernövergripande styrkort 2020-2023

Det koncernövergripande styrkortets mål följs upp av berörda nämnder och bolag. Deras analyser sammanfattas och bedöms utifrån ett koncernperspektiv. För 2022 bedöms 12 mål som uppfyllda, 1 mål bedöms delvis uppfyllt och 1 mål bedöms inte uppfyllt under året. Nedan visas det koncernövergripande styrkortet där varje mål analyserats.

Ovanåkers kommuns vision 2020-2023

Ovanåker ska vara en trygg och hållbar landsbygdskommun som växer med hjälp av ett gott företagsklimat, ett engagerat föreningsliv och ett stort medborgaransvar. I vår kommun ska alla människor som bor här eller flyttar hit trivas och känna stolthet över att vara en Ovanåkersbo. Ovanåker är en kommun som aktivt och engagerat arbetar för att genomföra ambitionerna i Agenda 2030.

ARBETE OCH TILLVÄXT

Inriktningsmål

I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande.

Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen.

Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.

Effekt mål	Analys
 En koncerngemensam plan ska tas fram för att trygga framtida personalbehov/rekrytering inom kommunens verksamheter. Koncernmål	<p>Planen är framtagen för koncernen. Arbetsgivaren Ovanåkers kommun står inför en stor kompetensförsörjningsutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. För att möta detta behöver Ovanåkers kommun vara en attraktiv arbetsgivare, hitta nya lösningar och erbjuda ett hållbart arbetsliv.</p> <p>Kompetensförsörjningsplanen som utgår från ARUBA-modellen är framtagen och beslutad av personalutskottet. ARUBA står för Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla. Fokus ligger på ett fortsatt arbete för att uppfylla de aktiviteter gällande strategisk kompetensförsörjning som finns inom respektive centrala huvudöverenskommelse. Inom lärarnas avtalsområde har arbetet kommit längst. Inom Kommunals avtalsområde har en första workshop genomförts under året tillsammans med enhetscheferna.</p> <p>"Tycker om" #tyckeromovanåker används på våra sociala medier såsom Facebook, Instagram och LinkedIn. Ett arbete pågår tillsammans med kommunikation kring hur vi ska stärka arbetsgivarvarumärket ytterligare.</p>
 Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska årligen. Koncernmål	<p>Kostnaderna för försörjningsstöd ligger för perioden ca 2,9 miljoner under budget (budgetöverskott).</p> <p>Minskade kostnader utifrån det gemensamma arbetet tillsammans med AME där fler personer får hjälp att komma i sysselsättning. Utökningen av en socialsekreterare gör också att det klientnära arbetet och samverkan med andra viktiga aktörer kommer att öka.</p> <p>Arbetsmarknadsenheten AME har anställt nystartsjobbare och får ut fler i egen försörjning. Enheten arbetar aktivt i samarbete med Arbetsförmedlingen för att få ut de som varit arbetslös mer än 24 månader i egen sysselsättning.</p> <p>Utökad samverkan enheterna emellan och nya arbetsformer prövas i syfte att gynna kommunens medborgare. Detta arbete är en del av åtgärderna i den handlingsplan som upprättats mellan SOC, AME och SFI i syfte att minska kommunens försörjningsstöds-kostnader.</p>
 Ovanåkers kommunkoncern ska i samarbete med näringslivet göra åtgärder för att förbättra nyföretagande samt erbjuda sommarjobb till kommunens samtliga ungdomar i åldern 16-19 år. Koncernmål	<p>Starta eget-kurserna erbjuds i digitalt och på distans även våren 2022. Några hölls på kvällstid, några på dagtid. Kurserna var läns-gemensamma och det erbjöds 8 starta eget-kurser, 4 starta eget-kurser på lätt svenska samt 1 starta eget-kurs på engelska med rysk tolk. Från Ovanåker gick totalt 7 personer Starta eget-kursen och 2 personer Starta eget-kurs på lätt svenska. Utvärderingar visar att de som genomfört kurserna är "Mycket nöjd".</p> <p>Under året har ett redovisningsnätverk skapats i samverkan med Bollnäs kommun och redovisningsföretag i våra två kommuner. Syftet är att de som fullföljt sin Starta eget-utbildning ska erbjudas gratis, professionell rådgivning 1-2 timmar. Detta för att uppmuntra deltagarna till att ta nästa steg.</p> <p>Arbetsmarknadsenheten har erbjudit och gett sommarjobb till alla som sökt sommarjobb alla perioder.</p>
 Ovanåkers kommun ska aktivt och målmedvetet arbeta med arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att underlätta integration och det första steget in på arbetsmarknaden. Koncernmål	<p>Arbetsmarknadsavdelningen följer de överenskommelser som är upprättade och jobbar vidare med nystartsjobb. Framförallt är fokus på att underlätta första steget in på arbetsmarknaden. Resultatet har varit positivt och ser ut att vara det så länge avdelningen kan erbjuda nystartsjobb och ha ett samarbete mellan Vuxenskolan, Socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen.</p>

Effektmål	Analys
<p> Kommunens nämnder, förvaltningar och bolag ska ge en god service och arbeta problemlösningorienterat.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>I Sveriges kommuner och regioners mätning, löpande insikt, som mäter upplevelsen av kommunernas myndighetsutövning är det aggregerade betyget 70 vilket får ses som positivt. Det kan dock tillkomma fler svar då arbetet med att följa upp miljö- och byggförvaltningens beslut pågår till och med kvartal 1 2023.</p> <p>I slutet av september presenterades den årliga näringslivsrankningen mellan landets kommuner. Företagarna gav återigen kommunen högt betyg i företagsklimat. Ovanåker fick 3.8 i betyg vilket är det högsta betyget någonsin som kommunen fått i företagsklimat. Detta gör att Ovanåkers kommun är bäst i Hälsingland och på plats två i länet I den nationella rankingen har kommunen klättrat fyra placeringar till plats 108.</p> <p>Se nämnder och bolags egna styrkortsuppföljningar för mer ingående analyser.</p>
<p> Ovanåkers kommun ska öka antalet bostäder och utveckla befintligt bostadsbestånd. Detta kan ske i såväl egen regi som via privata aktörer.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>Alfta-Edsbyns Fastighets AB rapporterar att under augusti 2021 påbörjades omställningen av tre hus på Backaområdet i Edsbyn till ett 65Tryggboende. När denna omställning färdigställdes under 2022 tillfördes det 31 lägenheter. I dag finns inga planer på nyproduktion av lägenheter. Osäkerheten gällande byggkostnader, ränteläge och investeringsstöd gör denna planering och projektering svårare.</p> <p>Planeringsavdelningen har identifierat byggklara tomter samt tillsammans med kommunikationsavdelningen arbetat med att synliggöra dem bättre på kommunens hemsida. Ett politiskt initiativ för att tydliggöra möjligheterna att bygga sitt eget boende i kommunen har tagits och det arbetet kommer att fortsätta under 2023.</p> <p>Planeringsavdelningen prioriterar strategiska markförvärv för att möjliggöra utveckling av bostäder, industri och handel.</p>

TRYGGHET OCH LÄRANDE

Inriktningsmål

Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser.

I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.

Effektmål	Analys																
<p> Alla elever i årskurs 9 ska vara behöriga till något av gymnasieskolans nationella program.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>Andelen elever i åk.9 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program följs upp av förvaltningen vid läsårets slut, slutbetyg. Aktuellt mätetal är för elever som slutade åk.9 år vårterminen 2022.</p> <p>2022</p> <p>Andel elever som är behöriga till nationella program</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ovanåker</th> <th>Riket</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totalt 79,2%</td> <td>85%</td> </tr> <tr> <td>Pojkar 75%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Flickor 81%</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>2021</p> <p>Andel elever som är behöriga till nationella program</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ovanåker</th> <th>Riket</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totalt 82,9%</td> <td>86,2%</td> </tr> <tr> <td>Pojkar 85,5%</td> <td>85,3%</td> </tr> <tr> <td>Flickor 80,5%</td> <td>87,2%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Andelen elever behöriga till gymnasiet har ökat sedan 2019. Förvaltningen har gett verksamheterna i uppdrag att höja resultaten utifrån "Plan för likvärdig skola". Insatserna i denna plan tror förvaltningen påverkar resultaten i positiv riktning.</p>	Ovanåker	Riket	Totalt 79,2%	85%	Pojkar 75%		Flickor 81%		Ovanåker	Riket	Totalt 82,9%	86,2%	Pojkar 85,5%	85,3%	Flickor 80,5%	87,2%
Ovanåker	Riket																
Totalt 79,2%	85%																
Pojkar 75%																	
Flickor 81%																	
Ovanåker	Riket																
Totalt 82,9%	86,2%																
Pojkar 85,5%	85,3%																
Flickor 80,5%	87,2%																

Effektmål	Analys
<p> Kommunens äldreomsorg ska präglas av omtanke och hög kvalitet. SKL:s öppna jämförelser utgör referensram för att göra bedömningen.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>Socialförvaltningen arbetar aktivt med att förbättra verksamheternas kvalitet och att brukarna ska uppleva att de blir bra bemötta och har förtroende för personalen samt att de upplever sig trygga i kontakten med våra verksamheter. Förvaltningen planerar att aktivt arbeta med och implementera äldreomsorgens nationella värdegrund inom förvaltningens samtliga verksamheter.</p> <p>Under 2022 genomfördes återigen den årliga brukarundersökningen inom delar av omvårdnadsenhetens verksamheter (hemtjänst och särskild boende). Detta efter att ej ha genomförts under 2021. Denna undersökning är ett viktigt kvalitetsmått för att stämma av verksamheternas kvalitet och mål.</p> <p>Resultaten från årets undersökning bör ses i kontexten av att coronapandemin pågått i två år när svaren samlades in under våren 2022, så givetvis har det påverkat årets resultat. Man kan i likhet med de flesta andra kommuner se en trolig pandemieffekt med sjunkande nöjdhet bland de äldre. Vi kan dock konstatera att resultatet fortsatt ser bra ut inom både hemtjänst och särskilt boende och att de som har svarat upplever att man känner sig trygga, får ett gott bemötande och känner förtroende för personalen inom verksamheterna.</p> <p>Årets undersökning är den första sedan Näskullen med sina 48 lägenheter invigdes i slutet av augusti 2020 och glädjande nog kunde vi konstatera att Näskullen fick toppbetyg av de som har deltagit undersökningen. Ett resultat som sticker ut i positiv bemärkelse både lokalt och i jämförelse med riket</p>
<p> Alla barn och ungdomar ska uppleva en trygg miljö i kommunen som helhet, och i kommunens verksamheter i synnerhet.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>Arbetet har utförts i enlighet med Verksamhetsplan folkhälsa 2021-2022. Under sommaren har det som planerat gjorts en stor trygghetsinsats, Trygg i Ovanåker, och eftermiddagsverksamhet för elever i 4-6 klass har öppnat i MBU:s lokaler.</p> <p>Socialförvaltningen arbetar förebyggande och utvecklar det preventiva och hälsofrämjande arbetet. Förvaltningen ser det som viktigt att kunna erbjuda hjälp och stöd så tidigt som möjligt för att begränsa en mer omfattande social problembildning i framtiden. Då barnkonventionen är lagstadgad så arbetar man med att innehållet i Barnkonventionen ska vara utgångspunkt i hur verksamheter bedrivs och arbetar. Utifrån detta genomförs flera aktiviteter. Se Socialnämndens styrkortsuppföljning för med ingående analys.</p> <p>I jämförelse med riket upplever barn i förskola och skola stor trygghet i våra skolor och förskolor. Se Barn- och utbildningsnämndens styrkortsuppföljning för siffror och mer ingående analys.</p> <p>Miljö- och byggnämnden genomför tillsyn i kommunens miljöer för att säkerställa trygghet.</p>
<p> En tredjedel av eleverna i årskurs tre vid Voxnadalens gymnasium ska driva företag via Ung Företagsamhet</p> <p> Koncernmål</p>	<p>Läsår 22/23 I år är det 32 UF-elever vilket då innebär att 32 av 68 elever (47%) ska driva UF 22/23.</p> <p>Läsår 21/22 Läsåret 21-22 drev 19 elever av 79 i elever (25%) i åk 3 bedrivit UF-företag.</p>

FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI

Inriktningsmål

Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.

Effektmål	Analys
<p> Kommunen ska stödja och stimulera föreningslivet, med särskilt fokus på ungdomar och integration, för att skapa en aktiv och meningsfull fritid åt alla invånare.</p> <p> Koncernmål</p>	<p>På Folkhälsoavdelningen utvecklas olika samarbeten med föreningslivet och i vissa delar hänger det samman med fritidsgårdsverksamheten. Verksamheten har samverkat med studieförbundet Bilda, Summertime Cruisers, Alfta Köpmannaförening och WMK.</p>

Effektmål	Analys
 Kommunen ska ta tillvara ungdomars engagemang och intresse av att vara med och påverka. Koncernmål	Arbetet genomförs brett med ständigt pågående dialoger via Folkhälsa och Fritidsgårdsverksamheten. LUP-undersökningen har genomförts, svaren kommer 2023.

HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING

Inriktningsmål

Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.

Effektmål	Analys
 För att höja kvaliteten för kommunens invånare ska varje beslut som fattas i nämnder och styrelser beaktas utifrån tre perspektiv: Hållbarhet, Jämställdhet och Barnperspektivet. Koncernmål	Under 2022 har ingen uppföljning genomförts på detta styrkort inom kommunstyrelseförvaltningen. Anledningen till det är att arbetet prioriterats bort vid tidpunkten då valarbetet samt arbetet med ny nämndstruktur har prioriterats före. Övriga nämnder har följt upp och när ett beslut berör någon av dessa perspektiv så görs en konsekvensbeskrivning i den till beslutet tillhörande tjänsteskrivelsen. Att beakta samtliga perspektiv är inte likställt med att samtliga perspektiv alltid ska konsekvensbeskrivas då alla beslut som nämnden fattar inte berör samtliga tre perspektiv.
 En plan ska upprättas för hur Ovanåkers kommun ska arbeta med Agenda 2030. I detta arbete beaktas arbetet med Biosfär Voxnadalen. Koncernmål	Ett arbete har påbörjats under 2022 för att se över möjligheter att Agenda 2030 ska få större utrymme i styrkortet inför nästa mandatperiod. Arbetet kommer att fortsätta under 2023 tillsammans med de förtroendevalda.

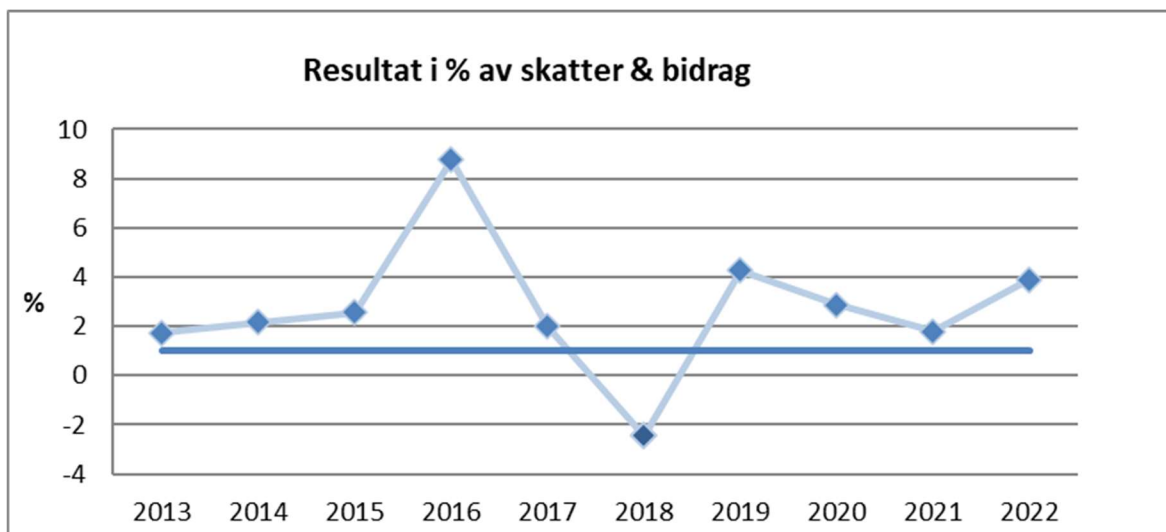
Finansiella mål

Ovanåkers kommun har fastställt finansiella mål för 2022 inom tre områden som anses vara av betydelse för god ekonomisk hushållning. Resultatmålet är uppfyllt, investeringsmålet är inte uppfyllt och soliditetsmålet är uppfyllt.

1. Hur mycket den löpande verksamheten får kosta

- I Ovanåkers kommun ska det årliga resultatet i skattefinansierad verksamhet (inklusive finansnetto) uppgå till 1,0 % av skatter och generella statsbidrag.

Målet är uppnått. Resultatet för 2022 är 30,9 mnkr vilket innebär ett resultat på 3,9 % av skatter och generella bidrag. Målet på 1 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar ca: 8 mnkr.

2. Investeringsnivåer och finansiering av dessa

- Grundprincipen är att investeringar ska finansieras med egna medel. Självfinansieringsgraden beräknas som den andel av investeringarna som finansieras via avskrivningar samt årets resultat.

- Inlåning till kommunen, exklusive kommunägda bolag, får maximalt uppgå till 30 tkr per invånare.

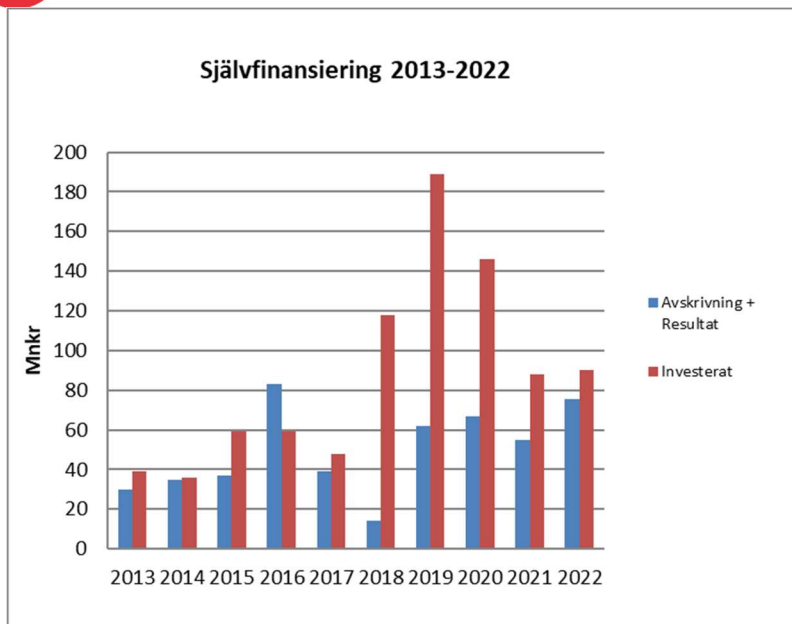
Grundprincipen uppnås inte för 2022. Självfinansieringsgrad 2022: 83,6 %

Under året var investeringarna 90,2 mnkr (inklusive investeringsinkomster) och avskrivningar och årets resultat 75,4 mnkr.

Självfinansiering rullande 10 år (2013-2022): 57,0 %.

Under perioden var investeringarna 872 mnkr medan avskrivningar och årets resultat under samma period var 497 mnkr.

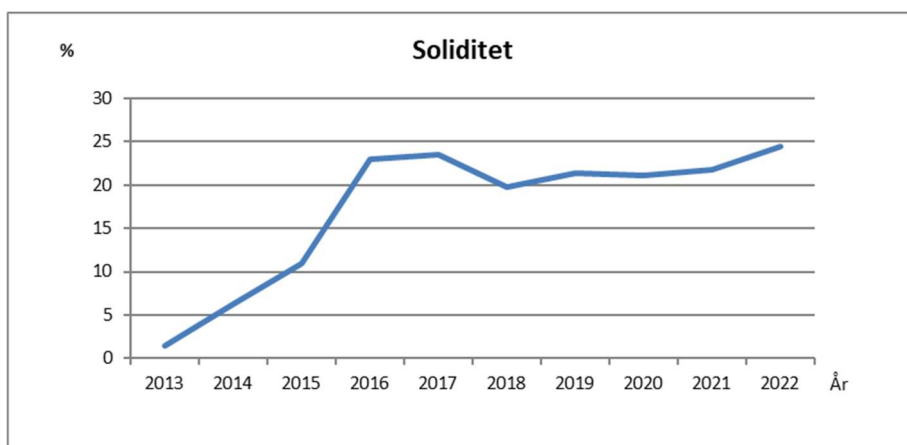
Inlåningen till kommunen uppgår till 31 tkr per invånare 2022-12-31, målet uppnås inte.

3. Förmögenhetsutveckling

- Soliditeten i Ovanåkers kommun ska förbättras.

Målet är uppnått. Soliditeten är vid årets slut 24,5 %. Soliditeten 2021 var 21,7 %. Soliditeten mäts inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner.

Resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

I kommunens utvärdering av den finansiella ställningen redovisas både kommunkoncernens och kommunens ställning. Uppföljning görs under rubrikerna: resultatutvecklingen, kommentarer på intäkter och kostnader, budgetföljsamhet, investeringsuppföljning, soliditetsutvecklingen samt pensionsskulden.

Resultatutveckling

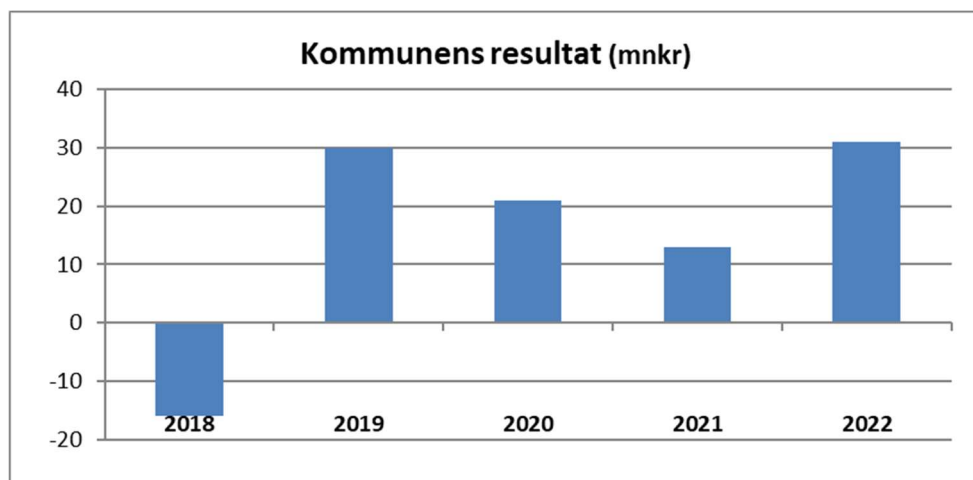
Tabellen nedan syftar till att ge en bild av resultatutvecklingen de senaste åren för kommunen och de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Årets resultat (mnkr)

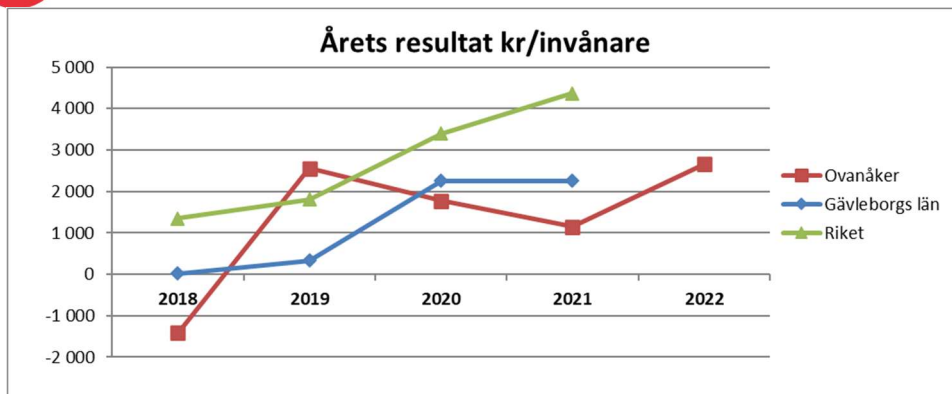
	2022	2021	2020	2019	2018
Kommunen	30,9	13,5	20,7	29,9	-22,3
varav VA	-1,2	0	1,2	-0,8	-0,5
Alfta-Edsbyns Fastighets AB	2,4	0,5	5,1	1,6	4,1
Alfta Industricenter AB	1,0	1,4	1,0	0,8	0,6
Helsinge Net Ovanåker AB	1,5	1,1	0,9	0,6	0,6
Helsinge Vatten AB	0	0	0	0	0
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB	0,6	1,2	1,4	0,4	2,6

Kommunens nettokostnader är 755,3 mnkr, skatteintäkter och generella bidrag är 794,8 mnkr vilket gör att verksamhetens resultat blir 39,6 mnkr. Finansiella intäkter och kostnader är -8,6, resultatet efter finansiella poster är 30,9 mnkr.

Ovanåkers kommun har ett finansiellt mål som är att det årliga resultatet i den skattefinansierade verksamheten ska uppgå till 1,0 % av skatter och generella statsbidrag, detta motsvarar ca 8 mnkr. I bilden nedan framgår det tydligt att under perioden 2019 till 2022 så är resultatnivån betydligt högre än det finansiella målet. 2018 var däremot ett år med ett negativt resultat och det var framförallt två faktorer som påverkade resultatet till att bli -22,3 mnkr, ökade kostnader för placeringar inom Individ- och familjeomsorg (IFO) för barn & unga samt vuxna men också en större förändring av kommunens pensionsavsättning.

Definierar vi årets resultat för Ovanåkers kommun i förhållande till antalet invånare så går det bättre att jämföra med alla övriga kommuner i riket Riket samt Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel). När denna förvaltningsberättelse skrivs finns för 2022 bara uppgifter för Ovanåkers kommun. 2019 är det enda år som resultatet i kr/invånare varit högre än Riket och Gävleborgs läns kommuner, övriga år redovisar Ovanåkers kommun ett lägre resultat i kr/invånare. Utifrån de prognoser som gjordes under hösten pekar mycket på att resultatet i kr/invånare 2022 för Riket kommer att vara högre än Ovanåkers kommun.

Eftersom VA-verksamheten under några år redovisade underskott så togs det fram en plan för hur detta skulle regleras. Från och med 2020 höjdes bruksavgifterna med 6 %. Den höjningen tillsammans med en 1-1,5 % höjning 2021 och 2022 beräknades finansiera det uppkomna underskottet. Under 2020 blev resultatet för VA-verksamheten 1,2 mnkr vilket innebär att det ackumulerade underskottet för VA-kollektivet i Ovanåkers kommun blev återställt i sin helhet. VA-verksamhetens resultat för 2021 blev 0,3 mnkr men eftersom det sedan tidigare finns ett litet överskott för VA-kollektivet så redovisas resultat till 0 mnkr efter att överskottet bokats om som en skuld till VA-kollektivet. Resultatet för 2022 efter att skulden till VA-kollektivet används blir -1,2 mnkr, detta underskott ska regleras inom tre år.

Resultatet för Alfta-Edsbyns Fastighets AB enligt koncernredovisningen är 2,4 mnkr. Det redovisade resultatet före bokslutsdispositioner och skatt är 4,7 mnkr, vilket är 1,2 mnkr bättre än budgeten för året. Det finns ett flertal mindre poster som tillsammans är förklaringar till den positiva budgetavvikelsen. Räntekostnaderna blev 1,0 mnkr högre än budgeterat.

Alfta Industricenter AB redovisar ett resultat enligt koncernredovisningen på 1,0 mnkr. Aicabs resultat före skatt är 1,4 mnkr vilket är 0,3 mnkr bättre än budget. De främsta förklaringarna till den positiva resultatavvikelsen jämfört med budget är högre hyresintäkter då ett antal nya hyresavtal tecknats, lägre kostnader för marknadsföring och konsultkostnader. Räntekostnaderna var 0,2 mnkr högre än budgeterat. Resultat och soliditet uppfyller de mål som är fastställda i den nuvarande affärsplanen.

Resultatet för Helsing Net Ovanåker AB enligt koncernredovisningen är 1,5 mnkr. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt är 1,9 mnkr. Ett ökat intresse för fler företagstjänster och snabbare privat tjänster har hjälpt till att hålla resultatet på en stabil nivå trots den ekonomiska utmaning utbyggnader i områden med allt glesare befolkningsstruktur innebär.

Helsing Vatten ABs resultat baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. För att uppnå nollresultat i Helsing Vatten AB regleras driftbidrag från respektive VA kommun mot utfall av driftskostnad i verksamheten.

Bollnäs Ovanåker Renhållnings AB redovisar ett resultat i koncernen på 0,6 mnkr, vilket är Ovanåkers kommuns andel av bolagets resultat (33 %). Bolagets totala resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 2,4 mkr. Detta främst till följd av minskade avfallsmängder och därmed lägre kostnader än förväntat, samt att högre skrotintäkt även kommer kollektiven till godo. Enligt redovisningsprinciper för avfallsbranschen skjuts överskottet fram som ett överuttag och bidrar till att hålla framtida taxor nere. Rörelseresultatet blev knappt

1,0 mnkr högre än budgeterat.

Koncernens intäkter och kostnader

Koncernens intäkter och kostnader (mnkr)

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter	313,6	299,0	315,0	332,2	337,7
Verksamhetens kostnader	-980,0	-967,8	-930,0	-939,8	-953,5
Avskrivningar	-74,0	-70,5	-65,7	-56,9	-61,4
Verksamhetens nettokostnad	-740,4	-739,2	-680,8	-664,6	-677,1
Skatteintäkter och statsbidrag	794,8	755,8	722,7	670,0	672,9
Finansnetto	-18,2	0,9	-12,8	-2,5	-10,3

Denna tabell får visa trenden de senaste fem åren för koncernens intäkter och kostnader.

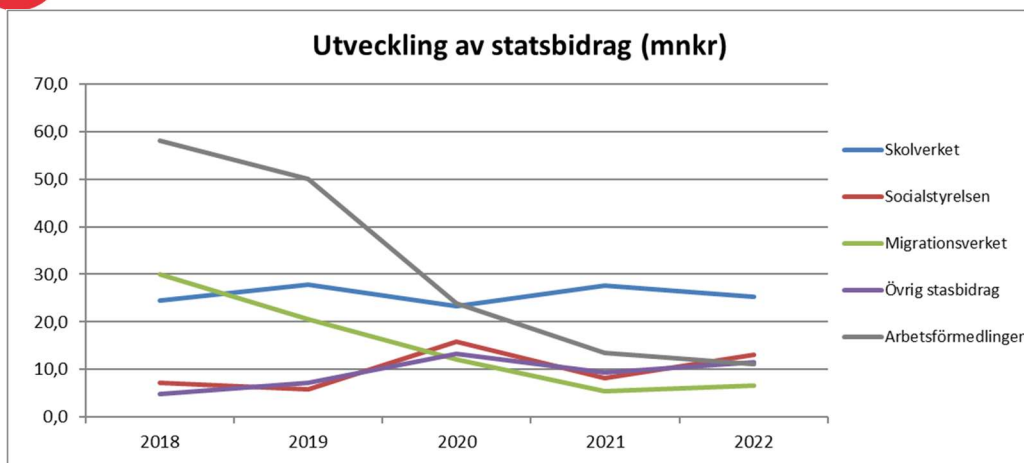
Avskrivningar, som består av både avskrivningar och nedskrivningar, har ökat under senare år. Denna ökning beror främst på att kommunen men även de kommunala bolagen under de senaste åren genomfört stora investeringar. Jämförelsen av avskrivningar över tid försvåras av att det enskilda år har gjorts relativt stora nedskrivningar i koncernen men även återföring av tidigare gjorda nedskrivningar. Ökningen av koncernens avskrivningar är ca 13 mnkr från 2018 till 2022. Skatteintäkter och statsbidrag ökar varje år och 2020-2022 har extra generella statsbidragen betalats ut med 21,9 mnkr, 7,6 mnkr och 5,6 mnkr. Att kommunen sedan 2019 ska redovisa kommunens förvaltade pensionsmedel enligt marknadsvärdet har gjort att finansnettot kommer att variera över tid.

Kommunens intäkter och kostnader

Kommunens intäkter och kostnader (mnkr)

	2022	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter	151,0	143,1	166,3	186,0	194,0
Verksamhetens kostnader	-861,8	-853,1	-826,8	-831,6	-860,0
Avskrivningar	-44,5	-41,5	-37,7	-31,5	-28,9
Verksamhetens nettokostnad	-755,3	-751,5	-698,2	-677,1	-694,8
Skatteintäkter och statsbidrag	794,8	755,8	722,7	-700,0	672,9
Finansnetto	-8,6	9,2	-3,7	7,0	-0,3

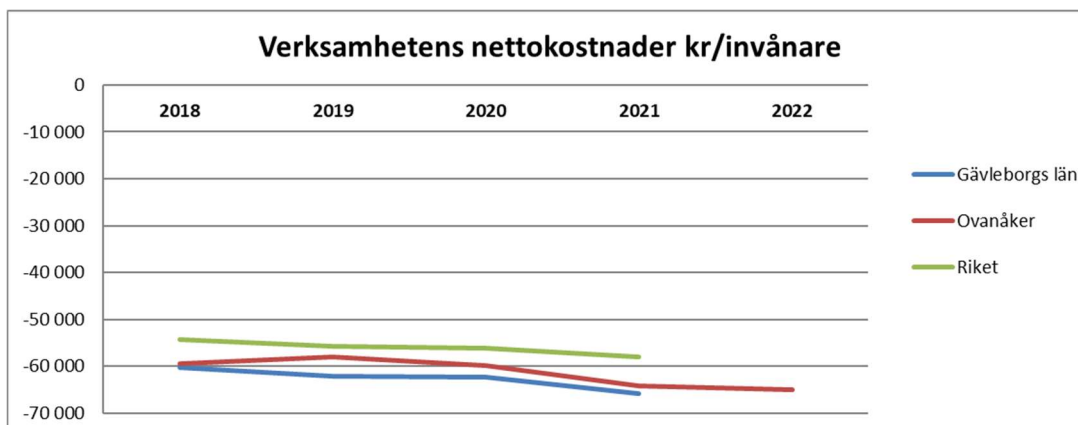
Verksamhetens intäkter har över tid minskat årligen men för 2022 är det en liten ökning. Vi ser under året en ökning av intäkterna för taxor och avgifter samt bidrag och kostnadsersättningar från staten. Bidrag och kostnadsersättningar från staten står för 51 % av de totala intäkterna. 2018 var andelen bidrag och kostnadsersättningar från staten 69 %. Resterande intäkter består av taxor & avgifter, hyror, försäljningsintäkter samt försäljning av verksamhet och tjänster. För dessa övriga verksamhetsintäkter är förändringarna över tid relativt små. I bilden nedan syns utvecklingen av statsbidrag och från vilka myndigheter bidragen kommer ifrån. Bidrag från Arbetsförmedlingen har gått från 58 mnkr 2018 till att 2022 vara 11,1 mnkr. Migrationsverket har haft en liknande utveckling sedan 2018, från 30,1 mnkr till 2022 6,7 mnkr. Utvecklingen av statsbidrag från Skolverket, Socialstyrelsen och Övriga statsbidrag har varit mer stabil över tid.

Verksamhetens kostnader har ökat med 8,7 mnkr från 2021 till 861,8 mnkr 2022. Den enskilt största kostnadsposten bland verksamhetens kostnader är personalkostnader, personalkostnaderna inklusive pensionskostnader står för 66% av verksamhetens kostnader. Personalkostnader exklusive pensionskostnader har ökat med 7,0 mnkr mellan 2021 och 2022 och antalet tillsvidareanställda ligger på ca 950 personer båda dessa år. Pensionskostnader är en del av kommunens personalkostnader och under 2021 skedde en relativt stor ökning av pensionskostnaderna pga. ett ändrat livslängdsantagande i RIPS. Kostnader för köp av huvudverksamhet, ökade mellan 2020 och 2021 med 5,2 mnkr och har fortsatt att öka till 2022 med 11,6 mnkr. För övriga kostnadsposter är det mindre skillnader mellan åren.

Avskrivningarna på byggnader och anläggningar samt maskiner och inventarier fortsätter att öka sedan 2018 då det låg på en nivå på 28,9 mnkr till att för 2022 vara 44,5 mnkr. Denna ökning beror på de stora investeringar som gjorts framförallt på kommunens byggnader och anläggningar sedan 2018. Investeringarna nådde en topp under perioden 2018-2020 och de totala investeringarna den perioden uppgick till 450 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minus kostnader för avskrivningar och verksamhetskostnader. Nettokostnaden blir negativ eftersom kostnaderna är högre än verksamhetens intäkter. Nettokostnaden visar hur stor del av verksamheten som kommunen måste finansiera med skattemedel, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto. Nedan visas utvecklingen av kommunens nettokostnader tillsammans med Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) samt riket.

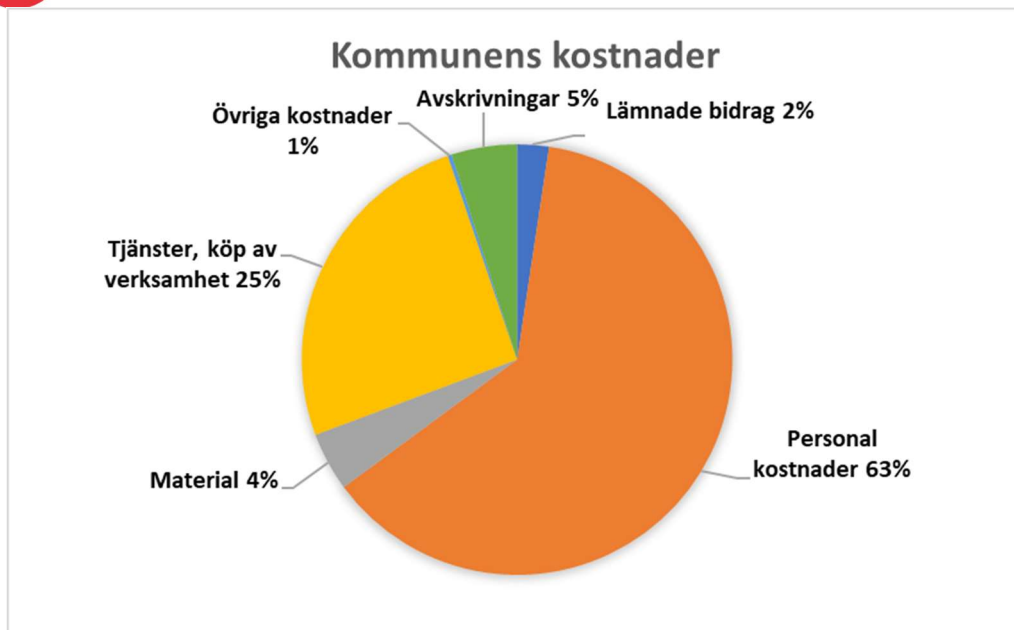
Verksamhetens nettokostnader är för 2022 755,3 mnkr, vilket är i nivå med föregående år. Ställer vi nettokostnaderna i relation till antalet invånare och jämför med riket samt Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) så är nettokostnaderna för Ovanåkers kommun per invånare något lägre än Gävleborgs läns övriga kommuner men högre än riket. För 2022 finns bara nettokostnaderna för Ovanåkers kommun med.

Skatter och generella statsbidrag blev totalt 794,8 mnkr, vilket är 39,0 mnkr högre än föregående år. Under 2020 fick kommunen extra generella statsbidrag på totalt 21,9 mnkr och under 2021 7,6 mnkr. De extra generella statsbidrag 2022 är 5,6 mnkr.

Finansnettot blev -8,6 mnkr för 2022. Eftersom kommunen, sedan 2019, ska redovisa orealiserade vinster och förluster på kommunens förvaltade pensionsmedel i resultaträkningen så blir det stora variationer mellan åren beroende på aktuellt marknadsvärde. Marknadsvärderingen av pensionsmedlen påverkade finansnettot 2022 med -7,5 mnkr. Räntekostnaderna har de senaste åren ökat och kommer kommande år att fortsätta öka pga. kommunens upplåning och att räntan ökar.

Sammanfattningsvis kan kommunens totala intäkter och kostnader illustreras i dessa bilder, som visar vart pengarna kommer ifrån och vart de går.

Budgetföljsamhet

Att följa upp det redovisade resultatet mot den beslutade budgeten på olika nivåer är viktigt. Nedan redovisas koncernens och kommunens budgetföljsamhet. För att förstå eventuella avvikelser bättre sammanfattar vi nämndernas budgetföljsamhet men för utförligare beskrivning av nämndernas resultat och budget så finns ytterligare information under respektive nämnds verksamhetsberättelse i årsredovisningens del 2.

Koncernens budgetföljsamhet (mnkr)

	Budget	Resultat	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	310,3	313,6	3,3
Verksamhetens kostnader	-982,6	-980,0	2,6
Avskrivningar	-77,3	-74,0	3,3
Verksamhetens nettokostnad	-749,7	-740,4	9,3
Skatteintäkter och statsbidrag	764,9	794,8	29,9
Finansnetto	-8,9	-18,2	-9,3
Resultat	6,4	36,3	29,9

Sammanställer vi kommunens och bolagens respektive budgetar får vi en budget för hela kommunkoncernen. Det budgeterade resultatet för koncernen blir 6,4 mnkr. Det redovisade resultatet för koncernen blev 36,3 mnkr. Detta innebär en positiv budgetavvikelse på 29,9 mnkr.

Budgetavvikelsen för koncernens nettokostnader är 9,3 mnkr. Verksamhetens intäkter är 3,3 mnkr mer än budgeterat. Vakanser, sjukskrivningar och sänkta sociala avgifter för unga gör att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat, lägre kostnader för väghållning och lägre kostnader för försörjningsstöd är några ytterligare poster som förklarar att verksamhetens kostnader är 2,6 mnkr lägre än budgeterat.

Avskrivningarna blev 3,3 mnkr lägre än budgeterat där kommunen står för den största avvikelsen, 2,3 mnkr.

Skatteintäkter och statsbidrag blev totalt 29,9 mnkr högre än budgeten för perioden. Främsta orsaken till

detta är högre skatteintäkter. Den viktigaste förklaringen till den utvecklingen är att lönesumman ökade starkt, det blev en bättre återhämtning i ekonomin än den bedömning som gjordes inför året när budgeten för 2022 beslutades. Totalt 5,6 mnkr i extra generella statsbidrag för 2022 har tillkommit, vilket inte fanns med i budgeten inför året.

Finansnettot, finansiella intäkter och kostnader, redovisar en negativ budgetavvikelse med 9,3 mnkr. Den enskilt största orsaken till denna negativa budgetavvikelse är en kraftig nedgång på värdet av kommunens pensionsmedelskapital, -11,5 mnkr. Men förklaras även av att Aefab och Aicabs räntekostnader varit 1,2 mnkr högre än budgeterat.

Kommunens budgetföljsamhet (mnkr)

	Budget	Resultat	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	155,0	151,0	-4,0
Verksamhetens kostnader	-872,2	-861,8	10,4
Avskrivningar	-46,8	-44,5	2,3
Verksamhetens nettokostnad	-764,0	-755,3	8,7
Skatteintäkter och statsbidrag	764,9	794,8	29,9
Finansnetto	-0,9	-8,6	-7,7
Resultat	0,0	30,9	30,9

Det budgeterade resultatet för kommunen för 2022 är 0,0 mnkr. I Kf 2021-12-13 111 § fattades beslut om budgetförändring av driften med 1 mnkr till ett budgeterat resultat på 0,0 mnkr. I övrigt har det varit ett beslut om budgetförändringar och det avsåg löneöversynen (Kf 2022-09-26 72 §), en påverkan mellan nämndernas budgetar.

I Delårsrapporten sattes en prognos för årets resultat till 26,5 mnkr. Bedömningen då var att Verksamhetens nettokostnader skulle bli 2,7 mnkr lägre än budgeterat, Skatter och generella bidrag 30,1 mnkr högre än budgeterat och att finansnettot skulle bli 6,2 mnkr sämre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnader blev 8,7 mnkr lägre än budgeterat i övrigt relativt små avvikelser i årsprognosen.

Verksamhetens intäkter är 4,0 mnkr lägre än budgeterat. När vi fastställer budgeten för ett kommande år är det ofta en utmaning att lägga en budget för kommunens intäkter specifikt, det är mer relevant att jämföra budget och utfallet för verksamhetens nettokostnader. För mer beskrivningar av utvecklingen av kommunens intäkter se analysen ovan över kommunens intäkter och kostnader. Verksamhetens kostnader blev 10,4 mnkr lägre än budgeterat. Vakanser, sjukskrivningar och sänkta sociala avgifter för unga gör att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat. Utebliven kostnad för rivningen av gamla Celsiusskolan, lägre kostnader för väghållning och lägre kostnader för försörjningsstöd är några ytterligare poster som förklarar budgetavvikelsen. Avskrivningarna blev 2,3 mnkr lägre än budgeterat pga. att ett antal investeringar inte färdigställdes till den tid som det var budgeterat. Verksamhetens nettokostnader blev -755,3 mnkr, budgeten för verksamhetens nettokostnader var -764,0, alltså 8,7 mnkr lägre nettokostnader än budgeterat.

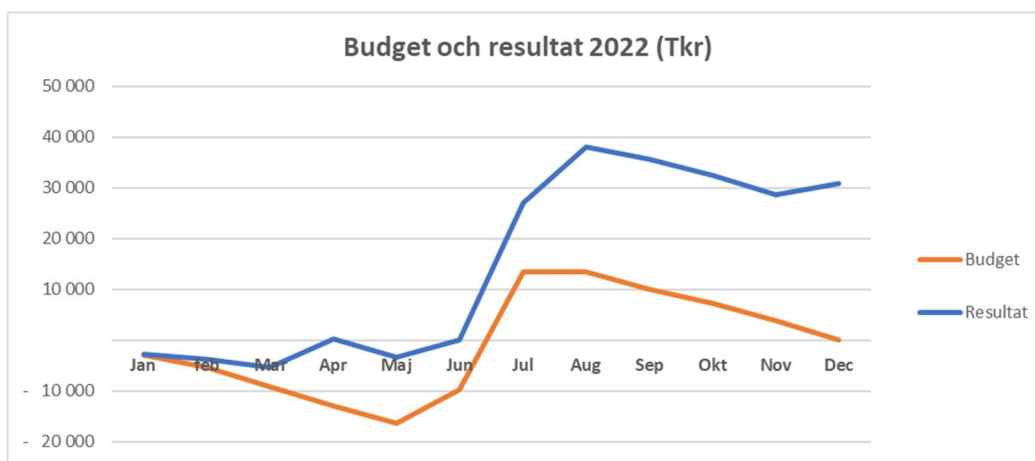
Skatteintäkter och statsbidrag blev totalt 794,8 mnkr vilket är 29,9 mnkr högre än budgeten för perioden. Främsta orsaken till detta är högre skatteintäkter. Den viktigaste förklaringen till den utvecklingen är att lönesumman ökade starkt, det blev en bättre återhämtning i ekonomin än den bedömning som gjordes inför

året när budgeten för 2022 beslutades. Totalt 5,6 mkr i generella statsbidrag för 2022 har tillkommit, vilket inte fanns med i budgeten inför året. De statsbidrag som ska definieras som generella statsbidrag i år är: Skolmiljarden, Tillfälligt stöd maa kriget i Ukraina, Valet 2022, Minska timanställda och Bemanning sjuksköterskor.

Finansnettot, finansiella intäkter och kostnader, redovisar ett resultat på -8,6 mkr att jämföra mot budgeten på -0,9mkr, en negativ budgetavvikelse med 7,7 mkr. Den enskilt största orsaken till denna negativa budgetavvikelse är en kraftig nedgång på värdet av kommunens pensionsmedelskapital. Kommunens portföljs procentuella utveckling under året var -9,8 % (Ytterligare beskrivningar finns under rubriken Pensionsförpliktelser). Marknadsvärdet på pensionsmedelsportföljen uppgick vid årets slut till totalt 69,2 mkr och var vid årets början 76,7 mkr, total minskning med 7,5 mkr. Orealiserad marknadsvärdering med 11,7 mkr och realiserade resultat vid omplaceringar under året på 4,2 mkr. Kommuninvest hade en överskottsutdelning från på 0,8 mkr som inte var budgeterat. För övriga finansiella intäkter och kostnader är det små avvikelser mot budget.

Kommunens årsbudget fördelas ut månad för månad (röd linje). Detta görs för att jämförelse mot periodens utfall ska kunna analyseras. Kommunen budgeterar för mer kostnader än intäkter under våren men sommaren kostar generellt sett mindre vilket gör att perioden juni till augusti redovisar lägre kostnader, detta gör att resultatet till delåret budgeteras till 13,5 mkr. Under de återstående höstmånaderna fram till årsskiftet budgeteras det med ökade kostnader så vid årsskiftet landar det budgeterade resultatet på 0,0 mkr. Resultatet månad för månad från januari till december (blå linje). Resultatet i delårsrapporten var 38,1 mkr, en positiv budgetavvikelse på 24,6 mkr. Under hösten utökades den positiva budgetavvikelsen för att i december bli ett resultat på 30,9 mkr, eftersom årsbudgeten var 0,0 mkr blev den slutliga budgetavvikelsen 30,9 mkr.

Kommunala nämndernas avvikelse

	Budget	Resultat	Avvikelse
Kommunfullmäktige, revision, valnämnd	-1,2	-1,3	-0,1
Kommunstyrelsen	-164,0	-154,5	9,5
VA	0	-1,2	-1,2
Miljö- och byggnämnden	-5,7	-4,3	1,4
Barn- och utbildningsnämnden	-285,3	-288,9	-3,6
Socialnämnden	-296,2	-287,5	8,7

Kommunens nämnder har totalt en budget för 2022 på 752,4 mnkr och utfallet för året är 737,7 mnkr vilket blir positiv budgetavvikelse på 14,7 mnkr. Nedan redovisas en sammanfattande beskrivning av budgetavvikelserna men under respektive nämnds verksamhetsberättelser förklaras det ekonomiska utfallet mer utförligt.

Kommunfullmäktige, revision och valnämnden har mindre avvikelser mot den beslutade budgeten, 0,1 mnkr. Valnämnden gör ett budgetunderskott på 0,2 mnkr när kostnaderna under detta valår inte fullt ut täcks av statsbidrag.

Kommunstyrelsen redovisar för året en positiv budgetavvikelse på 9,5 mnkr. Några av orsakerna till detta överskott är att avskrivningar och internräntan är 3,3 mnkr lägre än budgeterat beroende på att ett flertal investeringsprojekt blev klar senare än vad som var känt vid budgeteringstillfället. Vakanser, sjukskrivningar, föräldraledigheter mm har gjort att de ordinarie personalkostnaderna är lägre än budgeterat, 3,0 mnkr. Utrangeringar och nedskrivningar av tillgångar påverkar resultatet med -3,0 mnkr. Rivningen av gamla Celsiusskolan kunde inte genomföras under året vilket innebär att en budgeterade kostnad på 2,0 mnkr uteblev. Andra poster att nämna är att väghållningen (snöröjning samt underhåll) gör ett överskott med 1,3 mnkr.

Vatten och avloppsverksamhetens resultat blev -1,2 mnkr. Det tidigare ackumulerade VA- överskottet på 0,3 mnkr är då använt i sin helhet, vilket alltså innebär ett faktiskt resultat på -1,5 mnkr. Huvudorsaken till det negativa resultatet är sent inkomna regresskrav efter skyfallet 2021. Det negativa resultatet behöver återställas inom tre år och insatser för att minska elförbrukningen samt genomföra annan driftsoptimering kommer att genomföras men även taxehöjning kan behövas kommande år.

Miljö- och byggnämnden redovisar för året ett budgetöverskott på 1,4 mnkr. Överskottet beror framförallt på att personal haft tillfälliga uppdrag i annan förvaltning samt vakant tjänst.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett budgetunderskott för året på totalt 3,6 mnkr. De flesta kostnaderna följer budgeten för året men det är framför allt två delar som står för en större avvikelse. Skolskjuts och fria skolkort redovisar en negativ avvikelse på 1,5 mnkr. Och SFI som redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,1 mnkr.

Socialnämnden redovisar ett budgetöverskott 8,7 mnkr. Budgetöverskottet förklaras delvis med att en avdelning (8 lägenheter) på Näskullen inte öppnade förrän 1 november, 1,4 mnkr. Dagverksamheten och korttids redovisar lägre kostnader för personal, 1,6 mnkr, främst på grund av att vakanta tjänster inte har behövt ersättas, bland annat till följd av att verksamheter varit begränsade. Socialnämnden har fått 5,1 mnkr

mer i statsbidrag än vad som var budgeterat. Inom flera av de statsbidragsfinansierade projekten har arbetet i huvudsak hanterats av redan befintlig personal för att kunna arbeta långsiktigt. För försörjningsstöd redovisas ett budgetöverskott på 2,9 mnkr. Flera individer har gått från försörjningsstöd till egen försörjning och både antal aktualiseringar och verkställigheter har minskat. För barn- och ungdomsenheten redovisas ett budgetunderskott med 1,5 mnkr. Det beror till största delen på att konsulter behövdes under första delen av 2022 samt att det har köpts extern öppenvård. Omsorgsenheten redovisar ett budgetunderskott på 1,0 mnkr.

Kommunens investeringar

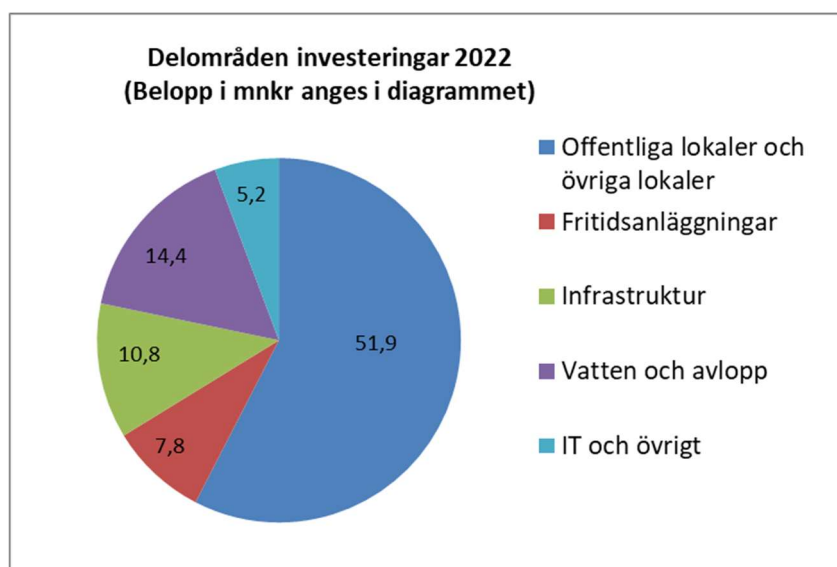
Kommunens investeringar

Årets investeringar uppgick till 90,2 mnkr exkl. leasingbilar (88,2 mnkr).

Investeringsbudgeten för 2022 var 141,7 mnkr. Budgetöverskottet på 51,5 mnkr orsakas av investeringar som inte avslutas under året. De största differenserna avser investeringsprojekten nedan:

- Ny förskola Alfta: budgeterat för 2022 är 48,0 mnkr och där årets nettoutgift uppgår till 36,9 mnkr. (+11,1 mnkr).
- Alfta sporthall ridåvägg och golv: budgeterat för 2022 är 6,5 mnkr och där årets nettoutgift uppgår till 0 mnkr. (+6,5 mnkr).
- Idrottsanläggning Ön: budgeterat för 2022 är 5,0 mnkr och där årets nettoutgift uppgår till 1,2 mnkr (+3,8 mnkr)
- Celsius simhall bassängrenovering: budgeterat för 2022 är 3,4 mnkr och där årets nettoutgift uppgår till 0,1 mnkr. (+3,3 mnkr)
- Iordningställande av lokaler för IFO: budgeterat för 2022 är 3,0 mnkr och där årets nettoutgift uppgår till 0 mnkr. (+3,0 mnkr)

Investeringarna 2022 fördelades enligt några olika delområden, se diagram.

Mer information kring årets investeringar finns på sidan [Investeringsredovisning](#).

De under året avslutade investeringarna redovisar ett budgetunderskott på 1,4 mnkr. De fem största avvikelserna är:

- Knåda utbyggnad verksamhetsområde (VA): +2,2 mnkr. Budgeterat var 10,4 mnkr och nettoutgifterna uppgick till 8,3 mnkr.
- Ospecificerade investeringar i fastigheter 2022: -1,4 mnkr. Budgeterat var 0,3 mnkr och nettoutgifterna uppgick till 1,7 mnkr. Orsaken är att åtgärder som genomförts som planerat underhåll har oklassificerats till investering däribland golvarbeten vid brandstationen i Edsbyn samt en del belysningsarbeten, dränering av Gyllengården och även en del badrum på samma område mm.
- Inläckageåtgärder 2022 (VA) : -1,3 mnkr. Budgeterat var 2,5 mnkr och nettoutgifterna uppgick till 3,8 mnkr. Insatser vid Östanå var ej med i plan men problematik krävde omgående insatser som sedan växte på plats och landade på 1,2 Mkr.
- Åtgärder gemensamma med gatuplan 2022 (VA): -1,1 mnkr. Budgeterat var 1,5 mnkr och nettoutgifterna uppgick till 2,6 mnkr. I investeringsbudget ingick åtgärder på Olkensväg med 1 Mkr. Utfallet blev 400 tkr högre på grund av mer arbetstid på grund av många åtgärder på servisventiler. Saneringen i Lobonäs hade en budget på 500 tkr som blev dyrare då etablering fick göras dubbelt på grund av semesterperioden. Ej budgeterade asfaltsåtgärder och återställning på 320 tkr är en av anledningen till budgetöverskridande. Det gäller Långgatan samt Myrvägen som genomfördes under 2021.
- Alftaskolan ombyggnad F-9: -0,5 mnkr. Budgeterat var 55,2 mnkr och nettoutgifterna uppgick till 55,7 mnkr.

Kommunens fem största investeringsprojekt

Tabellen nedan visar de fem investeringsprojekt med de högsta nettoutgifterna under året.

	Utgifter sedan projektets start				Varav: Årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Prognos	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
Alla investeringsprojekt	227 316	177 363			141 683	90 189	51 494
Ny förskola Alfta	48 240	37 117	48 240	0	47 976	36 853	11 123
Gator gång och cykelvägar 2022	5 750	5 430	5 750	0	5 750	5 430	320
Knåda skola: Gula huset våning 2 brandsäkra och iordningställa lokaler	4 400	4 516	5 700	-1 300	4 400	4 516	-116
Inläckageåtgärder 2022	2 500	3 763		-1 263	2 500	3 763	-1 263
Ombyggnation problemområden 2022	3 500	3 343		157	3 500	3 343	157

Koncernbolagens investeringar

Den största färdigställda investeringen för Alfta Edsbyns Fastighets AB avser 65Trygg Backa, totalt 31 lägenheter som byggts om. Totalt har Aefab investerat 33,8 mnkr på denna ombyggnad och under 2023 beräknas det erhållas ett investeringsstöd på 5,2 mnkr för denna ombyggnad. Totalt investerade Aefab 31,7 mnkr under 2022.

Under hösten 2022 har Alfta Industricenter fattat beslut om större anpassningar/utbyggnader för tre av

bolagets hyresgäster. Totalt beräknas dessa investeringar till ca 10 mnkr och kommer att slutföras under 2023, för dessa har nya hyresavtal tecknats. Investeringarna under 2022 blev totalt 7,1 mnkr.

Helsing Net Ovanåker AB bygger och investerar vidare mot målet i kommunens bredbandsstrategi, 98 % fibererbjudna hushåll 2025. Kostnaden per hushåll för att bygga ut fibernätet har under 2021 och 2022 ökat kraftigt och kommer under 2023 att öka än mer. Orsak till detta är att avstånden till varje enskilt hushåll mångdubblas nu när det endast finns mindre byar och glesbygd kvar att bygga till. Mot bakgrund av investeringarnas långsiktiga karaktär kan lönsamhet för ett fiberutbyggnadsprojekt normalt inte påräknas de inledande åren. I dagsläget ligger 97,5 % av kommunens hushåll inom ett fiberutbyggt område. Helsing Net Ovanåker AB har under året investerat 7,8 mnkr i infrastruktur för datakommunikation, efter investeringsbidrag på 9,9 mnkr blir årets investeringar -2,1 mnkr.

För Bollnäs Ovanåkers Renhållnings AB har införandeprojektet för att bygga upp ett eget åkeri för insamling av rest- och matavfall pågått under hela året vilket har krävt mycket tid och resurser. Inköp av fordon, bygge av garage och tvätthall samt anställning av personal är en del av det arbete som gjorts. Borabs totala investeringar under 2022 uppgår till 14,1 mnkr.

Finansiering och kassaflöde

Kommunens budgeterade kassaflöde utgår från faktiskt beslutad budget för verksamheten och den då budgeterade investeringsvolymen. Årets kassaflöde blev -13 mnkr, det budgeterade kassaflödet för 2022 var -19 mnkr. Skillnaden mellan utfall och budget beror på att kommunen inte investerat i den takt som det var budgeterat samt att behovet av att uppta lån i och med detta minskat. Vid årets utgång är de upptagna lånen i Kommuninvest 360 mnkr, vilket är en ökning under året med 20 mnkr. För detaljerad beskrivning av årets kassaflöde se Kassaflödesanalysen. Likvida medel och kortfristiga placeringar var vid årets början 154,2 mnkr och vid årets slut 140,9 mnkr.

Kassaflöde (mnkr)

	Budget	Utfall
Kassaflöde från den löpande verksamheten	50	58
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-109	-91
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	40	20
Perioden kassaflöde	-19	-13

Soliditet

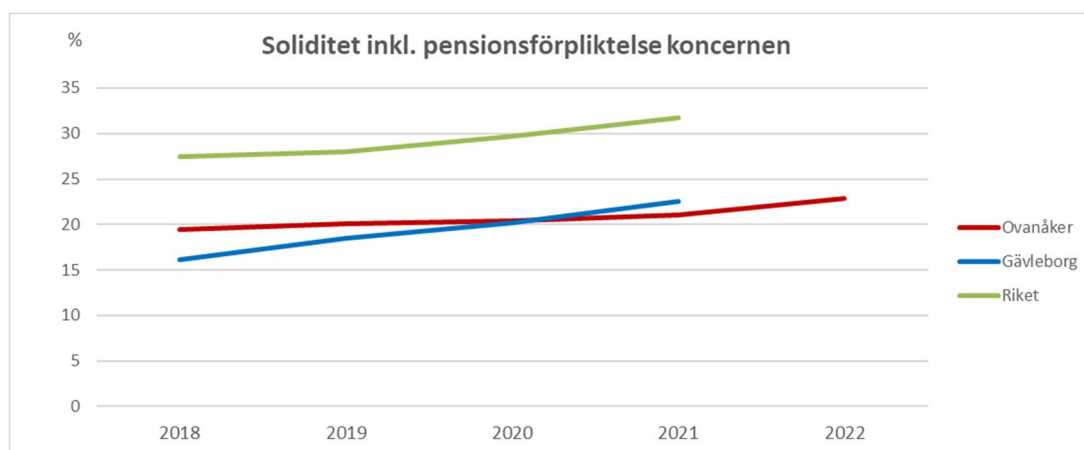
Soliditet anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Har kommunen en hög (god) soliditet innebär det att den i högre grad finansierar sig själv, till skillnad från att finansieras av externt kapital (lån). Ovanåkers kommun har som ett av sina finansiella mål att soliditeten (inkl. pensionsförpliktelsen) i kommunen ska förbättras och detta mål har uppnåtts alla år sedan 2018.

Kommunkoncernen och kommunens soliditet inkl. pensionsförpliktelser har de senaste åren varit på en relativt stabil nivå på lite över 20 % respektive 21 %. 2022 har nivån däremot höjts till 22,9 % och 24,5 %. Årets förbättring förklaras främst av årets positiva resultat samt att pensionsförpliktelsen minskat.

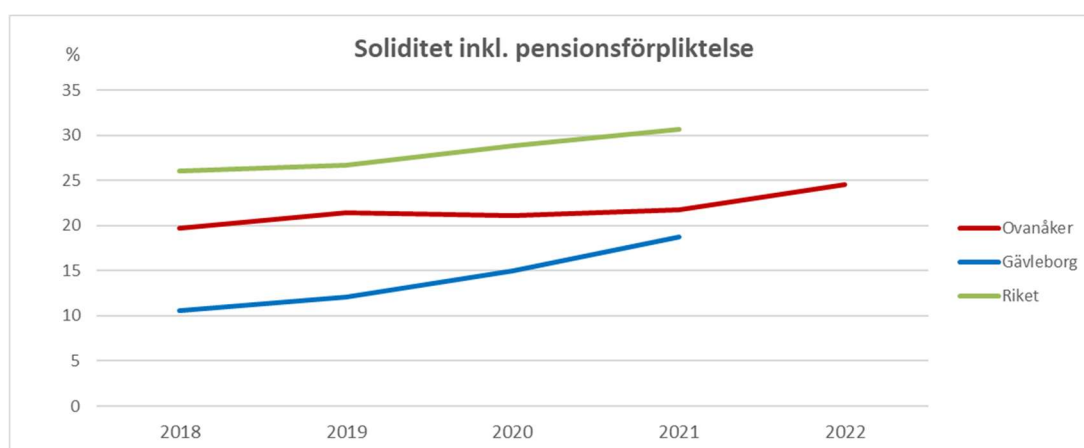
Det är däremot en fortsatt tydlig trend att soliditeten exkl. pensionsförpliktelser minskar. För

kommunkoncernen har soliditeten gått från 39,2 % 2018 till 35,5 % 2022. Kommunens soliditet exkl. pensionsförpliktelser har en ännu större skillnad sett över de senaste fem åren, den var 53,7 % 2018 och har sjunkit till 44,2 % 2022. Trots positiva resultat under perioden så har inte det räckt för att finansiera de ökade tillgångarna och under perioden har kommunen behövt utöka sina lån.

I en jämförelse av soliditeten inkl. pensionsförpliktelsen för kommunkoncernen med Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) och Riket de senaste åren syns en stadig ökning av soliditeten. Soliditeten för Ovanåkers kommunkoncern däremot ligger relativt stabilt, förutom 2022 där soliditeten ökade mer. För 2022 finns bara uppgifter för Ovanåkers kommunkoncern.

Jämför vi soliditeten inkl. pensionsförpliktelsen för kommun med Gävleborgs läns kommuner (ovägt medel) och Riket de senaste åren kan man notera att Gävleborgs läns kommuner fortsatt har en lägre soliditet än Ovanåkers kommun men att avståndet över tid har minskat. Soliditeten för Gävleborgs läns kommuner har gått från 10,6 % 2018 till 18,7 % 2021. För 2022 finns bara uppgifter för Ovanåkers kommun.

Soliditet

	2018	2019	2020	2021	2022
Koncernen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	19,4	20,1	20,4	21,0	22,9
Kommunen (%) (inkl. pensionsförpliktelser)	19,7	21,4	21,1	21,7	24,5
Koncernen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	39,2	37,2	35,4	34,8	35,5
Kommunen (%) (exkl. pensionsförpliktelser)	53,7	50,0	45,1	43,4	44,2

Pensionsskuld

Pensioner som har intjänats före 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse och intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknad enligt RIPS21. Kommunkoncernens totala pensionsskuld (inkl. löneskatt) är 2022 314,0 mnkr. Tidigare prognoser för den totala pensionsskulden visade på en minskning, främst pga utbetalningar från ansvarsförbindelsen. Men utifrån den senaste prognosen (dec 2022) ser vi att pensionsskulden för 2023 och 2024 ökar. Det är framförallt inflationen som bedöms påverka den intjänade förmånsbestämda ålderspensionen (pensionsavsättningen) genom att historiska löner räknas upp med inflationen vid beräkningen av pensionsunderlaget. Det finns stora osäkerheter i prognoserna pga rådande omständigheter. Under våren 2023 kommer anställda med ett pågående pensionsintjänande i det gamla förmånsbestämda pensionsavtalet KAP-KL få möjlighet att välja att omfattas av AKAP-KR eller vara kvar i det förmånsbestämda pensionsavtalet. När dessa val är gjorda kommer vi att se eventuella effekter i pensionsskultsberäkningen. Den totala pensionsskulden bedöms öka till 329,5 mnkr 2023 och till 346,8 mnkr 2024.

	2020	2021	2022	2023	2024
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt	72 734	82 516	83 685	97 685	112 772
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	251 663	242 823	230 286	231 772	233 070
Total pensionsskuld	324 397	325 339	313 971	329 457	346 842

Känslighetsanalys

För att visa hur resultat för kommunkoncernen påverkas av en förändring med 1 % visas några av de största posterna i uppställningen nedan. För räntekostnader gäller att lån med rörlig ränta och lån som refinansieras räknas med en räntehöjning med 1 procentenhet.

Effekten på kostnader och intäkter	+/- 1 %
Statsbidrag	1 mnkr
Skatteintäkter	5 mnkr
Generella statsbidrag och utjämning	3 mnkr
Personalkostnader	6 mnkr
Räntekostnader	2 mnkr

Balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska uppgifter om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat redovisas i förvaltningsberättelsen. Om resultatet blir negativt i ett bokslut är huvudprincipen att underskottet ska återställas inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Balanskravet gäller för kommunen som juridisk enhet och inte den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl göra undantag från denna huvudprincip och besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Kommunen kan då ta hänsyn till andra bedömningar som kan anses vara förenliga med god ekonomisk hushållning (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94) och hantera dessa inom ramen för KL:s regler för synnerliga skäl. I förarbetena till lagreglerna ges ett antal exempel på företeelser som kan vara av sådan karaktär, tex. att den finansiella ställningen är så stark att det kan vara försvarbart att under en tid gå med underskott, eller att man har öronmärkt tidigare överskott för att användas till avgränsade och tillfälliga kostnadsökningar.

Årets resultat inkluderar VA-verksamheten vilken i år har ett negativt resultat om - 1 152 tkr. Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska underskott inom VA-verksamheten återställas inom tre år vilket det har tagits hänsyn till i VA-verksamhetens kommande budget för åren 2023-2025.

Det finns inga negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 42 637 tkr.

Avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) är gjort enligt kommunfullmäktiges riktlinjer och är för 2022 22 985 tkr, medel som efter kommunfullmäktiges beslut kan utnyttjas under lågkonjunktur.

Resultatutjämningsreserven uppgår därmed till totalt 50 681 tkr vid årsskiftet.

Balanskravsutredning

	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	30 933	13 463	20 749
- Samtliga realisationsvinster	-6	-1 123	-952
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	11 710	-9 066	4 792
+/- Återföring av orealiserad vinst/förlust i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	42 637	3 274	24 589
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-22 985	0	-13 522
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	19 652	3 274	11 067
Synnerliga skäl avseende ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	3 286	0
Resultat efter synnerliga skäl	19 652	6 560	11 067

Väsentliga personalförhållanden

Att redovisa väsentliga personalförhållanden är att återge och följa upp ett antal personalstrategiska nyckeltal samt att ge en samlad beskrivning över vår största viktigaste resurs, medarbetarna.

Vi är många som arbetar i Ovanåkers kommun och koncernen. Antalet anställda räknas och presenteras på olika sätt vid olika sammanhang. I personalstatistiken gällande koncernbolagen ingår Bollnäs Ovanåkers Renhållnings AB, Alfta-Edsbyn Fastighets AB, Helsinge Net Ovanåker AB samt Helsinge Vatten AB. Alfta Industricenter AB har ingen anställd personal.

Medarbetarna i siffror

Anställda i Ovanåkers kommun

	Kommunen			Koncernbolag		
	Kvinnor	Män	Totalt 2022	Kvinnor	Män	Totalt 2022
Tillsvidare	784	170	954	54	90	144
Tidsbegränsade	82	50	132	11	2	13
Tim	163	35	198	1	6	7
Årsarbetare*			1 025,6			153,8

Den 31 december 2022 var totalt 954 medarbetare tillsvidareanställda i Ovanåkers kommun vilket är 1 person mer än 2021.

I kommunen är 82,2 % av andelen tillsvidareanställda kvinnor. Medellönen för tillsvidareanställda medarbetare i kommunen var den 31 dec 32 325 kronor. Motsvarande siffra fördelat per kön var 31 961 kr för kvinnor och 33 999 kr för män.

I kommunkoncernens bolag är förhållande det motsatta, då det totalt är fler män än kvinnor som arbetar inom de kommunala bolagen. I bolagen är andelen kvinnor 37,5 procent. Alfta-Edsbyns Fastighets AB sticker ut bland bolagen med högre andel kvinnor (32 st tv-anställda) än män (29 st tv-anställda).

Arbetsgivare och arbetstagare får komma överens om anställningar för begränsad tid under vissa förutsättningar. Det kan tex vara vikariat då medarbetaren anställs i någon annans ställe eller särskild på begränsad tid vid ett tillfälligt ökat behov i verksamheten. Antalet tidsbegränsat anställda är detsamma som 2021 i Ovanåkers kommun. Timavlönade är personal som anställs för att täcka korttidsfrånvaro, framförallt inom personalintensiva verksamheter såsom vård och förskola. Antalet timavlönade har enligt statistiken vid årsskiftet minskat.

Ur kompetensförsörjningsperspektiv är det viktigt att mäta årsarbetare. Årsarbetare är antalet arbetade timmar utförda av tillsvidareanställda, tidsbegränsat anställda och timavlönade i förhållande till heltidsmått. Bland tidsbegränsat anställda och timavlönade har kommunen sitt största rekryteringsunderlag.

Genomsnittlig sysselsättningsgrad i %

	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	Totalt 2022	<i>Totalt 2021</i>	<i>Totalt 2020</i>	<i>Totalt 2019</i>
Kommunen	93,8	96,9	94,4	94,4	93,8	93,2

.Att kunna erbjuda anställning på heltid är en viktig faktor för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsgivarens målsättning är att alla som vill arbeta heltid ska erbjudas heltidsarbete, dvs att heltid är norm.

När fler arbetar heltid, minskar rekryteringsbehoven och den kompetens som redan finns tas tillvara. Bättre förutsättningar för kontinuitet och kvalitet i verksamheten skapas, samtidigt som jobben blir attraktivare och jämställdheten ökar.

Tidigare år har genomsnittlig sysselsättningsgrad ökat. I år är den genomsnittliga sysselsättningsgraden 94,4 %, vilket är densamma som för år 2021.

Inom koncernens bolag är den genomsnittliga sysselsättningsgraden högre. Bollnäs Ovanåkers Renhållning AB har en genomsnittlig sysselsättningsgrad på 98,3%, Helsinge Vatten AB 98,3 %, Helsinge Net Ovanåker AB 100 % samt Alfta-Edsbyns Fastighets AB 94,6 %.

Åldersstruktur

	Kommunen			Koncernbolag		
	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	Totalt	<i>Kvinnor</i>	<i>Män</i>	Totalt
Genomsnittlig medelålder i antal	47	45,3	46,7	-	-	-
-29 år	63	19	82	6	3	9
30 -39 år	152	41	193	7	12	19
40 -49 år	210	38	248	15	18	33
50 -59 år	245	51	296	4	34	38
60 år -	112	21	133	4	11	15

Medelåldern bland kommunens tillsvidareanställda är i princip oförändrad. Den genomsnittliga medelåldern är 46,7 år (46,9 år 2021). Männen medelålder är något lägre än kvinnornas.

Den genomsnittliga medelåldern i koncernens bolag är för Bollnäs Ovanåkers Renhållning AB 43,5 år, Alfta Edsbyns Fastighets AB 46 år, Helsinge Vatten AB 47,1 år, Helsinge Net Ovanåker AB 49,8 år. BORAB har enbart redovisat genomsnittlig medelålder, så tabellen rörande koncernbolagens åldersstruktur ovan avser Alfta Edsbyns Fastighets AB, Helsinge Net Ovanåker AB samt Helsinge Vatten AB.

Sjukfrånvaro i kommunen

Sjukfrånvaro %	2022	2021	2020	2019	2018
Total sjukfrånvaro	8,58	7,68	7,97	6,05	6,34
varav >60 dagar	44,92	48,71	33,42	46,96	50,54
Kvinnor	9,22	8,34	8,64	6,58	6,87
Män	5,8	4,72	5,56	4,49	4,77
-29 år	7,99	7,13	7,39	4,62	4,49
30 -49 år	8,94	7,53	8,35	6,26	6,38
50 år -	8,35	7,91	7,9	6,28	6,95

Att arbeta för att våra medarbetare håller sig friska över tid är viktigt både för den enskilde medarbetaren och för att vi ska klara vår kompetensförsörjning över tid. Sjukfrånvaron är fortsatt hög, korttidsfrånvaron har ökat, medan långtidssjukfrånvaron har minskat i förhållande till föregående år.

Pandemin har även 2022 haft en fortsatt påverkan på sjukfrånvaron, vilket avspeglas i sjukstatistiken. I det fall en anställd kan arbeta hemifrån har det varit möjligt att fortsätta arbeta trots lindriga symtom, men för de som inte kan arbeta hemma har minsta symtom inneburit att de måste avstå arbete. Det innebär att inom vissa av kommunens verksamheter har sjukfrånvaron faktiskt minskat, medan i personalintensiva verksamheter såsom vård och omsorg har en fortsatt hög sjukfrånvaro. Vård och omsorg följer fortsatt de vårdhygieniska rekommendationerna från Regionen som avser hanteringen av sjuk gällande personal/brukare och tidsperioder för smittsamhet vilket innebär att personalen ska vara hemma ett antal dagar för att smittsamheten ska bedömas som låg.

Uttaget av sjuklön (första fjorton dagarna) har uppvisat periodvisa kraftiga ökningar, för att däremellan återgå till mer normala nivåer. Den korta sjukfrånvaron i kombination med uttaget av VAB har inneburit kraftiga svängningar i total frånvaro i verksamheten. Arbetet med arbetslivsinriktad rehabilitering i samband med långtidssjukfrånvaro bedöms ha återgått mer till det normala under 2022.

Rehabverktyget gör det lättare för kommunens chefer att arbeta strukturerat med prehab och rehabprocessen. Systemet ger signal till chef bl. a när rehabiliteringsutredning ska göras och vid upprepad korttidsfrånvaro. Vid upprepad korttidsfrånvaro genomförs trepartssamtal med stöd av Företagshälsovården. Kommunens chefer har under året erbjudits utbildning i arbetslivsinriktad rehabilitering. Arbetsgivaren samverkar regelbundet med Försäkringskassan samt hälsocentralernas rehab-koordinatorerna gällande arbetslivsinriktad rehabilitering.

Ovanåkers kommun erbjuder friskvårdsbidrag till samtliga medarbetare. Bidraget är 1 000 kr per år och syftar till att öka förutsättningarna för en bättre hälsa. Under 2022 har uttaget av friskvårdsbidrag ökat ytterligare.

Sjukfrånvaro i koncernen

Sjukfrånvaro %	AEFAB	Helsinge Net	Helsinge Vatten	BORAB
Total sjukfrånvaro	7,71	1,22	5,22	12,69
varav >60 dagar		0	55,57	10,27
Kvinnor	9,4	0	0,79	9,39
Män	5,62	1,52	5,96	15,13
-29 år	6,18	0	5,28	19,58
30 -49 år	6,37	1,49	9,43	9,97
50 år -	9,7	1,32	2,6	14,63

Helsinge Vatten AB har särskilt kommenterat att tre ur personalen har varit föräldralediga under året vilket påverkat arbetssituationen. En arbetsplatsolycka i mars 2022 har påverkan på långtidsfrånvaron.

Anmälda tillbud och arbetsskador 2022	Kommunen	Koncernbolag
Tillbud	105	2
Arbetsskada	167	10

Antalet anmälda arbetsskador ökade från 109 st år 2021 till 167 st under 2022. Antal anmälda tillbud minskade dock från 207 anmälningar till 105 anmälningar under 2022. Arbetsskador (aj) och tillbud (oj) följs upp och redovisas löpande kommunens samverkansgrupper i enlighet med samverkansavtalet.

Flest anmälningar gjordes inom Socialförvaltningen, totalt 219 stycken varav 72 tillbud och 147 skador. Inom Barn och utbildningsförvaltningen gjordes totalt 44 anmälningar, varav 25 tillbud och 18 arbetsskador. Inom kommunstyrelseförvaltningen gjordes totalt 18 anmälningar varav 8 tillbud och 10 arbetsskador. Av arbetsgivarens totalt 167 anmälda arbetsskador resulterade 9 stycken i frånvaro från arbetet.

Under våren 2021 genomförde Arbetsmiljöverket en planerad inspektion och konstaterade att antalet anmälningar av tillbud och skador borde vara högre i förhållande till organisationens storlek. Under 2022 har ett arbete genomförts i samverkan med två syften, enklare statistik där tillbud/skador utifrån den organisatoriska och sociala arbetsmiljön tydligare ska kunna urskiljas samt att öka medvetenheten hos de anställda om vikten av att anmäla de tillbud och arbetsskador som inträffar.

Anmälningar av tillbud och arbetsskador görs också inom de kommunala bolagen. Där är siffrorna betydligt lägre på anmälda tillbud och arbetsskador. Totalt har 10 arbetsskador och 2 tillbud anmälts (ingen redovisning från BORAB).

I samarbete med Företagshälsovården genomförs Arbetsmiljöutbildning vid ett flertal tillfällen per år. Målgruppen är kommunens chefer och skyddsombud. I utbildningen ingår arbetsmiljöområdets samtliga delar, men med ett fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete och den organisatorisk och sociala arbetsmiljön. Helsinge Vatten AB anger enhetschefer i organisationen samt skyddsombud har genomfört en kurs i systematiskt arbetsmiljöarbete under året.

Uppföljning i ett system för det systematiska arbetsmiljöarbetet, som implementeras under 2020, skapar även möjlighet för förvaltningarna att tillsammans med sin personal skapa en gemensam analys av dels sjukfrånvaron men också verksamhetens tillbud och arbetsskador. System har under 2022 utvecklats genom

att lägga till en mer främjande del för arbetsmiljöarbetet.

Personal och kompetensförsörjning

De tio största yrkesgrupperna

	Kvinnor	Män	Totalt 2022	Totalt 2021	Totalt 2020
Undersköterska	225	26	251	257	227
Förskollärare	102	3	105	109	106
Lärare, grundskola	82	14	96	96	95
Habiliteringspersonal	39	9	48	55	55
Vårdbiträde	40	7	47	35	32
Lärare gymnasium	22	16	38	39	39
Kock	21	2	23	20	18
Socialsekreterare	17	2	19	20	18
Sjuksköterska	17	2	19	20	20
Barnskötare	15	2	17		

Ovanåkers kommun som arbetsgivare har en mångfald av olika yrken. Det finns fler än 100 olika yrken som tillsammans ger kommuninvånarna service inom skola, vård och omsorg, underhåll av gator mm. Att vara kommunalt anställd innebär ett varierande arbete där man som anställd gör skillnad i människors vardag.

Tabellen ovan visar våra vanligaste yrken. Etiketterna för lärare F-3, 4-6 samt 7-9 är sammanslagen till lärare grundskola. Inom yrkesgruppen sjuksköterska återfinns både distriktssköterskor samt sjuksköterska och i gruppen socialsekreterare finns både inriktning barn och unga samt försörjningsstöd medräknade. Inom lärarområdet finns även fler lärarkategorier såsom tex SFI-lärare och lärare inom praktiskt estetiska ämnen.

För att fortsätta att leverera välfärdstjänster krävs att kommunen kan nyrekrytera eller utveckla tjänsterna så att medborgarna känner sig nöjda. Kompetensförsörjning är en nyckelfråga inför framtiden, då antalet personer i arbetsför ålder minskar samtidigt som behoven av välfärd ökar utifrån prognosen för den demografiska utvecklingen.

Att få medarbetarna att arbeta längre är en del i framtidens kompetensförsörjning. Av kommunens medarbetare valde 27 personer att avsluta sin anställning med pension under 2022. I pensionsprognosen nedan är pensionsåldern beräknad på 65 år och redovisar antalet medarbetare som uppnår åldern under kommande år. Möjliga pensionsavgångar återfinns framförallt inom de vanligaste yrkena hos arbetsgivaren. Noterbart är att flera chefer återfinns inom åldern där det är möjligt att påbörja uttag av pension.

För att klara denna och andra utmaningar samverkar länets kommuner både när det gäller marknadsföringsaktiviteter av kommunala jobb men också kring utvecklingsprogrammet Framtida ledare vars programidé är att hitta och utbilda dem inom ramen för det kommunala uppdraget.

Annonsering och rekrytering av nya medarbetare sker genom ett rekryteringsverktyg. Verktöget underlättar och kvalitetssäkrar rekryteringsprocessen. Samtliga chefer har under året erbjudits utbildning i kompetensbaserad rekrytering.

Möjliga pensionsavgångar vid 65 års ålder

År	Totalt
2023	13
2024	16
2025	21
2026	35
2027	30

Medarbetarundersökningen visar att kommunens medarbetare är engagerade. HME står för hållbart medarbetarengagemang och mäts vid medarbetarundersökningarna som genomförs vartannat år. HME mäter såväl medarbetarnas engagemang som cheferna och organisationerna förmåga att ta tillvara och skapa engagemang. Målvärdet i kommunen är ett totalindex på 80. Under 2022 genomfördes ingen central medarbetarundersökning eller arbetsledarenkät.

Den bästa reklamen för ett arbetsgivarvarumärke är de medarbetare som talar gott om sin arbetsgivare till andra. Vad som gör att en medarbetare vill rekommendera sin arbetsgivare är individuellt. Faktorer som brukar påverka är god arbetsmiljö, trivsel, gott ledarskap och möjlighet till utveckling.

	2021	2019	2017	2015
Medarbetarengagemang totalindex	82	79	81	80
Delindex Motivation	82	81	82	81
Delindex Ledarskap	83	82	80	80
Delindex Styrning	80	74	81	81

Förväntad utveckling

Kommunfullmäktige antog i december 2022 (Kf 2022-12-12 113 §) en budget och verksamhetsplan för perioden 2023-2025. Ovanåkers kommun budgeterar 2023 ett resultat på 2,5 mnkr. 2024 är det budgeterade resultatet 1,3 mnkr och 2025 är det budgeterade resultatet 20,7 mnkr. Under perioden ökar även antalet barn och äldre i kommunen. Med lagd budget uppnås inte, fullt ut, resultatmålet på 1% av skatter och generella statsbidrag, trots kommande anpassningar inom kommunens verksamheter. Över planeringsperioden skulle det ackumulerade resultatet, för att nå ett genomsnitt på 1%, behöva vara 25,6 mnkr jämfört med lagda budget på 24,5 mnkr. I tabellen ges en översikt av den ekonomiska planeringen. Notera då att budgeten för 2023-2025 bygger på ett antagande även för 2022.

- Resultatet för 2022 blev högre än vad som antogs.
- Självfinansieringsgraden blev högre. Orsaken är både att resultatet blev bättre men också att investeringsutgifterna blev lägre. Dessa investeringsutgifter kommer i praktiken påverka 2023 års självfinansiering.

	2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Verksamhetens intäkter (mnkr)	151,0	140	135	130
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-861,8	-899,5	-927,7	-935,3
Avskrivningar (mnkr)	-44,5	-48,5	-51,2	-51,0
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	794,8	818,5	853,4	883,6
Finansnetto (mnkr)	-8,6	-8,1	-8,2	-6,6
Årets resultat (mnkr)	30,9	2,5	1,3	20,7
Investeringar (mnkr)	90,2	74,5	37,6	33,2
Eget kapital (mnkr)	517,9	516,1	517,4	538,0
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	24,5	24,3	24,7	27,6
Självfinansieringsgrad (ggr)	0,8	0,7	1,4	2,2

Risker och osäkerhetsfaktorer

Budgeten baseras på en prognos över kommande skatteintäkter och i en prognos finns det alltid osäkerheter. Skatteintäkterna baseras till stor del på utvecklingen av arbetade timmar, inte bara i Ovanåker utan i hela riket. De skatteunderlagsprognoser som SKR framställer är tillförlitliga, men ju mer osäkerheter det finns i Sverige och omvärlden desto osäkrare är prognoserna. En del är befolkningsutvecklingen där invånarantalet kan utvecklas både bättre och sämre vilket påverkar både intäkter och kostnader för kommunen. När det gäller invånarantalet bygger kommunens budget på att invånarantalet för 2022 och 2023 är 11 711 (samma som 2021) och att invånarantalet 2024 minskar med 50 personer så att invånarantalet då blir 11 661. Den befolkningsframskrivning som användes i budgeten ser mer positivt på befolkningsutvecklingen än SCBs. På kostnadssidan finns det också osäkerheter. Vi vet exempelvis att antalet i befolkningen som är 80 år och äldre kommer att öka under budgetperioden och att det normalt är så att behov av omvårdnad ökar ju äldre invånarna blir. Hur mycket kostnaderna kommer öka till följd av detta är osäkert då det beror på hur mycket insatser som krävs.

Kvantiteter

Kvantiteter	2020	2021	2022	Prognos 2023
Barn och Utbildning*				
Antal inskrivna barn i kommunal förskola, årssnitt	461	479	481	487
Antal inskrivna barn i enskild förskola, årssnitt	99	98	106	106
Antal barn inskrivna vid fritidshem	422	404	433	428
Elevantal förskoleklass	128	122	128	128
Elevantal åk 1-9	1 178	1 182	1 172	1 164
Elevantal gymnasiet	279	276	293	315
Elevantal vuxenutbildning	180	294	320	330
Elevantal SFI	155	183	176	85
Vård och Omsorg**				
Antal platser i särskilt boende	115	106	114	114
Utförda timmar hemtjänst	61 865	68 737	68 791	70 100
Kostnader placeringar kr/invånare	2 013	2 183	2 325	2 217
Antal platser LSS bostad med särskild service	50	52	52	57
Inskrivna hemsjukvård	150	139	164	170
Antal beslut daglig verksamhet	54	57	56	60
Kultur				
Bibliotekslån	68 662	67 994	70 480	72 000
Besökare bibliotek	63 828	43 157	64 699	67 000
Antal skolupplevelser***	1 559	290	1 843	2 000
Inskrivna Kulturskola	240	141	184	300
Besökare Hälsingegård Ol-Anders	3 300	8 210	***** 6 222	10 000
Skol- och äldre				
Antal serverade portioner skolmat****	328 852	314 500	398 900	400 000
Antal serverade portioner äldre	139 301	128 963	137 644	137 000
Gator och vägar				
Gator	72 km	72 km	72 km	72 km
Gång- och cykelvägar	25 km	25 km	26 km	26 km
Allmänna lekplatser	21 st	21 st	19 st	18 st
Belysningsarmaturer	3 420 st	3 450 st	3 450 st	3 450 st

Fotnot: * Barn och utbildning – avser snitt för helår, förskola och fritidshem mätpunkt den 15:e varje månad, grundskola mätpunkt 15:e april och 15:e oktober

**Vård och omsorg - siffrorna avser 31.12 respektive år eller helårssiffror

***Kultur - en skolupplevelse avser ett barns besök vid ett kulturarrangemang (t.ex. skolbio, skolteater).

****Skolmat - antal serverade portioner skolmat inkluderar även förskola

*****Besöksstatistik saknas för perioden före 220101-220519. Årets besöks-siffror är därför inte fullständiga.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2022	2021	2022	2021
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>					
Verksamhetens intäkter	3	151 041	143 077	313 635	299 020
Verksamhetens kostnader	5	-861 811	-853 102	-979 988	-967 794
Avskrivningar	6	-44 481	-41 470	-74 002	-70 453
Summa Verksamhetens nettokostnader		-755 251	-751 495	-740 355	-739 227
<i>Finansiella poster</i>					
Skatteintäkter	7	537 097	513 423	537 097	513 423
Generella statsbidrag och utjämning	8	257 708	242 335	257 708	242 335
Verksamhetens resultat		39 554	4 263	54 450	16 531
Finansiella intäkter	9	7 034	11 426	5 571	9 964
Finansiella kostnader	10	-15 655	-2 226	-23 752	-9 034
Resultat efter finansiella poster		30 933	13 464	36 269	17 461
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT		30 933	13 463	36 269	17 461

Balansräkning

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2022	2021	2022	2021
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	95	151
Materiella anläggningstillgångar		874 665	830 367	1 551 206	1 496 027
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	777 439	764 817	1 353 566	1 312 722
varav maskiner och inventarier	12	46 611	51 984	133 727	147 940
varav pågående investeringar	13	50 615	13 567	63 913	35 365
Finansiella anläggningstillgångar	14	65 625	65 650	12 023	11 772
Summa anläggningstillgångar		940 290	896 017	1 563 324	1 507 950
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd, lager och exploateringsmark	15	377	378	754	668
Fordringar	16	90 685	72 437	107 901	83 447
Kortfristiga placeringar	17	69 243	76 747	69 243	76 747
Kassa och bank	18	71 668	77 406	82 179	87 669
Summa omsättningstillgångar		231 972	226 968	260 077	248 531
SUMMA TILLGÅNGAR		1 172 262	1 122 985	1 823 401	1 756 481
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>					
Eget kapital	19				
Årets resultat		30 933	13 463	36 269	17 461
Resultatutjämningsreserv		50 681	27 696	50 681	27 696
Övrigt eget kapital		436 322	445 844	560 346	565 870
Summa eget kapital		517 937	487 003	647 296	611 027
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	20	81 702	80 410	83 685	82 516
Andra avsättningar	21	3 498	3 498	19 465	16 774
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	22	386 490	366 125	864 440	844 075
Kortfristiga skulder	23	182 636	185 949	208 514	202 089
Summa avsättningar och skulder		654 325	635 982	1 176 104	1 145 454
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 172 262	1 122 985	1 823 401	1 756 481
<i>Panter och ansvarsförbindelser</i>					
Ställda säkerheter	24	0	0	3 265	3 265
Ansvarsförbindelse pensioner	25	230 286	242 823	230 286	242 823
Borgensåtaganden	26	481 133	495 962	1 720	1 710

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2022	2021	2022	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		30 933	13 463	36 269	17 461
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28	48 593	56 608	80 910	85 981
<i>Medel från verksamheten före förändringar i rörelsekapitalet</i>		79 526	70 070	117 179	103 442
<i>Förändringar i rörelsekapitalet</i>					
Förändring kortfristiga fordringar		-18 247	-5 618	-24 454	-4 429
Förändring förråd och varulager		1	296	-86	315
Förändring kortfristiga skulder		-3 313	7 868	6 425	-9 642
Kassaflöde från den löpande verksamheten		57 966	72 616	99 063	89 686
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-91 871	-90 661	-133 829	-125 963
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		271	1 758	1 932	1 787
Investering i finansiella tillgångar			0	-275	0
Försäljning av finansiella tillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-91 600	-88 903	-132 172	-124 176
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring långfristiga skulder		20 365	41 713	20 365	61 713
Förändring långfristiga fordringar		25	0	-250	-12
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		20 390	41 713	20 114	61 701
PERIODENS KASSAFLÖDE					
		-13 243	25 426	-12 994	27 211
Likvida medel och kortfristiga placeringar IB		154 153	128 727	164 416	137 205
LIKVIDA MEDEL OCH KORTFRISTIGA PLACERINGAR UB					
		140 910	154 153	151 422	164 416

Noter (tkr)

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Tillämpade redovisningsprinciper i denna delårsrapport överensstämmer med de som tillämpades vid upprättande av årsredovisning för 2021.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och från 2017 redovisas överuttag som skuld till VA-kollektiv.

Intäkter

Skatteintäkterna periodiseras och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) publicerar i december räkenskapsåret används vid beräkningen av årets skatteintäkt.

Övriga intäkter som investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Kortfristiga placeringar

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antagen placeringspolicy, Kf 2016 92 §. I enlighet med LKBR värderas kommunens kortfristiga placeringar till verkligt värde. För de finansiella instrument värderade till verkligt värde har marknadsvärde enligt börskursen den 31/12 använts.

Pensioner

Pensioner som intjänats före 1997 behandlas som en ansvarsförbindelse. Utbetalningen av pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Intjänad pension efter 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknad enligt RIPS21. Grundbokföringen av pensionsutbetalningarna administreras av KPA.

Semester-, uppehålls- och ferielöneskulld

Semesterlöneskulden, uppehållslöneskulld och ferielöneskulden motsvarar de anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar. Tillsammans med okompenserad övertid, flextidsskulld (flisa) och därpå upplupna arbetsgivaravgifter redovisas dessa som en kortfristig skuld.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde är satt till 21 tkr.

Pågående investeringar

Så länge investeringen inte är tagen i bruk bokförs den som pågående investering, vid aktiveringen bokförs investeringen som anläggningstillgång.

Avskrivningar

Avskrivningar påbörjas månaden efter investeringarna tagits i bruk och beräknas linjärt, dvs. lika stora belopp varje år. Följande avskrivningstider tillämpas i kommunen: Markreserv obegränsad livstid, publika fastigheter 5-40 år beroende på komponent, verksamhetsfastigheter samt övriga fastigheter 5-100 år beroende på komponent, maskiner 5-20 år, inventarier 3-33 år, bilar och andra

transportmedel 3-20 år, konst obegränsad livstid, övriga maskiner och inventarier 3-33 år

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på intern ränta och avskrivning.

Komponentavskrivning

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade tom 2014 som då hade en kvarvarande nyttjandeperiod på mer än 10 år och ett bokfört värde på mer än 500 tkr har delats upp i komponenter.

Omprovning av nyttjandeperiod

Regelbunden omprovning görs av nyttjandeperiod eftersom exempelvis teknisk utveckling, minskad prestanda eller förändrat utnyttjande kan förändra nyttjandeperioden hos en tillgång. Om ny bedömning görs och den väsentligt avviker från tidigare bedömning av avskrivningstid ska avskrivningsperioden ändras och innevarande och framtida perioder justeras.

Nedskrivning

Nedskrivning av materiella tillgångar sker om det verkliga värdet är lägre än det bokförda värdet och värdenedgången antas vara bestående.

Avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 38 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1,25% för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattning av verksamheten och investeringarna.

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för de kommande 3 åren. I dokumentet presenteras förutsättningarna för den kommunala nämnd- och förvaltningsorganisationen.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin detaljbudget.

Driftsredovisningen är uppbyggd så att resultat anges i brutto gällande intäkter och kostnader medan budget anges netto. Föregående år finns med som jämförelseår och en budgetavvikelse finns angivet netto för både innevarande och föregående år.

Driftsredovisningens budgetposter avser senast beslutad budget och de förändringar som eventuellt skett under året anges i egen tabell med belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justeras

Intäkter och kostnader för nämnderna är inklusive interna poster och för att få ett samband med resultaträkningens poster Verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader reduceras det för dessa interna poster i driftsredovisningen på en separat rad.

Kommunfullmäktige beslutar vidare varje år om en investeringsplan för de kommande 5 åren. Det första året utgör budgetåret och de fyra efterföljande åren utgör planeringsår. Fullmäktige tilldelar nämnderna anslag som binds på varje enskilt investeringsobjekt.

Investeringsredovisningen är utformad så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot fullmäktiges budget.

Investeringsredovisningens budgetposter avser senast beslutad budget och de förändringar som eventuellt skett under året anges i egen tabell med belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen omfattar Ovanåkers kommun samt de företag där kommunen har en ägarandel som överstiger 20 %. Detta innebär att Alfta Industricenter AB, Alfta-Edsbyns Fastighets AB, Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB, Helsinge Net Ovanåker AB och Helsinge Vatten AB ingår i kommunens sammanställda redovisning. Kommunens sammanställda redovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Säsongsvariationer eller cykliska effekter annat än väghållning och elförbrukning påverkar inte verksamheten nämnvärt.

Inga jämförelsestörande eller extraordinära poster förekommer under perioden.

Inga effekter av ändrade uppskattningar eller bedömningar som redovisats tidigare år finns.

NOT 3 VERKSAMHETENS INTÅKTER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Försäljningsintäkter	6 481	6 157	40 419	37 926
Taxor och avgifter	47 430	43 680	53 542	49 033
Hyror och arrenden	8 581	8 202	132 540	126 705
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	76 395	72 930	76 395	72 930
EU-bidrag	547	237	547	237
Övriga bidrag	4 604	3 680	4 604	3 680
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	6 997	7 067	5 113	5 193
Realisationsvinster av anläggningstillgångar	6	1 123	56	1 153
Försäkringsersättningar	0	0	147	620
Övriga intäkter	0	0	272	1 544
SUMMA	151 041	143 077	313 635	299 020

NOT 4 VERKSAMHETENS KOSTNADER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-530 459	-523 481	-590 329	-578 946
Pensionskostnader	-36 441	-43 452	-39 888	-46 919
Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	0	0	-5 408	-4 180
Bränsle, energi och vatten	-7 372	-6 657	-37 198	-38 477
Köp av huvudverksamhet	-140 319	-128 695	-102 244	-93 412
Lokal- och markhyror	-15 551	-18 348	-3 842	-8 759
Övriga tjänster	-36 490	-34 743	-41 311	-38 301
Lämnade bidrag	-21 553	-25 857	-21 553	-25 857
Realisationsförluster och utrangeringar	-2 827	-6 450	-2 827	-6 450
Förändring avsättning deponi	0	0	273	118
Övriga kostnader	-70 799	-65 420	-132 426	-125 392
Bolagsskatt	0	0	-3 236	-1 220
SUMMA	-861 811	-853 102	-979 988	-967 794

NOT 5 REVISIONSKOSTNADER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021		
Total kostnad för räkenskapsrevision	-100	-100		
Varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	-93	-93		

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2022.

NOT 6 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	0	0	-56	-50
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-33 775	-31 744	-57 975	-55 305
Avskrivningar maskiner och inventarier	-11 691	-10 601	-19 880	-18 897
Återföring av nedskrivning	985	875	3 909	3 799
SUMMA	-44 481	-41 470	-74 002	-70 453

NOT 7 SKATTEINTÄKTER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Preliminär kommunalskatt	519 641	498 116	519 641	498 116
Preliminär slutavräkning innevarande år	13 725	13 347	13 725	13 347
Slutavräkningsdifferens föregående år	3 730	1 960	3 730	1 960
SUMMA	537 097	513 423	537 097	513 423

NOT 8 GENERELLA STATS BIDRAG, UTJÄMNING	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Inkomstutjämning	181 734	165 732	181 734	165 732
Kommunal fastighetsavgift	26 940	26 678	26 940	26 678
Bidrag för LSS-utjämning	-1 085	-1 907	-1 085	-1 907
Kostnadsutjämning	12 073	9 505	12 073	9 505
Regleringsbidrag	32 355	34 717	32 355	34 717
Statsbidrag, Valet 2022	356	0	356	0
Statsbidrag, bemanning sjuksköterskor	686	0	686	0
Statsbidrag, minska timanställda	3 005	0	3 005	0
Statsbidrag, Skolmiljarden	1 436	1 283	1 436	1 283
Statsbidrag, tillfälligt stöd maa kriget i Ukraina	208	6 328	208	6 328
SUMMA	257 708	242 335	257 708	242 335

NOT 9 FINANSIELLA INTÄKTER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Utdelningar på aktier och andelar	1 052	491	771	334
Ränteintäkter	400	122	596	208
Orealiserade marknadsvärden	0	9 066	0	9 066
Avkastning avseende förvaltade pensionsmedel	4 205	357	4 205	357
Övriga finansiella intäkter	1 377	1 391	0	0
SUMMA	7 034	11 426	5 571	9 964

NOT 10 FINANSIELLA KOSTNADER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Räntekostnader	-2 327	-1 247	-10 424	-8 055
Ränta på nyintjänad pensionsskuld	-1 618	-979	-1 618	-979
Förlust avyttring finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Orealiserade marknadsvärden	-11 710	0	-11 710	0
SUMMA	-15 655	-2 226	-23 752	-9 034

NOT 11 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	1 128 221	1 043 220	2 052 795	1 951 638
Inköp	48 504	98 413	97 874	114 569
Överföringar	0	0	0	0
Omklassificeringar	0	0	0	0
Försäljningar	-3 676	-3 223	-3 676	-3 223
Utrangeringar	-7 993	-10 189	-7 993	-10 189
Utgående anskaffningsvärde	1 165 056	1 128 221	2 138 999	2 052 795
Ingående ack. avskrivningar	-361 991	-336 574	-674 506	-625 609
Försäljningar	1 135	1 707	1 135	1 707
Utrangeringar	7 443	4 621	7 443	4 621
Årets avskrivningar	-33 775	-31 744	-57 846	-55 225
Utgående ack. avskrivningar	-387 188	-361 991	-723 774	-674 506
Ingående ack. nedskrivningar	-1 414	-2 289	-65 566	-69 365
Årets nedskrivningar/återföringar	985	875	3 909	3 799
Utgående ack. nedskrivningar	-429	-1 414	-61 658	-65 566
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	777 439	764 817	1 353 566	1 312 722
Avskrivningstider (genomsnittliga)	34	35	37	37

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar förutom för deponi

varav

Markreserv	17 885	17 684	18 290	18 089
Verksamhetsfastigheter	526 716	534 489	1 003 732	983 038
Fastigheter för affärsverksamhet	112 453	95 716	130 399	114 548
Publika fastigheter	115 882	112 177	115 882	112 177
Fastigheter för annan verksamhet	2 280	2 489	2 280	2 489
Övriga fastigheter	2 224	2 262	82 982	82 380

Återföring av nedskrivning har skett på grund av försäljning av den nedskrivna fastigheten i Stallet i Svabensverk

NOT 12 MASKINER OCH INVENTARIER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	134 245	115 403	306 621	281 992
Inköp	6 319	20 362	7 408	26 617
Försäljningar	0	0	-3 541	-12
Utrangeringar	-11 149	-1 520	-11 149	-1 976
Utgående anskaffningsvärde	129 414	134 245	299 339	306 621
Ingående avskrivningar	-82 262	-73 181	-158 681	-141 692
Försäljningar	0	0	1 930	12
Utrangeringar	11 150	1 520	11 150	1 976
Årets avskrivning	-11 691	-10 601	-20 009	-18 976
Utgående ack. avskrivningar	-82 803	-82 262	-176 760	-158 681
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	46 611	51 984	133 727	147 940
Avskrivningstider (genomsnittliga)	12	12	15	16
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar				
varav				
Maskiner	5 771	6 451	5 937	6 597
Inventarier	31 691	34 198	44 707	48 656
Bilar och andra transportmedel	239	559	1 336	2 130
Finansiell leasing (bilar)	5 216	7 311	5 216	7 311
Konst	2 174	2 174	2 485	2 485
Övriga maskiner och inventarier	1 520	1 290	74 046	80 760

NOT 13 PÅGÅENDE INVESTERINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående anskaffningsvärde	13 567	41 680	35 365	50 588
Ingående bokfört värde	13 567	41 680	35 365	50 588
Årets nettoförändring	37 048	-28 114	28 547	-15 223
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	50 615	13 567	63 913	35 365
varav				
Verksamhetsfastigheter	48 333	5 099	56 415	25 963
Fastigheter för affärsverksamhet	1 831	7 494	4 638	8 428
Publika fastigheter	335	0	0	0
Inventarier	116	974	2 860	974

NOT 14 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Aktier i koncernföretag				
AICAB (ägarandel 100%)	20 000	20 000		
Alfta-Edsbyns Fastighets AB (ägarandel 100%)	31 000	31 000		
Helsinge Net Ovanåker AB (ägarandel 100%)	50	50		
Helsinge Net Ovanåker (aktieägartillskott)	3 000	3 000		
Helsinge Vatten AB (ägarandel 40%)	160	160		
BORAB (ägarandel 33%)	200	200		
Delsumma	54 410	54 410		
Övriga aktier och andelar				
Kommuninvest (12 623 andelar)	8 462	8 462	8 462	8 462
Kommunassurans Syd Försäkring AB (558 aktier)	782	782	782	782
Inera AB (5 aktier)	43	43	43	43
Edsbyn Arena AB (20 aktier)	10	10	13	13
Kommentus AB (23 aktier)	2	2	2	2
Norrskan AB (ägarandel 1%)	0	0	17	17
HBV, insats	0	0	40	40
Delsumma	9 299	9 299	9 359	9 359
Långfristiga fordringar				
Övriga långfristiga fordringar	1 916	1 941	2 664	2 414
Delsumma	1 916	1 941	2 664	2 414
SUMMA	65 625	65 650	12 023	11 772

NOT 15 FÖRRÅD, LAGER OCH EXPLOATERINGSFASTIGHETER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Lager	50	51	427	341
Verkligt värde exploateringsmark på balansdagen	327	327	327	327
SUMMA	377	378	754	668

NOT 16 FORDRINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Kundfordringar	3 089	4 805	10 368	14 117
Diverse kortfristiga fordringar	598	116	4 253	3 476
Statsbidragsfordringar	2 381	2 542	2 381	2 542
Skattefordringar	16 322	15 063	16 322	15 063
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	68 294	49 911	74 578	48 249
SUMMA	90 685	72 437	107 901	83 447

NOT 17 KORTFRISTIGA PLACERINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Aktier och andelar	14 813	42 854	14 813	42 854
Anskaffningsvärde	14 045	31 425	14 045	31 425
Värdereglering	768	11 429	768	11 429
Räntebärande värdepapper	54 368	33 832	54 368	33 832
Anskaffningsvärde	54 795	33 211	54 795	33 211
Värdereglering	-428	621	-428	621
Likvida medel	61	61	61	61
Anskaffningsvärde vid årets slut	68 902	64 697	68 902	64 697
Orealiserad värdestegring vid årets slut	340	12 050	340	12 050
SUMMA	69 243	76 747	69 243	76 747

För realiserad värdeförändring vid periodens slut se not 9 Finansiella intäkter/not 10 finansiella kostnader

NOT 18 KASSA OCH BANK	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Koncernkonto	71 615	77 362	71 615	77 362
Kassa	53	43	53	43
Bank	0	0	10 511	10 263
SUMMA	71 668	77 406	82 179	87 669

Ovanåkers kommunkoncern har en checkkredit på 30 mnkr (30 mnkr). På bokslutsdagen 31/12 2022 är denna outnyttjad

NOT 19 EGET KAPITAL	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående eget kapital	487 003	473 540	611 027	593 566
Årets resultat	30 933	13 463	36 269	17 461
SUMMA	517 937	487 003	647 296	611 027
Varav VA kollektivets andel av eget kapital	-1 152	0		
Ingående reservering av resultatutjämningsreserv	27 696	27 696		
Årets reservering av resultatutjämningsreserv (RUR)	22 985	0		
Varav resultatutjämningsreserv	50 681	27 696		
Varav övrigt eget kapital	468 408	459 307		

NOT 20 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Specifikation - Avsatt till pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	42	300	42	300
Visstidspension/särskilda beslut	2 056	2 613	2 056	2 613
Förmånsbestämd/kompl ålderspension	43 709	40 983	45 211	42 678
Ålderspension, PA-KL och äldre avtal	19 516	20 417	19 516	20 417
Pension till efterlevande	427	398	427	398
Summa pensioner	65 750	64 711	67 252	66 406
Löneskatt	15 951	15 699	16 432	16 110
SUMMA	81 702	80 410	83 684	82 516
Antal visstidsförordnanden/särskilda beslut				
Politiker	1	2	1	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning pensioner	80 410	70 600	82 516	72 734
Nya förpliktelser under året	4 433	13 177	4 434	13 177
Varav				
Nyintjänad pension	2 418	7 334	2 418	7 334
Ändrat livslänsantagande i RIPS	0	3 286	0	3 286
Ränte- och basbeloppsuppräknings	2 011	1 217	2 011	1 217
Övrigt	5	1 340	5	1 340
Årets utbetalningar	-3 140	-3 367	-3 265	-3 395
SUMMA	81 702	80 410	83 685	82 516
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %

NOT 21 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Avsatt för återställande av deponi*				
Redovisat värde vid årets början	3 498	3 498	5 938	6 056
lanspråktagna avsättningar deponi	0	0	-273	-118
Utgående avsättning	3 498	3 498	5 665	5 938
Avsättning för uppskjuten skatt	0	0	13 800	10 836
SUMMA	3 498	3 498	19 465	16 774

*Avsättningen avser undersökning, ev åtgärder av deponier samt mark med diverse föroreningar av olja mm.
För koncernen avser avsättningen även BORABs beräknade kostnader för att täcka och återställa huvudeponin.

NOT 22 LÅNGFRISTIGA SKULDER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Lån Kommuninvest	360 000	340 000	837 950	817 950
Finansiella leasingavtal (långfristig del)	4 796	5 232	4 796	5 232
Förutbetalda investeringsbidrag ingående värde	18 400	17 774	18 400	17 774
Nya investeringsbidrag	1 682	1 214	1 682	1 214
Resultatförda investeringsbidrag	-739	-588	-739	-588
Förutbetalda investeringsbidrag, utgående värde	19 342	18 400	19 342	18 400
Återstående antal år	28	31	28	31
Förutbetalda anslutningsavgifter ingående värde	2 494	1 696	2 494	1 696
Nya anslutningsavgifter under året	0	895	285	895
Resultatförda avgifter	-142	-97	-428	-97
Förutbetalda anslutningsavgifter, utgående värde	2 352	2 494	2 352	2 494
Återstående antal år	17	18	17	18
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	386 490	366 125	864 440	844 075

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har

Uppgifter om lång och kortfristig upplåning

Genomsnittlig ränta %	0,60	0,36	1,23	1,00
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	0,60	0,36		
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	3,94	4,70	2,94	3,63

Kapitalförfall andel av lån

0 -1 år	8 %	9 %	22 %	9 %
1 -3 år	33 %	26 %	28 %	39 %
3 -5 år	28 %	24 %	37 %	34 %
5 -10 år	31 %	41 %	13 %	18 %

Genomsnittlig räntebindningstid, år	3,36	4,34	3,01	3,86
-------------------------------------	------	------	------	------

Samtliga AEFABs låneskulder klassificeras som långfristiga då lånen bedöms kunna omsättas hos berörda kreditinstitut i samband med förfallet. AEFAB använder ränteswappar i säkringssyfte för att uppnå önskad räntebindning samt att variationer i räntekostnader kan förutses och budgeteras i god tid. Ränteswapparna värderas inte under löptiden då de endast innehas i säkringssyfte. Intäkter och kostnader för ränteswapparna redovisas under räntekostnader. På balansdagen finns ränteswappar med nominellt värde 235 000 tkr. Marknadsvärdet, ej redovisat i balansräkningen, är positivt och uppgår till 13 334 tkr (-14 706 tkr).

NOT 23 KORTFRISTIGA SKULDER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Finansiella leasingavtal (kortfristig del)	959	2 079	959	2 079
Skuld koncernbolag, koncernkonto	27 502	40 211	5 016	7 058
Leverantörsskulder	39 064	29 802	48 075	46 182
Mervärdesskatt	223	899	6 408	8 723
Källskatt och arbetsgivaravgifter	18 767	17 982	20 722	20 048
Övriga kortfristiga skulder	1 947	1 033	1 427	3 295
Upplupna löner	3 055	4 297	3 433	4 784
Upplupna semesterlöner	25 023	24 917	28 652	28 330
Upplupna sociala avgifter	10 657	11 015	11 064	11 359
Upplupen pensionskostnad individuell del	16 630	16 328	16 630	16 328
Upplupen löneskatt individuell del	4 034	3 962	4 034	4 008
Skuld till VA-kollektivet härrörande från överuttag	0	310	0	310
Upplupna kostnader/Förutbetalda intäkter	34 773	33 115	62 094	49 585
SUMMA	182 636	185 949	208 514	202 089

NOT 24 STÄLLDA SÄKERHETER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Fastighetsinteckningar (AEFAB)	0	0	3 100	3 100
Bankgaranti (BORAB)	0	0	165	165
SUMMA	0	0	3 265	3 265

NOT 25 ANSVARSFÖRBINDELSE PENSIONER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Ingående ansvarsförbindelse	242 823	251 663	242 823	251 663
Aktualisering				
Ränte- och basbeloppsuppräknig	7 279	4 470	7 279	4 470
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	6 218	0	6 218
Övrig post	-2 072	-2 154	-2 072	-2 154
Årets utbetalningar	-17 744	-17 374	-17 744	-17 374
Utgående ansvarsförbindelse	230 286	242 823	230 286	242 823

NOT 26 BORGENSÅTAGANDEN	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Borgensåtagande Alfa-Edsbyns Fastighets AB	360 000	360 000		
Borgensåtagande kreditsäkerhetsförbindelse Nordea	0	14 706		
Borgensåtagande pensionsskuld Alfa-Edsbyns Fastighets AB	1 983	2 106		
Borgensåtagande Alfa Industricenter AB	50 000	50 000		
Borgensåtagande Helsinge Net Ovanåker AB	63 000	63 000		
Borgensåtagande Bollnäs-Ovanåkers Renhållnings AB	4 950	4 950		
Borgensåtagande Kommunalförbundet Hälsingland	1 200	1 200	1 200	1 200
Borgensåtagande Fastigo	0	0	520	510
SUMMA	481 133	495 962	1 720	1 710

Kommunfullmäktige i Ovanåkers kommun har beslut på borgensåtagande för bolagen med totalt 646 000 tkr. Ovanåkers kommun har i december 2000 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ovanåkers kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kr och totala tillgångar till 537 006 752 858 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 894 167 205 kr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 895 267 587 kr.

NOT 27 LEASING	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Finansiella leasingavtal över 3 år, maskiner och inventarier				
Totala minimileasingavgifter	5 216	7 311	5 216	7 311
Nuvärde minimileasingavgifter	5 131	7 075	5 131	7 075
Därav förfall inom 1 år	1 790	2 053	1 790	2 053
Därav förfall inom 1-5 år	3 341	5 022	3 341	5 022
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileaseavgifter	1 540	894	4 835	3 700
Därav med förfall inom 1 år	453	342	1 277	1 208
Därav med förfall inom 1-5 år	940	552	3 319	2 492
Därav med förfall efter 5 år	148	0	239	0

NOT 28 EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Avskrivningar och nedskrivningar	44 481	41 470	74 002	70 453
Avsatt till pensioner	1 292	9 810	1 169	9 782
Övriga avsättningar	0	0	3 237	790
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	0	0	-273	-118
Redovisat resultat försäljning anläggningstillgångar	2 821	5 327	2 771	5 297
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-1	1	4	-223
SUMMA	48 593	56 608	80 910	85 981

NOT 29 KONCERNINTERNA FÖRHÅLLANDEN	Försäljning		Borgensavg. & räntor	
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad
Kommunen	8 600	60 681	1 660	85
AICAB (ägarandel 100%)	701	2 736	6	181
Alfta-Edsbyns Fastighets AB (ägarandel 100%)	43 148	8 646	0	900
Helsing Net Ovanåker AB (ägarandel 100%)	958	306	53	277
Helsing Vatten AB (ägarandel 40%)	18 586	1 449	26	0
BORAB (ägarandel 33%)	3 114	1 288	0	20

BORAB har under 2022 haft en utdelning på 282 tkr till kommunen.

Not 30 UPPLYSNING OM UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns tillgänglig hos: Ovanåkers kommun, telefon 0271-57000 www.ovanaker.se

Driftredovisning

	Intäkter		Kostnader		Resultat			Budgetavvik.	
	2022	2021	2022	2021	Budget	2022	2021	2022	2021
Politiska organ	356	0	-1 610	-1 162	-1 164	-1 254	-1 162	-90	2
Kommunstyrelse	88 116	85 538	-242 630	-242 455	-163 975	-154 514	-156 917	9 461	-5 224
VA	24 477	22 767	-25 629	-22 767	0	-1 152	0	-1 152	-500
Miljö- och byggnämnd	2 301	2 110	-6 629	-6 738	-5 722	-4 328	-4 627	1 394	533
Barn- o utbildningsnämnd	49 606	48 445	-338 513	-326 034	-285 330	-288 907	-277 588	-3 577	-1 713
Socialnämnd	41 741	37 739	-329 272	-323 756	-296 189	-287 531	-286 017	8 658	1 224
Drift nämnder	206 597	196 599	-944 283	-922 911	-752 380	-737 686	-726 312	14 694	-5 679
Kostnadsökningar	0	0	0	0	-381	0	0	381	0
Pensionskostnader	0	0	-20 131	-29 102	-19 660	-20 131	-29 102	-471	-8 400
Kapitalkostnader	7 906	9 273	44 481	41 470	55 201	52 387	50 744	-2 814	685
Övriga centrala poster	440	1 919	-89	337	0	351	2 256	351	2 256
Generella statsbidrag intäktsförda på nämnderna	-5 691	-7 611	0	0	0	-5 691	-7 611	-5 691	-7 611
Reducerat interna poster	-58 211	-57 103	58 211	57 103	0	0	0	0	0
Gemensamma kostnader/intäkter	-55 556	-53 522	82 472	69 808	35 160	26 916	16 286	-8 244	-13 071
Avskrivningar	0	0	-44 481	-41 470	-46 778	-44 481	-41 470	2 297	-576
Verksamhetens nettokostnader	151 041	143 077	-906 292	-894 573	-763 998	-755 251	-751 496	8 747	-19 326
Skatteintäkter	751 186	713 871	0	0	724 896	751 186	713 871	26 290	21 229
Extra generella statsbidrag	5 691	7 611	0	0	0	5 691	7 611	5 691	7 611
Kommunal fastighetsavgift	26 940	26 678	0	0	26 683	26 940	26 678	257	-566
Kostnadsutjämning	12 073	9 505	0	0	14 600	12 073	9 505	-2 527	-506
Kostnadsutjämning LSS	-1 085	-1 907	0	0	-1 290	-1 085	-1 907	205	2 238
Skatter och generella bidrag	794 805	755 758	0	0	764 889	794 805	755 758	29 916	30 006
Finansiella intäkter och kostnader	7 034	11 426	-15 655	-2 226	-891	-8 621	9 201	-7 730	9 784
SUMMA DRIFTREDOVISNING	952 880	910 262	-921 947	-896 799	0	30 933	13 463	30 933	20 464

Budgetförändringar

Budgetförändringar drift

Budgetförändringar som skett under året sammanfattas i tabellen nedan. Posterna består av rivning av Celsius F-6 1 011 tkr (Kf 2021-12-13 111 §) Löneöversyn 2022 7 894 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)

	Budget 2022-01-01*	Förändring under året	Aktuell budget
Kommunstyrelsen	-161 572	-2 403	-163 975
<i>- varav de största posterna består av Rivning Celsius F-6 - kostnadsförändringar -1011 tkr (Kf 2021-12-13 111 §), Löneöversyn 2022 -1392 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)</i>			
Miljö- och byggnämnden	-5 648	-74	-5 722
<i>- varav de största posterna består av Löneöversyn 2022 -74 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)</i>			
Barn- och utbildningsnämnden	-282 358	-2 972	-285 330
<i>- varav de största posterna består av Löneöversyn 2022 -2972 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)</i>			
Socialnämnden	-292 733	-3 456	-296 189
<i>- varav de största posterna består av Löneöversyn 2022 -3456 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)</i>			
Kostnadsökningar	-8 275	+7 894	-381
<i>- varav de största posterna består av Löneöversyn 2022 +7894 tkr (Kf 2022-09-26 72 §)</i>			
Årets resultat	1 011	-1 011	0
<i>varav de största posterna består av Rivning Celsius F-6 - kostnadsförändringar -1011 tkr (Kf 2021-12-13 111 §)</i>			

Investeringsredovisning

Avslutade investeringar

	Utgifter sedan projektets start			Varav: årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
INVESTERINGAR EXKL VA						
Fastigheter	61 260	62 853	-1 593	5 879	7 405	-1 526
Offentliga lokaler	61 065	62 853	-1 788	5 684	7 405	-1 721
Fritidsanläggningar	195	0	195	195	0	195
Övriga lokaler	0	0	0	0	0	0
Infrastruktur	4 500	4 507	-7	1 723	1 730	-7
Gator, gång- och cykelvägar	4 500	4 507	-7	1 723	1 730	-7
Broar	0	0	0	0	0	0
Gatubelysning	0	0	0	0	0	0
Mark	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	0	0	0	0	0
IT	3 412	3 650	-238	2 619	2 857	-238
IT-administration	1 001	996	5	663	658	5
IT i skolan	2 411	2 654	-243	1 956	2 199	-243
Övrigt	4 930	4 440	490	2 659	2 115	544
Summa inv exkl VA	74 102	75 450	-1 348	12 880	14 107	-1 227
INVESTERINGAR VA						
Vatten och avlopp	21 285	21 328	-43	12 571	12 614	-43
Verk	3 000	2 977	23	1 780	1 757	23
Ledningar	18 285	18 351	-66	10 791	10 858	-67
Summa inv VA	21 285	21 328	-43	12 571	12 615	-44
SUMMA AVSLUTADE INV TOTALT	95 387	96 778	-1 391	25 451	26 722	-1 271

Pågående investeringar

	Utgifter sedan projektets start				Varav: Årets investeringar		
	Budget aggregerat	Nettoinv aggregerat	Prognos	Avvikelse	Budget	Nettoinv	Avvikelse
INVESTERINGAR EXKL VA							
Fastigheter	111 690	65 238	109 305	2 385	100 212	52 339	47 873
Offentliga lokaler	73 590	49 757	74 890	-1 300	69 774	44 520	25 254
Fritidsanläggningar	37 800	15 481	34 115	3 685	30 138	7 819	22 319
Övriga lokaler	300	0	300	300	300	0	300
Infrastruktur	14 605	13 328	14 605	0	10 386	9 109	1 277
Gator, gång- och cykelvägar	5 750	5 430	5 750	0	5 750	5 430	320
Broar	1 700	1 619	1 700	0	1 700	1 619	81
Gatubelysning	950	335	950	0	950	335	615
Mark	6 205	5 944	6 205	0	1 986	1 725	261
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0
IT	684	72	699	-15	684	72	612
IT-administration	684	72	699	-15	684	72	612
IT i skolan	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	950	117	950	0	950	117	833
Summa inv exkl VA	127 929	78 755	125 559	2 370	112 232	61 637	50 595
INVESTERINGAR VA							
Vatten och avlopp	4 000	1 831	4 000	0	4 000	1 831	2 169
Verk	4 000	1 831	4 000	0	4 000	1 831	2 169
Ledningar	0	0	0	0	0	0	0
Summa inv VA	4 000	1 831	4 000	0	4 000	1 831	2 169
SUMMA PÅGÅENDE INV TOTALT	131 929	80 586	129 559	2 370	116 232	63 468	52 764

De under året avslutade investeringarna redovisar ett budgetunderskott på 1,4 mnkr. Totalt beviljad budget för de avslutade investeringarna uppgick till 95,4 mnkr och nettoutgiften uppgick till 96,8 mnkr.

Budgetunderskottet förklaras främst av utgifter för fastighetsåtgärder som inte fanns budgeterade.

De avslutade investeringarna med högst beviljad budget var Alftaskolan ombyggnad F-9 med en budget på 55,2 mnkr, Knåda utbyggnad verksamhetsområde (VA) 10,4 mnkr, Reinvestering gator enl. plan 2021 4,5 mnkr och Ombyggnation problemområden 2022 (VA) 3,5 mnkr.

För de pågående investeringarna prognostiseras ett budgetöverskott med 2,4 mnkr. För Ispist i Alfta ishall prognostiseras ett budgetöverskott på 3 mnkr och för Knåda skola: Gula huset våning 2 brandsäkra och iordningställa lokaler prognostiseras ett budgetunderskott med 1,3 mnkr.

För de pågående investeringarna återstår 51,3 mnkr av beviljade medel. De investeringar för vilka det är störst skillnad mellan beviljade medel och nettoutgifter är Ny förskola Alfta där det återstår 11,1 mnkr, Alfta

sporthall Ridåvägg och golv 6,5 mnkr, Idrottsanläggning Ön 3,8 mnkr, Celsius simhall Bassängrenovering 3,3 mnkr och lordningsställande av lokaler för IFO 3,0 mnkr.

Budgetförändringar investeringar

Beslut	Skattekollektiv	VA
Grundbeslut Kf 2021-06 53 §	56 910	
Grundbeslut Kf 2021-06 54 §		12 845
Kylanläggning Alfta ishall Kf 2021-11 87 §	3 660	
Pågående investeringar för tilläggsbudgeteringar VA 2022 Kf 2022-02 5 §		3 726
Pågående investeringar för tilläggsbudgeteringar 2022 Kf 2022-02 7 §	43 666	
Lillboskolan: Bergvärme (utökning ram) Kf 2022-02 12 §	900	
Forsparken: Omläggning av befintlig fotbollsplan Kf 2022-05 29 §	1 700	
Celsiusskolans skolgård (utökning ram) Kf 2022-05 30 §	1 700	
Ny förskola Alfta (utökning ram) Kf 2022-05 31 §	10 950	
Värmeåtervinning Ön (utgår) Kf 2022-06 63 §	-1 324	
Idrottsanläggning Ön Kf 2022-06 63 §	4 950	
Byte konstgräs Ön (utökning) Kf 2022-06 68 §	2 000	
Investeringsbudget	125 112	16 571

Revisionsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer i den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisoreernas redogörelse för år 2022".

Kommunen redovisar ett positivt resultat om ca 30,9 mnkr för år 2022.

Nämndernas verksamheter redovisar tillsammans en positiv budgetavvikelse på 14,7 mnkr.

Revisorerna ser positivt på den ekonomiska utvecklingen. Vi vill framhålla vikten av att kommunen fortsätter att arbeta systematiskt och långsiktigt med effektiviseringar och budgetdisciplin i verksamheten för att möta de utmaningar som kommunen står inför. Kommunstyrelsen har i detta arbete en viktig roll och revisorerna vill påtala vikten av att styrelsen intar en aktiv roll avseende uppföljning, uppsikt och samordningsansvar i arbetet med effektivisering och framtida budgetanpassningar.

Vi bedömer att Barn- och utbildningsnämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ett till stor del ekonomiskt tillfredsställande sätt under år 2022 trots ett budgetunderskott om 3,6 mnkr.

Vi bedömer att Kommunstyrelsen och övriga nämnder i Ovanåkers kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer utifrån genomförda granskningar, att styrelsens och övriga nämnders interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Av årsredovisningen framgår att två finansiella mål bedöms uppfyllda och att ett mål bedöms ej uppfyllt.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige fastställt i budget 2022.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för

Edsbyn & Alfta

Ovanåkers kommun

**Överförmyndarnämnden, Företagshälsovårdsnämnden samt Gemensam nämnd rör
Hjälpmedel och FoU Valfärd.**

**Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för
2022.**

Ovanåkers kommun 2023-04-21

Nils Erik Falk

Eje Jonsson

Kerstin Näslund

Tommy Henriksson

Calle Ringbo

Verksamhetsberättelser för nämnder och kommunala bolag

Politiska organ

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktiges ordförande:	Anna Rudman (C)
Valnämndens ordförande:	Åke Jonsson (S)
Revisionens ordförande:	Nils Erik Falk (C)

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är Ovanåkers kommuns högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 35 ledamöter, som utses genom allmänna val vart fjärde år, då även val till riksdag och landsting sker. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att den kommunala servicen är likvärdig i hela kommunen, att lagar och förordningar följs och att skattemedlen används effektivt. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttaget, nivån på taxor och avgifter och fastställer budget för kommunens nämnder. Besluten i kommunfullmäktige verkställs av kommunens nämnder, styrelsen och bolag.

Mandatfördelning i kommunfullmäktige efter valet 2018

Parti	Antal efter val 2018	varav antal kvinnor	varav antal män
S	12	5	7
C	10	5	5
SD	4	1	3
KD	4	1	3
M	3	2	1
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	15	20

Mandatfördelning i kommunfullmäktige efter valet 2022

Parti	Antal efter val 2022	varav antal kvinnor	varav antal män
S	10	5	5
C	7	4	3
SD	6	0	6
KD	6	2	4
M	4	2	2
V	1	1	0
L	1	0	1
	35	14	21

Valnämnden

Valnämnden är lokal valmyndighet och ansvarar för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun och landsting, val till europaparlament, samt kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar bl.a. för:

- Röstning inom kommunen
- Vallokaler
- Valmaterial

- Hantering av förtidsröster
- Preliminära rösträkningen
- Onsdagsräkningen
- Föreslå ändringar i valdistrikt till kommunfullmäktige

Valnämnden har nio ledamöter och lika många ersättare.

Revisionen

Kommunens revisorer genomför revision inom ramen för god revisionssed. För revisorerna gäller förutom god sed, kommunallagen och fullmäktiges antagna revisionsreglemente.

Enligt kommunallagen ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillfredsställande.

I revisionsberättelsen uttalar sig revisorerna årligen i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna samt ledamöterna i dessa.

För att skapa sig ett underlag för bedömningen om ansvarsfrihet genomför revisorerna ett antal fördjupade granskningar inom olika områden. Man genomför också presidie möten med nämnder och avstämningsmöten med vissa tjänstemän.

Viktiga händelser

Valnämnd

Val till kommun, region och riksdag genomfördes enligt plan. Kommunsekreteraren, med stort stöd av förvaltningssekreteraren och valnämndens ordförande, samordnade arbetet med valet.

Alla valarbetare i vallokalerna gavs en utbildning inför sina uppdrag. Valarbetarna gjorde ett jättearbete under förtidsröstningen och valdagen.

Revision

Revisorerna inledde året med genomförandet av en risk- och väsentlighetsanalys vilken sedan ligger till grund för årets granskningsinsatser. Denna årliga granskning avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår. Granskningen är avslutad när alla revisionsobjekt samt årsredovisningen är granskad, vilket innebär att den tidsmässigt sträcker sig in på kommande räkenskapsår. Den årliga granskningen består av tre delar:

- Grundläggande granskning.
- Fördjupad granskning.
- Granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Utöver denna granskning genomförs ett antal fördjupade granskningsinsatser under året.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Kommunfullmäktige	0	-513	-513	-420
Valnämnd	0	-173	-173	-12
Revision	0	-568	-568	-732
Totalt	0	-1 254	-1 254	-1 164
Överskott + /Underskott -				-90

Årets resultat

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige gör för perioden ett resultat på -513 tkr, vilket ger ett underskott på -93 tkr för perioden. Underskottet beror på högre arvoden än budgeterat.

Valnämnden

Valnämnden gör för perioden ett resultat på -173 tkr, vilket ger ett underskott på -161 tkr för perioden. Underskottet beror på mer kostnader kopplat till valet än intäkterna från staten täcker.

Revisionen

Revisionen gör ett resultat på -568 tkr, vilket ger ett överskott på +164 tkr. Överskottet beror på planerade granskningar som inte hann genomföras under 2022.

Framtid

Valnämnden

I utvärderingen av valarbetet framkom bland annat att det till nästa val är önskvärt att öka antalet vallokaler och antalet valsedelställ i varje vallokal. Den skärpta regeln om en person i taget vid röstningsbås skapade köbildning. Utvärderingen visade vidare att personella resurser helt dedikerade till valarbetet behövs till nästa val. Det räcker inte med en ansvarig tjänsteman som ska ha det som tillikauppgift. Likaså sågs behov av delade arbetspass i vallokalerna och fler valarbetare, då det kunde bli 20-timmars arbetspass, med arbetsdag dagen därpå. I enighet med rikstrenden blir det alltfler som förtidsröstar, vilket ger en hantering som kräver mer tid och personella resurser över en längre tidsperiod, än vad röstning på valdagen gör.

Kommunstyrelsen

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Håkan Englund (S)
Förvaltningschef/VD:	Mattias Bergström, t.f. Marita Lindsmyr fr.o.m 220523
Antal anställda:	127

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunen och de kommunala företagen, i vilka kommunen direkt eller indirekt utövar bestämmande inflytande (den kommunala koncernen) ska i Kommunstyrelsens lednings-, och styrningsperspektiv utgöra en ekonomisk beslutsenhet. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den kommunala koncernens utveckling och kommunens ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter och ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under 2022 har förvaltningen utvecklat uppföljningsmetoden genom ett gemensamt arbete.

Det utvecklade arbetet ger positiva effekter genom möjligheten att identifiera risker inom ramen för arbetsmiljön.

Under året beslutade även kommunstyrelsens arbetsutskott att anta riktlinjer för det systematiska arbetet. Riktlinjerna tydliggör det systematiska arbetsmiljöarbetet ytterligare.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2021	Utfall T3 2022
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	4,44 %	4,8 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	31,81 %	33,02 %

Sjukfrånvaron har ökat med 0,36 procentenheter sedan årsbokslutet 2022. Långtidssjukskrivningarna har också ökat med 1,21 procentenheter.

Under perioden har förvaltningen fortsatt varit påverkad av Covid och även andra förkylningar och sjukdomar. Störst påverkan på verksamheterna var i början och slutet av året.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	81	84

Syftet med att mäta hållbart medarbetarengagemang (HME) är tredelat:

- Att möjliggöra analyser av den egna organisationens arbetsgivarpolitik utifrån aspekten medarbetarengagemang.
- Att möjliggöra transparenta jämförelser av arbetsgivarpolitiken mellan olika kommuner och regioner utifrån aspekten medarbetarengagemang.
- Att möjliggöra analyser av kopplingen mellan arbetsgivarpolitik – utifrån aspekten medarbetarengagemang – och verksamhetsresultat på lokal och central nivå.

Jämförelsemöjligheterna skapas genom att enkätsvaren redovisas i Kolada, som är en nyckeltalsdatabas för kommuner och regioner.

HME-resultatet 2021 på 84, har ökat med tre enheter sedan 2019 och det får anses som ett bra resultat. Ny undersökning kommer att genomföras under 2023.

Viktiga händelser

Ny kommunchef har rekryterats och började i slutet av maj.

Projekt Gemensam löneadministration fortgår. Den första oktober genomfördes verksamhetsövergången i enlighet med projektdirektivet, vilket innebär att samtliga fyra löneadministratörer nu arbetar i Lön Hälsingland med säte i Bollnäs kommun

Samverkansprojekt med Bollnäs kommun om gemensamma arkivlokaler på Heden i Bollnäs fortsatte under 2022.

Förvaltningen har åter öppnat upp och återgått till ordinarie verksamheter. Kriget i Ukraina har inte medfört den ökning av flyktingar som Migrationsverket aviserade. Ovanåkers kommun planerade för att ta emot 114 utifrån Migrationsverkets scenario och tilldelningsmodell. Mottagandet har så långt omfattat ca 25 personer. Förvaltningen har även påverkats av försenade leveranser av varor samt ökade livs- materialkostnader.

Den generella hotbilden mot IT-miljöer har fortsatt under 2022 har flera sårbarheter upptäckts och säkrats men dessa har inte fått samma konsekvenser och heller inte någon större medial uppmärksamhet. Risken för cyberangrepp från Ryssland har ökat.

Kommunfullmäktige antog i sitt möte i mars ett nytt reglemente och riktlinjer för investeringar. En viktig del som lyfts i det nya reglementet är uppföljning och tanken är att under året arbeta med en förbättrad uppföljning av kommunens investeringar.

Kommunen har antagit en plan som möjliggör bostadsbebyggelse vid Nabban i Alfta, men planen har överklagats.

Samverkan mellan AME och övriga förvaltningar fortsätter och påvisar ett tydligt resultat av att fler personer blir självförsörjande.

I december 2021 blev rollen som fastighetsstrateg vakant. För att kunna genomföra alla uppdrag som åligger Fastighetsavdelningen har kompetenser från Gatuavdelningen och Planeringsavdelningen knutits till olika projekt. Bland annat i arbetet med en ny 6-avdelningsförskola i centrala Alfta samt gång- och cykelväg vid Lillboskolan i Edsbyn.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Kommunstyrelsen o övrig politisk verksamhet	127	-5 949	-5 822	-6 277
Kommunchef	162	-3 269	-3 107	-4 203
Personalavdelningen	225	-7 523	-7 298	-7 801
Ekonomiavdelningen	1 266	-22 131	-20 870	-21 762
Kommunikation- och serviceavdelningen	364	-5 848	-5 484	-6 191
IT-avdelningen	1 104	-11 737	-10 633	-11 440
Kultur- och fritidsavdelningen	3 809	-46 006	-42 197	-42 885
Kostavdelningen	8 865	-29 745	-20 879	-20 696
Arbetsmarknadsavdelningen	12 836	-20 026	-7 189	-7 839
Planeringsavdelningen	3 192	-9 068	-5 876	-6 341
Gatuavdelningen	1 632	-26 303	-24 671	-25 445
Fastighetsavdelningen	51 464	-51 570	-106	-2 795
Projekt	3 070	-3 452	-381	-300
Totalt	88 116	-242 627	-154 513	-163 975
Överskott + /Underskott -				9 462

Årets resultat

Kommunstyrelsen (inkl projekt) gör ett resultat på -154,5 mnkr, vilket ger ett överskott mot budget med ca 9,5 mnkr.

Kapitalkostnaderna ca 3,3 mnkr lägre än budget beroende på att ett flertal investeringsprojekt blir klar senare än vad som var känt vid budgeteringstillfället.

Vakanser, sjukskrivningar, föräldradedigheter mm har gjort att de ordinarie personalkostnaderna är lägre än budgeterat (ca 3 mnkr) och sänkt arbetsgivaravgift för anställda under 25 år har hittills sänkt personalkostnaderna på KS med ca 0,4 mnkr.

Utrangeringar och nedskrivningar av tillgångar påverkar resultatet med ca -3 mnkr.

7 mnkr mer i intäkter än vad som budgeterats har inkommit under året, främst beroende på högre beslutat bidrag för Nystartsjobb och en medveten satsning på den typen av anställningar inom Arbetsmarknadsenheten. Kommunstyrelsen har också fått kompensation för höga sjuklönekostnader (0,4 mnkr).

Alla avdelningar utom kostavdelningen gör överskott med minst 0,4 mnkr vardera. Störst överskott gör fastighet (+2,6 mnkr) framförallt pga att ca 1,2 mnkr av genomfört underhåll klassats om till komponenter

samt att kapitaltjänsten blev lägre än budgeterat pga ej aktiverade/genomförda investeringar. Andra poster att nämna är att väghållningen (snöröjning samt underhåll) gör överskott med ca 1,3 mnkr, förvaltningsledning finns diverse budgeterade kostnader som inte fått utfall under året pga förseningar som ger överskott på ca 1 mnkr. Inom Planeringsavdelningens verksamhet har rivningen av gamla Celsiusskolan försenats vilket påverkar resultatet med +2,2 mnkr. Kostavdelningens underskott är ca 0,2 mnkr och beror framförallt på lägre intäkter än budgeterat.

Framtid

Risker och omvärldspåverkan

Kommunen står inför viktiga strategiska vägval med stor påverkan på IT-miljö och ekonomi, framför allt gällande IT- och Informationssäkerhet, molntjänster, IT-samverkan och övergång från traditionella köplicenser till hyrlicenser.

Planer som verktyg för utveckling

Översynen av IT- och informationssäkerheten fortsätter i nästa fas, vilket bl a innebär att arbeta fram nya beslutsunderlag för strategiska vägval, så som IT-färdplan, IT-förvaltningsmodell samt IT-finansieringsmodell.

Samarbete kring digitalt slutarkiv

Samarbete kring digitalt slutarkiv tillsammans med 21 andra kommuner i Hälsingland och Dalarna samt Sandviken och Nora kommuner pågår. Gemensam upphandling kommer ske i början av 2023 och nytt system på plats i slutet av 2023 med förvaltningsorganisation i Sätters kommun.

Gemensam lön

Beslutet om Lön Hälsingland fortsätter att påverka avdelningens arbete. Under 2023 införs nytt systemstöd gällande lön, vilket kommer att föranleda förändrade processer i kommunens samtliga verksamheter genom systemets påverkan inom tex schema och bemanningsplanering samt andra supportvägar. Avtalsförändringar inom arbetstid kommer också att påverka verksamheten.

Minska försörjningsstöd

Arbetsmarknadsenheten kommer fortsätta att jobba med handlingsplanen för att få ner försörjningsstödet i kommunen. Det kommer bland annat krävas fortsatta insatser med fler nystartsjobbare över tid.

Infrastruktur

Ansökan som skickades in till Trafikverket för att bygga gång- och cykelväg mellan Hälsingegård Ol-Anders i Alfta och Västra Ösavägen 2022 är beviljad med 50% i statlig medfinansiering.

Ekologiska livsmedel

Kostenheten kommer jobba för att öka andelen ekologiska livsmedel från dagens 20% till att år 2030 vara 60%.

Omorganisation

I början av 2023 kommer ett arbete med att inrätta två nya nämnder inom kommunstyrelseförvaltningen att

genomföras. Nämnderna kommer att heta Kultur- och fritidsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.	 1 st 8 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.	 2 st 3 st
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.	 2 st 4 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.	 2 st 5 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Arbete och tillväxt

Av de nio målen för detta perspektiv bedöms åtta som uppfyllda och ett som delvis uppfyllt.

Arbetsmarknadsenhetens har ett aktivt samarbete med Arbetsförmedlingen för att få ut personer som varit arbetslösa mer än 24 månader, i egen sysselsättning. Arbetsmarknadsenheten har tillsammans med Socialförvaltningen och andra samarbetspartners fått ner andelen vuxna biståndsmottagare.

Internt i kommunen har nätverket NärNet startats. Ett forum där de kommunala resurserna samlas för att diskutera åtgärder som kan stötta vårt lokala näringsliv. I övrigt har arbetet under året följt det politiskt antagna programmet "Näringslivspolitiska handlingsprogrammet 2022-2024".

Trygghet och lärande

Av de fem målen för detta perspektiv bedöms tre som uppfyllda och två som delvis uppfyllda. Under året har fritidsgårdarna fått i uppdrag att arbeta mer aktivt mot föreningslivet för att stärka arbetet med att öka andelen föreningsaktiva ungdomar. Efter att restriktionerna för pandemin (Covid-19) har släppt har verksamheterna inom kultur- och fritid kunnat öppna upp igen.

Folkhälsa och demokrati

Av de sex målen för detta perspektiv bedöms fyra som uppfyllda, två som delvis uppfyllda. Arbetet ned att ta tillvara ungdomars engagemang och intresse av att vara med och påverka har fortsatt. Arbetet genomfördes brett med ständigt pågående dialoger via Folkhälsa och Fritidsgårdsverksamheten.

Hållbar och ansvarsfull resursanvändning

Av de sju målen för detta perspektiv bedöms fem som uppfyllda och två som ej uppfyllt. Ett arbete har

påbörjats under 2022 för att se över möjligheter att Agenda 2030 ska få större utrymme i styrkorten inför nästa mandatperiod. Arbetet kommer att fortsätta under 2023 tillsammans med de förtroendevalda. Visst förberedande arbete för ett hållbarhetsbokslut har genomförts, men tillräckliga resurser har inte funnits för att kunna prioritera åtgärden så att ett hållbarhetsbokslut kunde upprättas 2022.

VA-verksamheten

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Kommunen ansvarar för att leverera rent dricksvatten och att föra bort och rena spillvatten inom verksamhetsområdet för kommunalt vatten och avlopp.

För vem finns vi till?

Medborgare inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Hur organiserar vi oss?

VA-verksamheten hos Ovanåkers kommun bedrivs av Helsinge Vatten AB. VA-anläggningarna ägs av kommunen medan Helsinge Vatten har arbetsgivaransvaret för all VA-personal. Kommunens VA-verksamhet består av 6 vattenverk och 11 reningsverk och verksamheten är finansierad via taxor.

Viktiga händelser

Projektet med att ansluta fastigheter i Knåda med utdömda enskilda avlopp till det kommunala VA-nätet avslutades under våren.

I Ryggesbo har ett nytt avloppsreningsverk byggts bredvid det gamla. Det nya verket har en effektivare reningsprocess. Utsläppen av fosfor från det nya verket beräknas vara mindre än hälften av vad det gamla verket släppte ut.

I vattenverket i Gammel-Homna har en utbyggnad gjorts med ett utrymme för förvaringstankar för den natronlut som används för pH-justering av vattnet. Utbyggnaden ger en bättre arbetsmiljö och frigör utrymme mitt i byggnaden där den gamla tanken har varit placerad.

Ekonomi

Resultaträkning

Resultaträkning (belopp tkr)	Årets resultat	Årsbudget
Verksamhetens intäkter	24 133	23 675
Förändring av kortfristig skuld till VA-kollektiv	311	500
Verksamhetens kostnader	-20 389	-18 801
Avskrivningar	-4 219	-4 374
Summa Verksamhetens nettokostnader	-164	1 000
<i>Finansiella poster</i>		
Finansiella intäkter		
Finansiella kostnader	-988	-1 000
PERIODENS RESULTAT	-1 152	0
Överskott +/- Underskott -		-1152

Balansräkning

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	111 468	101 242
Omsättningstillgångar	7 279	8 330
Summa Tillgångar	118 747	109 572
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	-1 152	104 256
Avsättningar	113 701	311
Långfristiga skulder	2 352	2 494
Kostfristiga skulder	3 846	2 511
Summa Eget kapital och skulder	118 747	109 572

Årets resultat

Intäkter för VA ligger 400 tkr över budget. Det är en effekt av högre anslutningsavgifter än budget samt något lägre förbrukningsintäkter än budgeterat. Såld mängd vatten har minskat med 3% mot snitt för senaste 3 åren.

Kostsamma anslutningar under året för totalt 966 tkr gjorde att intäkten dessvärre inte täcker kostnaden för VA-anslutningar. En underfinansiering på 285 tkr ingår i utfall för ej budgeterade driftskostnader inom Helsing Vatten.

Det tidigare ackumulerade VA-överskottet på 311 tkr har använts för att minska årets förlust. Med det inräknat hamnar resultatet på - 1 152 tkr vilket då blir det ackumulerade resultatet som tas med till kommande år.

Verksamhetens kostnader avviker 1,6 mkr mot budget. Störst avvikelse är ett behov av ökad försäkringsreserv med 989 tkr efter sent inkomna regresskrav. Reserv ligger nu på 1,6 Mkr för skyfall från 2021. Totalt är det 21 fastigheters skadeärende som ska utredas.

Kostnaden inom Helsing Vatten är 472 tkr över budget. Ökning i kostnad för läckor samt VA-anslutningskostnader är största avvikelsen mot budget i driften. 1 150 fler investeringstimmar än budgeterat ger positiv effekt på 570 tkr inom driften.

Kapitalkostnaderna för VA anläggningarna följer budget.

Framtid

Vi ser en fortsatt hög saneringsgrad på ledningsnät de kommande åren. Detta fortsätter att ställa krav inte bara på att ha tillräckligt med driftspersonal för utförande av arbetet, utan även på arbetsledning, projektering etc.

Statligt bidrag på 50% för säkrare dricksvattenåtgärder har beviljats av länsstyrelsen. Ansökan gäller ytterligare utredning av reservvattentäkt. Projektet ska slutredovisas i november 2023. Detta innebär att 300 tkr har avsatts i budgeten för 2023 för resterande del.

För de kommande åren planeras investeringar i solceller till taket på Alfta reningsverk, samt ett nytt reningsverk i Voxnabruk.

Kostnaderna för diesel, VA-material, kemikalier med mera kommer att påverka båda drift- och investeringskostnaderna de närmaste åren.

VA-kollektivets har vid årets slut ett negativt eget kapital med en plan för återställning inom 3 år. Insatser ska göras för att minska elförbrukningen så mycket som möjligt och även genomföra annan driftsoptimering. Detta kommer tyvärr inte att väga upp de ökade priserna. Vi ser ett behov av taxehöjning på ca 5 % årligen de kommande åren. Då är räntan för VA kollektivet beräknat till 1,25% för året 2024-2026.

Socialnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Carina Nordqvist (S)
Förvaltningschef/VD:	Marita Lindsmyr Sara Karsbo (t.f.) Fr.o.m 220822)
Antal anställda:	449 tillsvidareanställda 415,5 åa (årsarbetare)

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Socialförvaltningens huvuduppdrag är att bistå med insatser i form av stöd, vård och omsorg till de medborgare som har rätt till det. Rättigheterna definieras genom gällande lagstiftning, mål och riktlinjer inom socialnämndens område. Socialförvaltningens verksamhet ska vara rättssäker och av god kvalitet samt utgå från vad som enligt forskning och beprövad erfarenhet har god effekt. Kvaliteten i verksamheten utvecklas och säkras systematiskt och fortlöpande.

Verksamheten styrs främst av Socialtjänstlagen (SoL) men genom åren har även ansvar inom Lagen om Stöd och Service till vissa personer (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) tillkommit. SoL är det yttersta skyddsnätet i samhället och ska tillgripas först när alla andra möjligheter till hjälp eller annat bistånd är uttömda. Enligt lagen ska socialtjänsten främja en utveckling som syftar till social och ekonomisk trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor, deltagande, självbestämmanderätt och integritet. Den ska vidare öka den enskildes möjligheter att ta del av samhällets gemenskap, begränsa den enskildes behov av stöd och hjälp, frigöra och utveckla enskildas egna resurser. I alla sammanhang där socialtjänsten involveras och där barn direkt eller indirekt påverkas ska alltid barnperspektivet beaktas, vilket innebär att barnets bästa alltid ska sättas främst.

Socialförvaltningen värnar medborgarens delaktighet och inflytande över sin livssituation i kontakt med oss. Barns bästa beaktas särskilt. Vi har ett gott bemötande, är tillgängliga och enkla att kommunicera med. Individens självbestämmande och integritet betonas i samtliga lagstiftningar som styr förvaltningen. Det innebär att samtliga verksamheter inom socialförvaltningens område ska motivera och främja förändringar som på längre sikt kan förbättra livet för individen. Förändringarna kanske inte alltid stämmer överens med individens tankar och åsikter men är ändå en del av socialt motivations- och förändringsarbete som kräver mycket resurser.

Socialtjänsten ska också delta i samhällsplaneringen.

Om det är påtaglig risk för människors liv, hälsa och utveckling finns inom ansvarsområdet två tvångslagstiftningar som reglerar socialtjänstens arbete. Det är Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

För vem finns vi till?

Socialförvaltningen finns till för och ansvarar för att medborgarna som är i behov av stöd, vård och omsorg får sina behov utredda och tillgodosedda i rätt tid och utan fördröjning. Medborgarna ska kunna leva och utvecklas tryggt och självständigt. Insatserna är så lite ingripande som möjligt för att värna integritet och ta vara på egna resurser.

Hur organiserar vi oss?

Socialförvaltningen innefattar tre verksamhetsgrenar, individ- och familjeomsorgen, omvårdandsenheten (SoL) och omsorgsenheten (LSS). Inom förvaltningen finns även funktionerna, MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) och SAS (socialt ansvarig samordnare) samt biståndsenhet och IT enhet.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Ambitionen inom förvaltningen är att samtliga verksamheter ska arbeta med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det finns hjälpmedel i form av system (stratsys) och årshjul för chefer att använda för att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fortgå. Alla chefer erbjuds arbetsmiljöutbildning tillsammans med arbetsplatsombud för att ha goda förutsättningar till samsyn kring ansvar och uppdrag.

Förvaltningen har regelbundna samverkansmöten på både lokal och förvaltningsnivå. På förvaltningssamverkan har det tydliggjorts de arenor som organisationen har för arbetsmiljöfrågor då det är viktigt att medarbetare vet vart de ska vända sig och förstår syftet med olika möten. Verksamheterna har regelbundet APT och medarbetarsamtal erbjuds varje år.

Vartannat år genomförs medarbetarundersökningar för samtliga medarbetare i kommunen. OSA undersökningar kompletterar medarbetarundersökningen och genomförs i regel varje år. Resultaten arbetar cheferna med i respektive arbetsgrupp och handlingsplaner upprättas vid behov.

Under året har hemtjänsten och säbo i Alfta arbetat med projektet "Ett hållbart arbetsliv", i syfte att förbättra arbetsmiljön och sänka sjukfrånvaron i verksamheterna. Arbetet har gett bra resultat.

Inom IFO har verksamheterna arbetat med positiv skyddsron och möjligheten att stärka och upprätthålla det som uppfattas som bra och positivt i verksamheterna. IFO har haft ett ökat antal allvarliga tillbud pga hot och våld och samtliga personal har utbildats i självskydd. Förvaltningen har utbildat en egen självskyddsutbildare som även finns tillgänglig för övriga verksamheter i kommunen. Även omsorgsenheten har påbörjat utbildning av sin personal. Även där förekommer en del hot och våld inom verksamheterna.

Många verksamheter inom socialförvaltningen har svårigheter att rekrytera behörig personal, vilket påverkar arbetsbelastningen för befintliga medarbetare och därmed också deras arbetsmiljö. Det är högt tryck och ärendeflöde inom flera verksamheter, vilket påverkar både medarbetare och chefers arbetsmiljö.

Bemannings- och rekryteringsfrågan är ständigt aktuell. Att vara en attraktiv arbetsplats är starkt kopplat till arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet, vilket i sin tur även påverkar möjligheterna att rekrytera.

Bemannings- och rekryteringsfrågor tar mycket tid i anspråk för cheferna och upplevelsen är emellanåt att de inte hinner med det övriga arbete som ska göras.

Under året har bemanningsfrågan varit särskilt aktuell inom hemsjukvården, och bristen på sjuksköterskor är uppenbar. En skrivelse har inkommit från kommunens sjuksköterskor om dålig arbetsmiljö. En riskanalys har gjorts och en handlingsplan har upprättats. Verksamheten jobbar aktivt utifrån denna.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2021	Utfall T3 2022
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	9,17 %	9,72 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	46,05 %	36,97 %

Under perioden har det varit mycket hög korttidsfrånvaro till följd av covid-19.

Sjukfrånvaron är svår att analysera då Covid-19 och smittskyddsåtgärder starkt påverkar utfallet.

Smittskyddsåtgärder påverkar i stor grad korttidsfrånvaron.

Den totala sjukfrånvaron har minskat. Den längre sjukfrånvaron minskar och korttidsfrånvaron har ökat. Det systematiska arbetet kring sjukfrånvaron har fått stå tillbaka till följd av pandemin men har återupptagits då enheterna mer och mer återgått till "normalläge", vilket kan förklara den sjunkande långtidsfrånvaron.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	78	79

Senaste medarbetarundersökningen genomfördes 2021, och nästa kommer att genomföras under 2023, då undersökningen genomförs vartannat år.

På samtliga enheter går chef och medarbetare igenom gruppens resultat och arbetar därefter tillsammans fram handlingsplaner för fortsatt arbete.

De enheter som uppnår målet arbetar för att bibehålla det goda resultatet och de enheter som ligger under målet tar fram handlingsplaner för att få en bättre arbetsmiljö som främjar hälsa och trivsel.

Den pågående pandemin har till viss del påverkat det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Under hösten 2021 genomfördes arbetsledarenkät som påvisar ett HME på enbart 70. Dialog och arbete för att förbättra chefernas arbetssituation inleddes. Ny verksamhetschef inom omvårdnadsenheten påbörjade sitt uppdrag 1/5. Företagshälsovården har varit involverad i gruppens arbete utifrån organisatorisk- och social arbetsmiljö.

Viktiga händelser

Staben: Ny verksamhetschef VoO from 1/5, vakant sedan mars. Tf förvaltningschef fr 22/8, ordinarie på plats 1/10.

IT-enheten: Nya larm inom hemtjänsten och säbo. Byte av larmmottagning till SOS trygghetsjour fr 1 april.

Investerat i fler GPS till brukare med få hemtjänstinsatser. Syftet är att öka tryggheten att fortsättningsvis

vistas utomhus och bibehålla rörlighet.

Individ- och Familjeomsorg: Ökning av aktualiseringar rörande ungdomar med destruktiva beteenden, missbruk och kriminalitet.

Startat projekt HLT-team med HC, förskola, folkhälsa, AME och barn- o familjehälsan samt samarbete med skolan utifrån elever med problematisk frånvaro.

Kostnaderna för försörjningsstödet har minskat. Projektet Ett hållbart arbetsliv har lett till att fler fått sysselsättning. Inga direkta effekter på försörjningsstödet kopplade till inflationen, men oro finns.

Våldsärenden ökar, fler skyddsplaceringar jmf med tidigare.

Omsorgsenheten: Komplexa ärenden inom bostad med särskild service samt ökat antal beslut på servicebostad har föranlett ökade kostnader pga ökad bemanning.

Påbörjat byggnation av nytt LSS boende.

HAB-ersättningen åter höjts och betalas ut retroaktivt.

Omvårdnadsenhet: Covid påverkar fortsatt äldreomsorgen i stor omfattning pga kohortvård, vilket är personalkrävande. Stora kostnader för skyddsutrustning och stort behov av vikarier.

5:e vaccinationen covid slutförd.

Många vakanta sjukskötersketjänster, svårt att rekrytera behörig personal. Flera konsulter används i verksamheten. Stress på enheten utifrån bemanningssituationen. Ny enhetschef är på plats på enheten.

Svårt att rekrytera inom rehab, konsult har använts även här.

Hemtjänst och säbo i Alfta, jobbar vidare med resursspass, arbetsmiljö, personalkontinuitet. Sjukfrånvaron har minskat.

Perioder med enormt hög sjukfrånvaro hos personalen. Svårt att rekrytera vikarier.

Tryck på säbo-platser och sista avdelningen på Näskullen öppna i november.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Nämnd och stab	1 940	-19 128	-17 188	-18 938
Individ- och familjeenhet	7 039	-63 185	-56 146	-59 641
Omsorgsenhet	5 053	-56 163	-51 110	-50 122
Omvårdnadsenhet	27 709	-190 795	-163 086	-167 488
Totalt	41 741	-329 271	-287 530	-296 189
Överskott + /Underskott -				8 659

Årets resultat

För helår redovisas ett budgetöverskott med ca 8,7 mnkr. Att det redovisas ett budgetöverskott har att göra med att en avdelning (8 lägenheter) på Näskullen inte öppnade förrän 1 november (+1,4 mnkr). Budget

fanns för helår. Dagverksamheten och korttids redovisar lägre kostnader för personal främst på grund av att vakanta tjänster inte har behövt ersättas, bland annat till följd av att verksamheter varit begränsade (+1,6 mnkr).

En ytterligare del som genererar överskott är att vi fick utbetalt mer statsbidrag än vad som var budgeterade (+5,1 mnkr). Dessa statsbidrag var Ett hållbart arbetsliv/Återhämtningsbonus, Minska antalet timanställda, Öka antalet sjuksköterskor, Demens och ensamhet, Psykisk hälsa, Våld i nära relationer, Årligt stöd för ensamkommande samt Nära vård. Inom flera av statsbidragsprojekten har arbetet i huvudsak hanterats av redan befintlig personal för att kunna arbeta långsiktigt.

För försörjningsstöd redovisas ett budgetöverskott (+2,9 mnkr). Flera individer har gått från försörjningsstöd till egen försörjning och både antal aktualiseringar och verkställigheter har minskat. För barn- och ungdomsenheten redovisas ett budgetunderskott med ca (-1,5 mnkr). Det beror till största delen på att konsulter behövdes under första delen av 2022 samt att vi har behövt köpa extern öppenvård. Placeringar i familjehem och institution redovisar ett utfall enligt budget mycket beroende på att vi fått ersättning från migrationsverket för en placering (1,1 mnkr).

För omsorgsenheten redovisas ett budgetunderskott på ca (-1,0 mnkr). Underskottet förklaras av att en brukare har utretts på annan plats vilket inneburit merkostnader och att ombyggnadsutgifter som avsåg daglig verksamhet har betalats i förtid eftersom lokalen under 2023 ska byggas om till gruppbostad. Daglig verksamhet redovisar budgetöverskott. Förklaringen är att vakanser inte har behövt ersättas med vikarier. För personlig assistans, inkl. medfinansiering LASS redovisas ett budgetöverskott. Den främsta orsaken till budgetöverskottet är att två brukare med personlig assistans har upphört i slutet av 2022.

Framtid

Rekrytering av ny verksamhetschef inom omvårdnad samt MAS.

Ny verksamhetschef IFO påbörjar sitt uppdrag 230417.

Ändringar i bestämmelserna kring arbetstidsförläggning sker och påverkar schemaläggning inom flera av förvaltningens verksamheter.

IFO utvecklar verksamheten med öppna och förebyggande insatser för att tidigt och lättillgängligt kunna möta medborgarnas behov. Flera samverkansinitiativ internt och externt fortsätter framöver, tex projekt kring problematisk skolfrånvaro, HLT-team, lågtröskelsysselsättning, våldspreventivt och brottsförebyggande arbete mm.

Oro finns att faktorer i omvärlden kan komma att påverka försörjningsstödet, tex ökade elpriser som dels kan leda till förhöjda kostnader men också att företag kan få svårt att bibehålla produktion och således personal. Samhällsutvecklingen kan ha en direkt påverkan på försörjningsstödet. 2023 har riksnormen för försörjningsstöd höjts med 8,6 % och prisbasbeloppet ökar med 8,7 %. Detta innebär att försörjningsstödstagare har rätt till större bistånd, vilket kommer att påverka kostnaderna.

Under mitten av 2023 kommer en ny gruppbostad LSS med 5 lägenheter att stå klar. Planen är att de som idag bor i den gruppbostad där brandskyddet anses bristfälligt ska erbjudas att flytta till den nya

gruppboenden. Öppnandet av ytterligare gruppboende kommer innebära ökad arbetsbelastning för enhetscheferna. Vi ser även fler omfattande beslut inom daglig verksamhet, vilket även kan komma att innebära utökade personalresurser.

Vi har stora svårigheter att rekrytera sjuksköterskor, arbets- och fysioterapeuter, och behörig omvårdnadspersonal. 6 konsultsköterskor kommer vara i verksamheten från 1/1-23, vilket kommer innebära höga personalkostnaderna. Stora utmaningar finns att möta det stora vårdbehovet i hemmet framöver. Patientsäkerheten kan äventyras.

Undersköterska blir skyddad yrkestitel från 1/7-23.

Arbetet med att etablera nytt arbetssätt mellan säbo och hemtjänsten i Alfta fortsätter, samt arbetet med heltidsresan.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT <i>I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.</i>	 1 st 3 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE <i>Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.</i>	 2 st 4 st
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI <i>Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.</i>	 2 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING <i>Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.</i>	 1 st 3 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Vi kan se en **god måluppfyllelse** av styrkortet och våra effektmål.

Totalt har vi 16 effektmål varav 12 är gröna (målet uppfyllt) och 4 gula (målet delvis uppfyllt). Inget effektmål har röd måluppfyllelse (målet ej uppfyllt).

De områden/effektmål som är delvis är uppfyllda är följande;

- ökad frisknärvaro
- säkra framtida personal- och kompetensförsörjningsbehov.
- ökad delaktighet för medarbetare
- god arbetsmiljö och ett livslångt individuellt lärande för medarbetare

Det är fortsatt en stor utmaning att rekrytera personal med rätt kompetens och pandemin har påverkat

möjligheten till att bedriva utvecklingsarbeten i den omfattning som önskats. Arbetet med heltidsresan är aktuellt inom verksamheten. Smittskyddsåtgärder har i stor grad påverkat sjukfrånvaron som är fortsatt hög pga covid-19.

Inga förändringar har gjorts av nuvarande effektmål inför 2023 utan effektmålen kvarstår i sin helhet.

Däremot beslutade nämnden att förtydliga följande i beskrivningen av effektmålen:

- Att förvaltningen under 2023 ska arbeta för ett schema som inte innehåller delade turer.
- Att fördjupa arbetet med familjerådgivning och samverka med externa i preventiva insatser.

Barn- och Utbildningsnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Jan-Åke Lindgren (S)
Förvaltningschef/VD:	Christer Andersson
Antal anställda:	381

Verksamhetsbeskrivning

Beskrivning av verksamhetens grunduppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, förberedelseklass, särskola, centrala elevhälsan, gymnasium med sex nationella program och introduktionsprogram, vuxenutbildning, SFI samt högskola/lärcentrum. För varje skolform och för fritidshemmen gäller skollag och läroplan som anger utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer. I samtliga verksamheter ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund, vara icke-konfessionell samt vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (med barn och elever menas barn i förskolan och elever i de övriga skolformerna ovan, dvs barn och ungdomar samt vuxna). Utbildningen har en kompensatorisk roll i att uppväga skillnader i barnens och elevernas olika förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att, i samarbete med hemmen/vårdnadshavare upp till 18 års ålder, främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Grundskolan har tio årskurser då förskoleklass är obligatorisk. Det finns 17 obligatoriska ämnen samt språkval och modersmål. Varje ämne har en läroplan och betyg sätts från åk 6. Elever som kartläggs att inte nå målen i alla ämnen har rätt till särskilt stöd. Alla elever har rätt till god arbetsmiljö, trygghet och studiero. Nyckeltal för lärartäthet är 8,0 lärare per 100 elever. Till stöd för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola finns central elevhälsa. Den omfattar medicinska, psykologiska och psykosociala insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande där elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I kommunen finns även en enskild förskoleverksamhet för vilken nämnden har tillsynsansvar.

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljön följs upp systematiskt utöver HME-enkäten arbetar förvaltning och samtliga skolenheter med egna regelbundna undersökningar/enkäter under året.

Vi ser framförallt brister i fysisk arbetsmiljö gällande förskola och skola i Knåda och Roteberg. Här saknas grupprum och ett flertal klassrum är små. Rotebergs skola saknar tillgänglighetsanpassning. Utöver detta är förskolelokalerna inte ändamålsenliga gällande yta/barn i Knåda. För Knåda och Roteberg utgör också

organisationen av kost/mattransporter ett problem. En ökad arbetsbelastning för rektorer i förskola kan också ses då antalet enheter och avdelningar har utökats. Rektorsorganisationen behöver förstärkas.

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2021	Utfall T3 2022
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	6,73 %	7,58 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	43,41 %	47,1 %

Sjukskrivningstalen har ökat i jämförelse med tidigare år men minskat i jämförelse med T 2. Analys ger vid handen att sjukskrivningstalen sakta ökade under pandemin. Vår analys säger att även detta år präglats av pandemin och dess påverkan. De skillnader som kan noteras förklaras av att verksamheten under en längre period varit hårt belastad och att återgång till ordinarie undervisningssituationer bidragit till sjukdomstillstånd som vi har undvikit under pandemin ökat.. Förskolan uppvisar en högre andel korttidssjukskrivningar än övriga skolformer. Vi kan också konstatera att andelen långtidssjukskrivningar ökat i vår verksamhet men nu börjar att minska i jämförelse med T2. Sjuknärvaron i verksamheten har minskat då minsta symptom numera innebär att man ska stanna hemma. Enstaka fall kan härledas till psykisk ohälsa pga av pandemin.

Analys. se ovan.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	85	83

HME har i jämförelse med 2019 försämrats något. Analys ger vid handen att personalen trots pandemin har högt motivationsindex och att styrning och ledning fungerar mer än väl. Värdet över 80 är mer än tillfredställande och i jämförelse med kommunens övriga förvaltningar är barn- och utbildningsförvaltningens värde klart högst.

En förklaring till detta är att samtliga enheter regelbundet samverkar och lyssnar på personalen i form av APT och lokal samverkan. En annan del är förvaltningens och enheternas arbete med att analysera resultat och sätta och kommunicera tydliga mål utifrån utfall. Analys. se ovan.

Viktiga händelser

Måluppfyllelse

Vår vision är att 100% av eleverna ska uppnå godkända betyg i åk 6 och att alla elever i åk 9 ska vara behöriga till gymnasiet nationella program. Måluppfyllelsen är god men vi ser skillnader mellan pojkars och flickors betygsmeritvärde vilken dock minskar. Pojkarnas behörighet till gymnasiet har ökat. Nyanländas måluppfyllelse är fortsatt en utmaning. Riktade insatser för att minska skillnader mellan pojkar och flickors resultat samt insatser för att öka nyanländas behörighet till nationella program pågår. En övergripande satsning på språkutveckling i samtliga skolformer sattes ht-21 och fortsätter. Statsbidrag ger oss möjligheter till att driva dessa utvecklingsinsatser inom skolan.

Andelen elever på gymnasiet som erhåller examensbevis är fortsatt högre än rikets. En majoritet på

gymnasiets introduktionsprogram är elever med utländsk bakgrund. Utmaningen är att ge dessa nationell behörighet. Riktade yrkesutbildningar inom Vuxenutbildningen har etablerats inom vård, barnomsorg, sanitet, svets och trä vilka leder till anställningsbarhet. Tid för psykolog, skolsköterska och kurator ingående i elevhälsa har utökats.

Infrastruktur

En IT-strategi/pedagog stödjer vår digitala utveckling och skapar likvärdighet i våra verksamheter. Vår IT-grupp bestående av pedagoger utbildar systematiskt sina kollegor i digitala läromedel.

Förskola

Våra förskolor i kommunen har överinskrivningar. För att möta efterfrågan så har antalet avdelningar utökats i Alfta, Nordanäng och Tellus, i väntan på ny förskola som kommer att tas i bruk i aug-23. I jan-21 utökades antalet förskoleplatser i Edsbyn då Sörgårdens förskola åter togs i bruk. Bäckstugans förskola flyttades till andra lokaler, jan-22. Lokalbrist och underhållsbehov råder för övrigt på Knåda och Rotebergs skola. Vidare så har en lokalutredning tillsatts och lagts ner för att genomlysas och forma framtida för- och skolstruktur med fokus på elevvolym och faciliteter.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Nämnd och kontor	1	-6 657	-6 656	-6 343
Förskoleverksamhet	9 442	-79 625	-70 179	-70 298
Grundskola och skolbarnomsorg	19 497	-156 567	-137 075	-135 125
Elev och skolhälsovård	934	-5 297	-4 363	-4 140
Gymnasiet och vuxenutbildningar	12 790	-83 427	-70 634	-69 424
Externfinansierade driftprojekt	6 940	-6 940	0	0
Totalt	49 604	-338 513	-288 907	-285 330
Överskott + /Underskott -				-3 577

Årets resultat

Barn och utbildningsnämnden har en årsbudget på 285 330 tkr. Resultatet redovisar 288 907 tkr, vilket ger en negativ budgetavvikelse på 3 577 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden har under året fått ersättning för höga sjuklönekostnader på totalt 1 300 tkr. Verksamheten har också tillförts 632 tkr pga. sänkta arbetsgivaravgifter för personer under 25 år.

Nämnd och kontor redovisar ett budgetunderskott på 313 tkr.

Förskoleverksamheten redovisar för perioden ett positivt resultat på 119 tkr. Den enskilt största avvikelsen är lägre personalkostnader där utfallet är 1 268 tkr lägre än budget. Här är viktigt att notera att tillförda medel för sjukersättning och sänkta arbetsgivaravgifter till stor del tillförts förskolans budget. Enskilda förskolor redovisar ett underskott mot budget på 800 tkr. Kostnader för elevassistent är 237 tkr högre än budgeterat.

Grundskola och skolbarnomsorg redovisar en negativ avvikelse på 1 950 tkr. Personalkostnaderna på grundskolan följer totalt sett budgeten relativt väl. Övriga kostnader redovisar ett budgetunderskott på där

kostnader till annan kommun (IKE) står för en stor del, ca 625 tkr. Skolskjuts tillsammans med fria skolkort redovisar en negativ avvikelse om ca 1 500 tkr för kostnader för skolskjuts och drivmedel. Undervisning för nyanlända och Ukraina redovisar ett underskott.

Elev och skolhälsovård redovisar ett mindre underskott 222 tkr gällande personalkostnader..

Gymnasiet och vuxenutbildningar visar på ett budgetunderskott på 1 210 tkr. De högskoleförberedande programmen har ett mindre budgetunderskott, 364 tkr. Övriga gymnasieprogram på gymnasiet och gymnasiestudier på annan ort, interkommunal ersättning (IKÈ) redovisar tillsammans ett budgetunderskott på 183 tkr. Gymnasiesärskolans budgetunderskott på 138 tkr. Vuxenutbildningen redovisar en negativ budgetavvikelse på 40 tkr undantaget SFI som redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,1 mnkr.

Framtid

Barn-och utbildningsförvaltningen har höga förväntningar. Vår målsättning är att barn, elever och studerande ska ha de bästa förutsättningarna för en trygg skolgång med hög måluppfyllelse. Vårt uppdrag är att möta den nationella målsättningen och ett flertal olika uppdrag som är obligatoriska. Vårt kompensatoriska uppdrag är stort och en viktig del i detta är en fortsatt satsning på likvärdighet.

Som en del i detta kommer vi fortsatt att utveckla elevhälsan. Detta gynnar alla elever och kompenserar elever från sämre socioekonomiska förhållanden. Ökad digitalisering utgör också en viktig del i skolans kompensatoriska uppdrag. Anpassade lokaler och faciliteter för våra elever är en utmaning då elevvolymen minskar i våra "byskolor" . En översyn av vår organisation och faciliteter för för- och särskola blir ytterligare ett steg. Med fler barn i våra verksamheter finns faktorer som pekar på större möjlighet för en samordning som gynnar likvärdighet, ökat kollegialt lärande, allokering av platser och specifik kompetens samt skapande av ekonomisk hållbarhet.

Teknik ger förutsättningar för en lärmiljö som är framtidsinriktad och motiverande. Den nationella strategin för skolans digitalisering belyser detta och vi kommer fortsatt att utveckla vår IKT-verksamhet. Detta tillsammans med moderna undervisningslokaler och legitimerad behörig personal kommer att lägga grunden för en utveckling av vår kvalitativa verksamhet.

Gymnasiet kommer att vara oförändrat i storlek om nuvarande andel sökande behålls.

Gymnasieverksamheten är konkurrensutsatt och målsättningen är att vara i framkant. Vuxenutbildningen kommer fortsatt att växa. Ett flertal yrkesutbildningar utöver ordinarie utbud har tillskapats. SFI-verksamheten är ansträngd då Migrationsverkets bidrag minskat samtidigt som elevvolymen inte minskar i samma utsträckning

Forskning och pedagogiska satsningar i samarbete med högre lärosäten ska fortsätta och utvecklas. Allt för att vår verksamhet fortsatt ska hålla hög kvalitet.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.	 2 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.	 1 st 1 st 3 st
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.	 1 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.	 1 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Arbete och tillväxt

Av de två målen för detta perspektiv bedöms båda som uppfyllda.

En strategisk kompetensförsörjningsplan har skapats vilken visar att den lärarbrist som förespås delvis inte kommer att drabba oss då vår elevvolym inte ökar nämnvärt. Extra viktig är en satsning för att behålla befintlig personal avseende löne- och kompetensutveckling samt arbetsmiljö. Pensionsavgångar gällande förskola och gymnasium syns inom ett fåtal år. En utökning av antalet förskoleplatser ger också vid handen att förskolepedagoger måste rekryteras. I grundskola kan fortsatt kravet på behörighet och lärarlegitimation förbättras men rekryteringar och kompletteringsutbildningar har löst och ser ut att lösa behovet av lärare i moderna språk. Lärare i Matematik/NO i åk 7-9 är fortsatt svårt att rekrytera.

Trygghet och lärande

Av de fem målen för detta perspektiv bedöms ett som uppfyllt, ett delvis och ett icke uppfyllt.

Målen är högt uppsatta med ett krav på 100% resultat vad gäller att alla elever ska uppnå godkända betyg i åk 6 och att alla elever åk 9 ska vara behöriga till gymnasiets nationella program. Andelen elever i åk.9 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program följs upp av förvaltningen vid läsårets slut, slutbetyg. Aktuellt mätetal är för elever som slutade åk.9 är vårterminen 2022.

2022

Andel elever som är behöriga till nationella program

Ovanåker	Riket
Totalt 79,2%	85%

Pojkar 75%

Flickor 81%

En analys av elevers kunskapsresultat visar att verksamheten behöver utveckla sitt kompensatoriska uppdrag så att även elever vars föräldrar har en förgymnasial eller gymnasial utbildning når högre meritvärden. I dagsläget har pojkar och nyanlända elever lägre meritvärden och resultat. Alla barn och ungdomar ska uppleva 100% trygghet i skolan. Detta är en stor utmaning i nuläget uppger långt över 90 % av eleverna att de är trygga i skolan.

Folkhälsa och demokrati

Målet för detta perspektiv bedöms delvis uppfyllt.

Utfallet visar en viss tvetydighet. Glädjande är grundskolans år 6 och 9 uppvisar ett bättre resultat där pojkar år 6 och flickor år 9 ser ökade möjligheter att påverka. Alarmerande är dock att barn i år 3 ser minskade möjligheter att påverka. Uppgifterna är hämtade från Skolenkäten våren 2022 som görs av Barn- och utbildningsförvaltningen samt Skolinspektionens enkät för gymnasiet.

Hållbar och ansvarsfull resursanvändning

Målet för detta perspektiv bedöms delvis uppfyllt. Beslut fattats alltid utifrån de perspektiv som är giltiga i gällande fråga. I vårt fall beaktas alltid barnperspektivet. Övriga perspektiv har beaktats men samtliga har inte varit giltiga i de beslut som fattats. Totalt framräknade beslut under förvaltningens sex nämnder 2021 gav utfallet 17,24% då man i fem beslut beaktat samtliga tre perspektiv. Helår 2022 har det fattats 21 beslut. Beslut utifrån tre perspektiv saknas.

Miljö- och Byggnämnden

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Per Helgesson (S)
Förvaltningschef/VD:	Mattias Bergström
Antal anställda:	8 st

Verksamhetsbeskrivning

Nämndens uppdrag

Miljö- och byggnämndens uppdrag är huvudsakligen att fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet, miljö-, hälsoskydd, livsmedelsområdet och bidrag till bostadsanpassning. Nämnden är också kommunens naturvårdsorgan. I naturvårdsärenden av principiell karaktär, av ekonomisk vikt eller annars av stort allmänt intresse, företräder dock kommunstyrelsen kommunen. Nämnden har ekonomiskt ansvar för uppgifter som utförs enligt alkohollagen, tobakslagen samt lagen med vissa receptfria läkemedel. Arbetet utförs av Kommunalförbundet Hälsingland.

Miljö- och byggförvaltningens arbetsområden

Miljö- och hälsoskyddsfrågor regleras i miljöbalken och dess förordningar och föreskrifter. Arbetet bedrivs genom övervakning, tillsyn, tillståndsgivning och anmälningshantering men även till mycket stor del genom rådgivning och informationsspridning.

Miljöskydd

Innebär bland annat tillsyn över industrier, övervakning av tillståndet i naturen vad gäller luft, vatten och buller samt information och rådgivning angående miljöärenden. Vanligt förekommande ärenden är anmälnings- och tillståndsärenden samt remisser och samråd från andra myndigheter. Rådgivning och tillsyn i frågor om utsläpp från enskilda avlopp samt hantering av frågor rörande värmepumpsanläggningar förekommer även det i stor utsträckning.

Hälsoskydd

Till hälsoskydd hänförs frågor om inomhusklimat i bostäder och andra lokaler, t ex skolor och vårdlokaler, radon i luft och vatten, badvatten vid både utom- och inomhusbad, hygienlokaler, t ex solarier, frisörer, och smittskyddsfrågor.

Livsmedel

Svensk livsmedelshantering regleras genom svensk livsmedelslagstiftning och EU:s livsmedelsförordningar. Arbetet bedrivs land annat med kontroll av livsmedelshantering i skolor, restauranger, butiker, vid tillfälliga evenemang, marknader, pizzerior, caféer etc. Även kontrollen av allmänna dricksvattenanläggningar och smittskyddsfrågor ingår i livsmedelsområdet.

Övrigt inom miljö och hälsa

- Miljö- och hälsoaspekter inom fysisk planering och bygglov.
- Förorenade områden
- Kemikaliehantering
- Renhållningsfrågor
- Remisser
- Klagomålshantering

En verksamhetsplan tas årligen fram för "Miljö-området". Denna läggs fram till beslut för Miljö- och byggnämnden och följs upp vid tertial-, delår- och helårs-bokslut.

Bygg

Verksamheten regleras här av Plan och bygglagen, PBL, och Plan och byggförordningen, PBF. Arbetet domineras av bygglov, startbesked och slutbesked samt åtgärder som kräver en anmälan. Arbetet innebär också i stor omfattning rådgivning, service och information.

Förhandsbesked

Om man vill veta om det är möjligt att få bygga på en plats kan man ansöka om förhandsbesked. I ett förhandsbesked prövar miljö- och byggnämnden om platsen som du vill bebygga är lämplig.

Bygglov, marklov och rivningslov

Vid nybyggnad, tillbyggnad, ändrat användningssätt för en byggnad eller att byggnadens yttre avsevärt påverkats, rivning eller ändring av markens förhållande krävs i de flesta fall lov.

Anmälan om ej bygglovspliktig åtgärd

Även om en åtgärd inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov kan det krävas en anmälan, t ex för:

- Bygga ett Attefallhus
- Ändra i en byggnads konstruktion och det innebär att bärande delar berörs eller om planlösningen påverkats på annat sätt.
- Installera eller väsentligt ändra hiss, eldstad, rökkanal eller anordning för ventilation i byggnader, vatten och avlopp (gäller för både byggnad och tomt.
- Göra en ändring i en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet.

Strandskydd

Byggnadsförbud rådet generellt vid alla våra vattendrag. Som vattendrag räknas även bäckar och åar som är utmärkta på kartan. Strandskyddet är generellt 100 meter från stranden vid normalvattenstånd på land och i vatten. Länsstyrelsen har under 2017 beslutat om ett utvidgat strandskyddsområde på 200 meter i Voxnan uppströms Voxnabruk.

För att få bygga eller på annat sätt vidta åtgärder i strandskyddat område krävs dispens från strandskyddsbestämmelserna.

Bostadsanpassning

Den som har en funktionsvariation kan söka bostadsanpassningsbidrag för åtgärder som är nödvändiga för att klara det dagliga livet i hemmet.

Övrigt inom bygg

- Tillsyn över olovligt byggande, eftersatt underhåll och ovårdade tomter.
- Tillsyn över strandskyddsbestämmelserna
- Tillsyn över hissar, portar och skyddsrum.
- Obligatorisk ventilationskontroll
- Tillsyn över lekplatser
- Yttranden

Naturvård

Avdelningen arbetar med kalkning av försurade områden och besvarar remisser som berör bland annat vattenverksamhet, naturvård och skogsbruk. I samarbete med planavdelningen arbetar avdelningen bland annat med översiktsplanefrågor i form av remisser och samråd. Avdelningen svarar även på frågor om bland annat invasiva arter och skyddad natur som exempelvis naturreservat.

Tillsynsbehov och tillsynsplanering

Årligen revideras:

- Tillsynsbehovet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen
- Registret över de objekt som behöver återkommande tillsyn
- Tillsynsplan för miljö, hälsoskydds och livsmedelsfrågor
- Delegeringsordningen

Arbetsmiljö

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Sjukfrånvaro

Mätetal	Utfall T3 2021	Utfall T3 2022
Total sjukfrånvaro (i procent av arbetad tid)	1,54 %	3,29 %
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar (i procent av total sjukfrånvaro)	0 %	0 %

Sjukfrånvaron inom miljö- och byggförvaltningen är enbart korttidsfrånvaro. Ett utfall på 3,29% är lågt. En möjlig förklaring till det låga talet är att förvaltningen arbetar hemifrån i stor utsträckning.

Detta möjliggör, rent hypotetiskt, att tröskeln för att vara för sjuk för att arbeta, minskar. Läget känns kontrollerat men en bevakning finns över situationen och åtgärder sätts in där det behövs.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Mätetal	Utfall 2019	Utfall 2021
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	89	72

Medarbetarengagemanget har sjunkit något sen 2019 i siffrorna för 2021. På miljö- och byggförvaltningen har resultatet på 2019 års medarbetarundersökning diskuterats på en arbetsplatsträff. I diskussionerna framkom det att stress är en viktig faktor att jobba med för att öka medarbetarengagemanget. Medarbetarengagemang kommer tas upp kontinuerligt på kommande arbetsplatsträffar.

Att sträva efter stabilitet, öppenhet och dialog i processer kan medföra ett ökat medarbetarengagemang.

Förvaltningen fick in fler svar än det finns anställda, vilket betyder att det finns en viss osäkerhet i resultaten.

Viktiga händelser

Efter att restriktionerna på grund av pandemin har tagits bort i samhället har miljö- och byggförvaltningen ändrat arbetssätt. Förvaltningen utgår nu i stor utsträckning från hemarbete istället för att sitta på kontoret. Omfattningen varierar bland personalen men ligger på cirka 60-80% i hemarbete. Arbetssättet har visat sig vara både tidseffektivt med minskade restider och effektivt ur ett miljöperspektiv genom minskade resor till och från arbetet. Att ha kvar möjligheten att jobba hemifrån ses som en fördel för att kunna behålla kompetent personal och vara en attraktiv arbetsgivare.

Från och med 2022 tilldelades miljö- och byggnämnden resurser för att anställa en till byggnadsinspektör. Rekryteringsprocessen avslutades i december och en ny byggnadsinspektör börjar arbeta inom förvaltningen den 21 mars 2023.

För att hantera handläggningen av bostadsanpassningsärenden har miljö- och byggförvaltningen tagit hjälp av Bollnäs kommun. Bollnäs kommun handlägger bostadsanpassningsärenden och fakturerar sedan förvaltningen för nedlagd tid. Detta har medfört att förvaltningen haft möjlighet att prioritera arbeten inom hälsoskydds- och livsmedelstillsyn. Miljö- och byggförvaltningen har fortfarande ansvaret för att ta beslut i bostadsanpassningsärenden.

Miljö- och byggchef Mattias Bergström arbetade under under perioden juni 2021-maj 2022 som chef inom kommunstyrelseförvaltningen. Under den tidsperioden blev Laura Fenlin utsedd till tillförordnad miljö- och byggchef. En konsult anlätades för att avlasta handläggningen av inkommande miljöärenden.

Under 2022 har det märkts av en minskning i antal inkommande ärenden inom bygg. Totalt upprättades 191 inkommande ärenden 2022 i jämförelse med 2021 då det upprättades 229 st. Däremot ökade anmälningsärenden om installation eller ändring av eldstad något. Förändringen mot för tidigare år bedöms kunna bero på effekten av ökade priser och inflation.

Ekonomi

Driftredovisning

Verksamhet	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Årets resultat (tkr)	Årsbudget (tkr)
Miljö- och byggnämnden	0	-253	-253	-319
Miljö- & byggkontoret	13	-5 153	-5 140	-6 300
Bygglov	558	-7	551	677
Miljö och hälsa	1 730	-467	1 263	1 179
Bostadsanpassning	0	-557	-557	-775
Alkoholhandläggning	0	-192	-192	-184
Totalt	2 301	-6 629	-4 328	-5 722
Överskott + /Underskott -				1 394

Årets resultat

Årets resultat har uppgått till -4 328 tkr och det innebär ett överskott på ca 1 394 tkr i jämförelse med budget.

Överskottet avser framförallt att Mattias Bergström, miljö- och byggchef hade ett annat tillfälligt chefsuppdrag på kommunstyrelseförvaltningen första halvan av året samt en vakans under hela året på en tjänst som byggnadsinspektör.

Det bör tilläggas att överskott för medel av vakansen för en byggnadsinspektör inte togs med i tidigare delårsprognos på grund av ett misstag. Därför skiljer sig prognosen och årets resultat markant.

Framtid

Hem- och distansarbete

Under hösten har ett arbetsmiljöarbete påbörjats med fokus på hem- och distansarbete. Miljö- och byggförvaltningen är en förvaltning där det går att genomföra stora delar av arbetet hemifrån, vilket också har skett under pandemin. Möjligheten till att arbeta hemifrån är en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare.

Arbetsmiljöarbetet för hem- och distansarbete kommer att fokusera på:

- Den psykosociala arbetsmiljön
- Teknik
- Förväntningar på ett ledarskap på distans
- Den fysiska arbetsmiljön
- Framtid

Nya tillsynsområden 2024

Kontaktmaterial

Från och med 2024 tillkommer ett område inom livsmedelstillsynen. Området berör tillsyn av kontaktmaterialverksamheter. Detta kan göras efter att verksamheterna klassats in enligt den nya

klassningsmodellen. Fram till dess kan förvaltningen se över taxa, läsa in sig på framtagna vägledning och inventera verksamheter som omfattas av lagstiftningen.

Ny förpackningsförordning

I förpackningsförordningen regleras att kommunerna från och med den 1 januari 2024 till och med utgången av december 2026 ska samla in hushållens avfall som består av pappers-, plast, glas- och metallförpackningar genom en fastighetsnära insamling, eller via lättillgängliga samlingsplatser som kommunen tillhandahåller. Miljö- och byggförvaltningen kommer att få tillsynsansvar för att den nya förpackningsförordningen följs.

Digitalisering

Miljö- och byggförvaltningen har sedan tidigare planerat att ta ytterligare steg i den digitala utvecklingen. En implementering av en e-tjänsteplattform har gjorts inom Ovanåkers kommun och framtagande av e-tjänster har genomförts på ett tillfredsställande sätt. Närmast i tiden för digitaliseringen på förvaltningen är att koppla ihop e-tjänsteplattformen med ärendehanteringssystemet. När den kopplingen är genomförd har förvaltningen förutsättningar för en helt digital process för ansöknings- och handläggningsprocessen.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT <i>I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.</i>	 1 st 3 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE <i>Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.</i>	 1 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING <i>Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.</i>	 1 st 2 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Arbete och tillväxt

Miljö- och byggförvaltningens ambition är att alla mål inom perspektivet *Arbete och tillväxt* skulle uppfyllas.

Förvaltningen har dock 2 mätetal som markerats som röda i årsbokslutet. Dessa mätetal rör nämndens studiebesök och förvaltningens deltagande på branschträffar. Dessa aktiviteter har inte genomförts.

Handläggningstiderna inom bygglovshandläggningen ligger i snitt under lagkravet. Handläggningstiden för bygglovsärenden ligger dock över målet som är satt på 8 veckor.

Trygghet och lärande

Miljö- och byggförvaltningens ambition är att alla mål inom perspektivet *Trygghet och lärande* ska uppfyllas. All planerad tillsyn har genomförts och målen är uppfyllda.

Hållbar och ansvarsfull resursanvändning

Miljö- och byggförvaltningens ambition är att alla mål inom perspektivet *Hållbar och ansvarsfull resursanvändning* skall uppfyllas.

Utfallet i antal samarbeten med grannkommunerna landar under målsättningen. Detta beror på grund av att efter pandemin har vissa nätverk och samarbetsforum stannats upp och inte kommit igång.

Alfta-Edsbyns Fastighets AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Mikael Jonsson (M)
Förvaltningschef/VD:	Per Wiklander
Antal anställda:	66

Verksamhetsbeskrivning

Alfta-Edsbyns Fastighets AB (Aefab) är ett helägt fastighetsbolag som ägs av Ovanåkers kommun. Aefab:s uppdrag är att bygga och hyra ut hyresrätter i kommunen. Vi ska ha ett utbud som passar olika kategorier av hyresgäster. Boendet är en grundförutsättning för att attrahera både företag och människor till kommunen.

Aefab har idag 1 630 lägenheter varav 636 finns i Alfta och 994 finns i Edsbyn. Dessa lägenheter består tillsammans av ca 100 000 kvm. De flesta bostadsbestånd i Alfta och Edsbyn är byggda under 1960-1980 talet. Vi förvaltar och underhåller även verksamhetslokaler och andra fastigheter åt Ovanåkers kommun, totalt 67 500 kvm verksamhetslokaler förvaltas åt kommunen. Förvaltning sker även av det kommunala fastighetsbolaget Alfta Industricenter AB:s lokaler om 35 000 m². Totalt förvaltar bolaget ca 200 000 m². Aefabs anställda arbetar med allt från administration och service till el- och driftsfrågor. Huvuddelen av personalen utgörs av bovärdar, fastighetsskötare, lokalvårdare, hantverkare och administratörer.

Viktiga händelser

I samband med att Aefab lägger fram årsredovisningen för 2022 kan vi se tillbaka på ett väldigt händelserikt år både i omvärlden och hos oss på Aefab. Rysslands invasion av Ukraina, skyhöga elpriser, prisökningar varor och material som vi inte sett sedan 1970-talet samt rejält höjda räntekostnader har gjort att bolaget ekonomi har påverkats negativt. De kommande åren kommer tyvärr med all säkerhet att präglas av stor osäkerhet, eventuell lågkonjunktur. Byggnationen av +65Backa trygghetsboende stod klart för inflyttning 1 september. I dagsläget är 10 av 31 lägenheter uthyrda. För det övriga lägenhetsbeståndet är uthyrningsläget fortsatt bra.

Priserna har stigit på det mesta som byggmateriel, drivmedel. Inflationen har tagit rejäl fart och Riksbanken har höjt ränta i flera omgångar vilket gör att räntekostnaderna för Aefabs lån kommer att öka. Ökning slår inte igenom helt då 65 % av lånen är bundna. Med anledning av kostnadsökningarna ser vi därför över våra olika driftområden om vi kan reducera kostnader på ett för verksamheten skonsamt vis.

Ekonomi

Resultaträkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	149 803	144 232
Verksamhetens kostnader	-119 581	-119 060
Avskrivningar	-17 442	-17 266
Verksamhetens nettokostnader	12 780	7 906
Finansiella intäkter	63	110
Finansiella kostnader	-8 123	-7 297
Bokslutsdispositioner	546	900
Skatt på årets resultat	-2 390	-431
Periodens resultat	2 876	1 188

Balansräkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	494 762	481 845
Omsättningstillgångar	26 405	38 090
Summa Tillgångar	521 167	519 935
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	115 190	112 766
Avsättningar	9 775	7 603
Långfristiga skulder	360 000	360 000
Kortfristiga skulder	36 202	39 566
Summa Eget kapital och skulder	521 167	519 935

Årets resultat

Aefab redovisar för 2022 ett resultat före bokslutsdisposition och skatt på 4 720 tkr, vilket är 1 213 tkr bättre än budget. Förklaringen till den positiva resultatavvikelsen mot budget är flera mindre poster som tillsammans visat ett överskott. Under året har räntekostnader ökat och är c: a 1 000 tkr högre än budget. Underhållskostnaderna uppgår till 28 023 tkr vilket i stort är enligt budget. Av dessa utgifter redovisas 13 275 tkr som ny komponenter i balansräkningen. Den största färdigställda investeringen avser 65Trygg Backa, totalt 31 lägenheter som byggts om. Totalt har Aefab investerat 33 820 tkr på denna ombyggnad. Under 2023 beräknas vi erhålla ett investeringsstöd på 5 216 tkr för denna ombyggnad.

Framtid

Stort fokus kommer under 2023 vara att planera verksamheten så vi kan hantera de stora kostnadsökningar som beräknas. Detta sker genom att vara sparsamma samtidigt som vi bedriver en så effektiv verksamhet som möjligt. Hyresförhandlingarna för 2023 innebar hyreshöjningar på 4,5 % vilket är mindre än de beräknade kostnadsökningarna. Detta innebär att vi fortsatt behöver arbete med att effektivisera verksamheterna så vi fortsatt kan bibehålla nivåerna på vår service, förvaltningskvalitet och fastighetsunderhåll.

Under 2022 har vi påbörjat arbetet med en ny affärsplan som skall gälla från 2023. Arbetet med affärsplanen beräknas vara klar under sommaren 2023. Investeringar i laddplatser för elbilar påbörjades under 2022 och kommer att färdigställas under 2023. Investeringsstöd för elbilsladdning är sökt och beräknas bli utbetalt under 2023. Ingen nyproduktion är planerad under 2023.

När det gäller energispar kommer vi installera återvinning av frånluft vid kvarteret Bagaren i Edsbyn. Ett arbete pågår av vår energiansvarige att kalibrera in våra fastigheter för en jämnare inomhustemperatur. Vårt renoverings och underhållsarbete fortsätter med stamrenoveringar i Edsbyn samt fönsterbyten. En nyhet är att vi nu valt att övergå till digitala låssystem. Enligt planeringen kommer ytterligare två områden att konverteras till digitala låssystem under 2023. Det kommer att öka säkerheten för de boende samt effektivisera arbetet med nyckelhantering.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT <i>I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.</i>	 3 st 2 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE <i>Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.</i>	 1 st 1 st
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI <i>Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.</i>	 2 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING <i>Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.</i>	 1 st 2 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Totalt finns för året 12 mål inom de olika perspektiven/inriktningsmålen. Den avstämning som redovisas i denna rapport visar att är att samtliga mål helt eller delvis bedöms som uppfyllda under 2022.

ARBETE OCH TILLVÄXT (5 mål)

Inom detta område bedöms målen om personalrekrytering, sjukfrånvaro och trivsel mm för vår personal delvis uppfyllda. Sjukfrånvaron är högre än målet om 4,4 %. Analyser av sjukfrånvaron sker löpande och följs upp. Medarbetarenkäter har genomförts under 2022, utfallet följs upp och analyseras i arbetsgrupperna, vid behov upprättas handlingsplaner.

TRYGGHET OCH LÄRANDE (2 mål)

Trenden för trygghet hos våra hyresgäster är stabil och över målen, dock har någon ökning ej skett. Trygghetsarbetet prioriteras i kommande års affärsplan.

FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI (2 mål)

Bolaget följer policy för sponsring som anger att stöd skall lämnas till föreningar som arbetar med ungdomar och integration.

HÅLLBAR OCH ANSVARFULL RESURSANVÄNDNING (3 mål)

Det ekonomiska (soliditet och resultat) målen bedöms uppnås. Målet om minskning av energianvändningen bedöms följa den långsiktiga planeringen. För att uppnås 30 % besparing till 2030 behövs ytterligare åtgärder vidtas. Anpassning av våra fordon följer målet genom att inköp skett av elbilar och bilar som drivs av biodiesel.

Alfta Industricenter AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Mikael Jonsson (M)
Förvaltningschef/VD:	Per Wiklander, Tf
Antal anställda:	Inga anställda

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget är helägt av Ovanåkers kommun.

Aicab är ett industrihotell om 35 000 m². Uppdraget är att hyra ut och förvalta ändamålsenliga lokaler till företag och organisationer. Under år 2022 har vi haft i princip allt helt uthyrt. Det är då 33 företag som har ca 600 anställda, de flesta företagen upplever bra konjunkturer och söker arbetskraft.

Viktiga händelser

Alfta Industricenter AB har sina fastigheter i Alfta. Totalt finns c:a 35 000 m² industrilokaler med 33 hyresgäster på fd Ösa området i Alfta. Bolaget äger även Ol-Andersgården i Alfta som hyrs ut till kommunen. Vid årsskiftet är nästan samtliga industrilokaler uthyrda. Alfta Industricenter AB:s fastigheter förvaltas av Alfta Edsbyn Fastighet AB.

De flesta av bolagets hyresgäster har under 2022 gått bra och antalet anställda har ökat hos många hyresgäster. Under året har ett antal nya hyresavtal tecknats efter det att hyresgäst Anpassningar har skett efter de önskemål som hyresgästerna haft för att kunna fortsätta sin expansion.

Året har också inneburit ett fortsatt arbete med att underhålla fastigheterna så att dessa uppfyller våra hyresgästers önskemål samt bibehåller sitt värde på sikt. Under året har ett 20-tal olika underhållsprojekt skett, detta avser till exempel utbyggnad p-platser, elbilspladdning, fasadrenoveringar, målning, fönsterbyten. Till detta kommer också ett antal projekt avseende energispar och optimering av värme på området, till exempel utbyte ventilationsanläggningar, byte till LED-belysning.

De senaste åren har stora belopp investerats för att spara värme och el, både i samband med hyresgäst Anpassningar och som egna projekt. Värmeförbrukning har under åren 2017 till 2022 minskat med c:a 28 % vilket motsvarar c:a 1 mkr i 2022 års priser.

Under hösten 2022 har beslut fattats om större Anpassningar/utbyggnader för tre av våra hyresgäster. Totalt beräknas dessa investeringar till c:a 10 mkr och kommer att slutföras under 2023, för dessa har nya hyresavtal tecknats. En ny hemsida, www.alftaindustricenter.se och ny logga lanserades under 2022.

Ekonomi

Resultaträkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	18 292	17 766
Verksamhetens kostnader	-11 449	-11 059
Avskrivningar	-4 714	-4 546
Verksamhetens nettokostnader	2 129	2 161
Finansiella intäkter	3	1
Finansiella kostnader	-703	-407
Periodens resultat	1 429	1 755

Balansräkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	83 829	81 424
Omsättningstillgångar	1 005	777
Summa Tillgångar	84 834	82 201
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	27 721	26 677
Avsättningar	3 004	2 620
Långfristiga skulder	50 000	50 000
Kortfristiga skulder	4 109	2 904
Summa Eget kapital och skulder	84 834	82 201

Årets resultat

Alfta Industricenter AB redovisar för 2022 ett resultat före skatt på 1 429 tkr vilket är 348 tkr bättre än budget. Resultat är även något bättre än de prognoser som lämnats under året. De främsta förklaringarna till den positiva resultatavvikelsen jämfört med budget är högre hyresintäkter då ett antal nya hyresavtal tecknats, lägre kostnader för marknadsföring och konsultkostnader. Räntekostnaderna har ökat 200 tkr jämfört med budget.

Det positiva resultatet innebär att bolaget kan fortsätta bibehålla en relativt hög nivå på det planerade underhållet och servicen till våra hyresgäster. Resultat och positiva kassaflöden bidrar också till att en större andel av kommande investeringar kan finansieras med egna tillförda medel. I samband med bokslutet har en intern fastighetsvärdering skett av samtliga industrifastigheter som bolaget äger. Denna utvisar att värdet överstiger det bokförda värdet. Nya och tillkommande hyresavtal samt minskade driftskostnader bidrar till detta.

Soliditeten ökar något från 32,5 % till 32,7 %. Resultat och soliditet uppfyller de mål som fastställt i den nuvarande affärsplanen. Likviditet är något sämre än budget och förklaras av att tilläggsbeslut tagits om investeringar med utbetalningar under 2022.

Framtid

Under flera år har investeringsnivån varit relativt hög på bolagets fastigheter. Mycket av investeringarna har varit gemensam infrastruktur i form av el, ventilation, p platser, el laddare osv där vi inte kunnat höja hyrorna för att investeringarna skall betala sig. Fastigheterna och hela industriområdet är nu ett betydligt bättre skick än för 5-10 år sedan och merparten av den gemensamma infrastrukturen är genomförd för en tid framåt.

Trots det höjda kostnadsläget skall det fortsatt planeras för samma höga nivå på underhåll och energibesparingar på fastigheterna. Vid förändringsbehov av hyresgästernas lokaler skall vi vara lyhörda för anpassningar, dessa skall i så fall finansieras genom nya tillkommande hyresavtal.

Under 2023 kommer styrelse och ledning att arbeta med ny affärsplan och styrkortsmål för de kommande fyra åren. I investeringsplanen för den kommande åren finns fortsatt arbete med att byta ut äldre ventilationsaggregat vilket beräknas spara både el och värme. Det finns även en del frågor från befintliga hyresgäster om utbyggnader och anpassningar som kommer att genomföras om det samtidigt tecknas nya och förlängda hyresavtal.

Under 2022 genomfördes en enkät bland bolagets hyresgäster för att ta reda på vad som kan förbättras på området. Där framkom önskemål om fler p-platser, bättre grönyteskötsel samt upprustning vid några entréer. Detta kommer att prioriteras under 2023. Ny enkät planeras att ske under hösten 2023.

Under 2023 kommer ett lån att tas upp för att finansiera de större projekt som för tillfället pågår och som beräknas färdigställda efter sommaren. Lånet beräknas till 10 mkr. Under byggtiden finansieras dessa med en tillfällig utökning av kredit via kommunkoncernen.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT <i>I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.</i>	 1 st 2 st
TRYGGHET OCH LÄRANDE <i>Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.</i>	 1 st
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI <i>Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.</i>	 1 st
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING <i>Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.</i>	 5 st

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Totalt finns för året 10 mål inom de olika perspektiven/inriktningsmålen. Avstämningen som redovisas i

denna rapport visar att bedömningen är att samtliga mål helt eller delvis är uppfyllda för året.

ARBETE OCH TILLVÄXT (3 mål)

Målen bedöm som helt eller delvis uppfyllt.

TRYGGHET OCH LÄRANDE (1 mål)

Uthyrningsgraden om minst 95 % uppnås.

FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI (1 mål)

Målet uppnåtts då sponsring sker enligt fastställd policy.

HÅLLBAR OCH ANSVARFULL RESURSANVÄNDNING (5 mål)

Resultat- och soliditetsmålen uppnås för 2022. Osäkerheter har funnits då räntekostnader gör så att avkastningskravet i fastighetsvärderingen ökat. Den värdering som skett i samband med bokslut visar att de bedömda marknadsvärdena överstiger bokförda värden.

Helsinge Net Ovanåker AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Kent Olsson (L)
Förvaltningschef/VD:	Johan Sigfridsson
Antal anställda:	6

Verksamhetsbeskrivning

Helsinge Net Ovanåker AB ägs till 100 % av Ovanåkers kommun. Bolaget levererar bredband via fibernät och kopparnät till hushåll, företag och offentliga institutioner i Ovanåkers kommun.

Kommunens engagemang i denna verksamhet inleddes redan 1997 genom bildandet av Helsinge Net AB, som ägdes av Ovanåkers och Bollnäs kommuner i lika stora delar. Under 2010 träffades överenskommelse om en uppdelning av Helsinge Net AB i separata bolag för resp. kommun.

Bolaget har tidigare fiberanslutit ett stort antal telestationer i kommunen och kan därigenom leverera bredband genom hyra av kopparledning från respektive telestation till hushåll och företag, så kallad ADSL-anslutning.

Bolaget är sedan ett antal år inne i en fas där vi avvecklar ADSL-tekniken och istället investerar i fiberledning hela vägen till bostads- och företagsfastigheter. Fördelningen mellan bolagets anslutningstyper är i dagsläget 98% fiber och 2% ADSL och bolagets intäktsfördelning är c:a 72% privatkundsintäkter och 28% företagskundsintäkter.

Bolaget bygger och investerar vidare mot målet i kommunens bredbandsstrategi, 98 % fibererbjudna hushåll 2025. Kostnaden per hushåll för att bygga ut fibernätet har under 2021 och 2022 ökat kraftigt och kommer under 2023 att öka än mer. Orsak till detta är att avstånden till varje enskilt hushåll mångdubblas nu när det endast finns mindre byar och glesbygd kvar att bygga till. Mot bakgrund av investeringarnas långsiktiga karaktär kan lönsamhet för ett fiberutbyggnadsprojekt normalt inte påräknas de inledande åren. I dagsläget ligger 97,5 % av kommunens hushåll inom ett fiberutbyggt område.

Viktiga händelser

Verksamhetsåret har dominerats av investeringar i fiberutbyggnadsprojekt. Årets investeringar har genomförts med egna- och bidragsmedel. Arbetet med att bygga fiber till småorter och glesbygdsområden har hittills till stor del möjliggjorts genom hjälp av bidragsmedel från EUs strukturfonder samt genom samordningsvinster i samförädlingsprojekt med elbolag.

Ekonomi

Resultaträkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	16 855	16 332
Verksamhetens kostnader	-9 283	-9 528
Avskrivningar	-5 133	-4 948
Verksamhetens nettokostnader	2 439	1 856
Finansiella intäkter	57	5
Finansiella kostnader	-602	-454
Bokslutsdispositioner	-1 890	-1 400
Skatt på årets resultat	-3	-3
Periodens resultat	1	4

Balansräkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	71 991	79 211
Omsättningstillgångar	17 583	3 634
Summa Tillgångar	89 574	82 845
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	9 428	9 427
Avsättningar	8 156	6 266
Långfristiga skulder	63 000	63 000
Kortfristiga skulder	8 989	4 152
Summa Eget kapital och skulder	89 573	82 845

Årets resultat

Ett ökat positivt resultat jämfört med föregående årsbokslut. Ett ökat intresse för fler företagstjänster och snabbare privatjänster har hjälpt till att öka resultatet trots den ekonomiska utmaning utbyggnader i områden med allt glesare befolkningsstruktur innebär.

Framtid

Bolaget avser att fortsätta genomföra omfattande investeringar i fiberteknik.

Kostnaden per hushåll för att bygga ut fibernätet har under 2021 och 2022 ökat kraftigt och kommer under 2023 att öka än mer. Orsak till detta är att avstånden till varje enskilt hushåll mångdubblas nu när vi endast har mindre byar och glesbygd kvar att bygga till.

Planer:

- Fortsatt fiberutbyggnad för att nå målet att 98% av hushållen och företagen ska erbjudas anslutning till höghastighetsnät.
- Fortsatta insatser för att skapa och behålla ett stabilt, väldokumenterat nät med hög driftssäkerhet och god prestanda.

- Bearbetning av redan utbyggda områdena i syfte att nå ökad anslutningsgrad.
- Utveckling av affärsverksamheten genom samverkan med olika leverantörer för att nå ökad kundnytta.

Måluppfyllelse

Perspektiv/Inriktningsmål	Måluppfyllelse
ARBETE OCH TILLVÄXT I Ovanåker ska det vara lätt att utveckla och starta nya verksamheter och företagare ska känna att de får god service av kommunen och stöd att växa i sitt företagande. Vi ska arbeta för att bredda utbudet på arbetsmarknaden för fler grupper av människor genom att stimulera utvecklingen av småföretag och besöksnäringen. Människor ska ges stöd att gå från bidrag till arbete och ett stort fokus ska läggas på ungdomars arbetsmöjligheter.	 2 st ●
TRYGGHET OCH LÄRANDE Ovanåkersborna ska känna sig trygga i att de får rätt stöd i livet när de behöver det. Våra verksamheter ska hålla hög kvalitet och vara attraktiva som arbetsplatser. I vår kommun har vi höga förväntningar på både elever och lärare med målsättningen att våra barn, elever och studerande ska ha de allra bästa förutsättningarna för att få en bra utbildning och en trygg skolgång med hög måluppfyllelse.	 2 st ◆ 1 st ●
FOLKHÄLSA OCH DEMOKRATI Vår kommun ska arbeta utifrån ett förebyggande synsätt med en särskild prioritet på ungdomar. Genom regelbundna informationsmöten ska medborgarna få information och ges tillfällen att påverka kommunens utveckling och framtid. Vi vill stödja ett brett och aktivt föreningsliv som inkluderar alla grupper av människor.	 1 st ●
HÅLLBAR OCH ANSVARSFULL RESURSANVÄNDNING Ovanåkers kommun ska arbeta för en hållbar utveckling genom att utgå från principerna om miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Varje beslut ska bedömas ur ett ansvarsfullt nyttjande av kommunens gemensamma resurser. Ett ledord ska vara samarbete och samverkan mellan verksamheter i kommunen och med andra parter.	 1 st ◆ 2 st ●

Analys av måluppfyllelse per perspektiv/inriktningsmål

Arbete och tillväxt

Under 2022 anslöts c:a 100 nya hushåll till fibernätet. Efter 2022 års projektsäsong kommer kommunen, vad gäller hushåll som blivit erbjudna fiberanslutning, att ha nått en måluppfyllelse på 97,5 %.

Se även styrkortsanalys nedan.

Trygghet och lärande

Se styrkortsanalys.

Folkhälsa och demokrati

Se styrkortsanalys.

Hållbar och ansvarsfull resursanvändning

Se styrkortsanalys

Helsinge Vatten AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Christina Ungh (S)
Förvaltningschef/VD:	Ylva Jedeback Lindberg
Antal anställda:	40

Verksamhetsbeskrivning

Helsinge Vatten sköter drift och underhåll för Bollnäs och Ovanåkers kommuns alla VA-anläggningar. I detta ligger att säkerställa vattenförsörjningen och ansvara för reningen av avloppsvatten. I uppdraget ingår även ekonomihantering och kundservice för kommunernas VA-abonnenter.

Viktiga händelser

Under året har kommunikationsinsatserna ökat mot allmänheten angående hållbar vattenanvändning. Detta i linje med ägardirektivet. Låga grundvattennivåer i de mindre vattentäkterna under året innebar att informationen var extra viktig att nå ut med. De debiterade mängderna dricksvatten för Ovanåker minskade med drygt 3% jämfört med genomsnittet de senaste 5 åren.

Ledningsrenoveringar har genomförts i samklang med Ovanåkers kommuns nybyggnation av en förskola i Alfa och med gatuenheten på flera ställen.

Helsinge Vatten fick en delvis ny styrelse under året med ny ordförande och två nya ledamöter.

Ekonomi

Resultaträkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	65 648	59 641
Verksamhetens kostnader	-65 327	-59 412
Avskrivningar	-324	-202
Verksamhetens nettokostnader	-3	27
Finansiella intäkter	26	
Finansiella kostnader	-12	-17
Skatt på årets resultat	-11	-10
Periodens resultat	0	0

Balansräkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	1 928	817
Omsättningstillgångar	12 648	11 128
Summa Tillgångar	14 576	11 945
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	400	400
Avsättningar		
Långfristiga skulder		
Kortfristiga skulder	14 176	11 545
Summa Eget kapital och skulder	14 576	11 945

Årets resultat

Bolaget baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. Resultatet av VA-verksamheten redovisas istället i kommunernas bokslut.

För att uppnå nollresultat i Helsinge Vatten regleras driftbidraget mot utfall driftskostnader i verksamheten gällande Bollnäs och Ovanåker. Kostnaderna blev 2 089 tkr högre än budgeterat där 472 tkr avsåg verksamheten gällande Ovanåker.

I jämförelse mot budget kan följande avvikelser nämnas;

- Inköp av kemikalier till reningsverk 900 tkr över budget.
- Ledningsnät Ovanåker har utfört nyanslutningar till kommunalt vatten och avlopp vars kostnader belastar drift resultatet med 966 tkr. Anslutningsintäkter bokas mot VA Ovanåkers kommun.
- Elkostnaderna ligger 650 tkr över budget främst då elförbrukningen vid Häggesta reningsverk har varit för lågt budgeterad på grund av en missvisande elmätare som upptäcktes i början på året.
- Lägre personalkostnad med totalt 1,2 mnkr. Detta är en effekt av föräldraledigheter för tre personer i vår personal.
- Intäkt för fakturerade timmar investeringsarbeten ligger 1 mnkr över budget.

Framtid

Under hösten och vintern 2021/ 2022 gjordes en grundlig genomgång av säkerheten vid VA-anläggningarna i båda kommunerna. Den har resulterat i en åtgärdsplan liknande den som gjorts enligt NIS-direktivet för styrsystemet för VA-verk i Bollnäs. Säkerhetsarbetet kommer, liksom klimatanpassningsarbetet, att vara i fokus under många år framöver.

Svenskt Vatten har tagit fram en ny standardutformning av VA-taxan. Den stora skillnaden är att dagvatten bryts ut från brukningsavgiften för spillvatten och blir en egen taxeparameter. Detta kräver stort arbete hos oss innan det går att genomföra, och därför planerar vi att ha detta klart till taxeförslaget för 2024.

Införandet av de digitala vattenmätarna kommer att ge successiva förbättringar under projektiden. Bland annat att frigöra tid som idag läggs på manuell inmatning av mätarställningar för den administrativa

personalen och ge möjlighet till fakturering efter verklig förbrukning för abonnenterna vid varje fakturatillfälle. Dessutom ger vattenmätarna signaler om var på nätet det finns vattenläckor.

Rysslands invasion av Ukraina har reell påverkan på VA-verksamheten då råmaterialet till kemikalier till största delen kommer från Ryssland. Kraftigt höjda priser är att vänta då tillverkarna ska köpa in råmaterial från annat håll i världen. Fara finns också att mängden inte räcker till. Det skulle innebära ökade utsläpp av fosfor från våra avloppsreningsverk.

Osäkerhet på elmarknaden, höjda drivmedelspriser och svårighet med leveranser av alla typer av elektronik påverkar vår verksamhet mycket.

Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB

Förvaltningsinformation

Ordförande:	Mona Toresson (S)
Förvaltningschef/VD:	Mari Törrö
Antal anställda:	41

Verksamhetsbeskrivning

BORAB har sitt säte i Bollnäs och är ett kommunalt bolag som ägs av två kommuner, Bollnäs genom Bollnäs Stadshus AB (66,7%) och Ovanåker (33,3%). Bolagets huvudsakliga ansvar är att samla in, transportera, behandla och återvinna avfall från hushåll, dvs det avfall som kategoriseras som kommunalt avfall, och driva återvinningscentralerna i Bollnäs och Edsbyn. Denna del av verksamheten råder under självkostnadsprincipen och är taxefinansierad. Bolaget tar även emot, lagrar och behandlar avfall från verksamheter ex. företag och fastighetsägare. Denna del finansieras med marknadsmässiga mottagningsavgifter. På uppdrag av Bollnäs Energi AB lagras och bereds också avfallsbränsle mot ersättning.

BORAB har fyra övergripande mål: att jobba för ett mer hållbart samhälle, ge god samhällsservice, ha hög effektivitet och vara en bra arbetsgivare. Dessa 4 mål återspeglas i styrkort och årliga mätetal. Arbetet för ett hållbart samhälle handlar om avfallsförebyggande, verka för ökad återvinning och ökat återbruk samt fortsätta minska andelen avfall som förbränns eller deponeras. God samhällsservice når vi genom väl fungerande avfallsinsamling, kundtjänst och kundmottagning samt via tydlig och lättillgänglig kommunikation och information. Effektivitet uppnås genom kostnadsmedvetenhet för att kunna hålla avfallstaxor på en rimlig nivå samt skapa avkastning till våra ägarkommuner. Genom att systematisk och kontinuerligt utveckla vår arbetsmiljö kan vi vara en inkluderande arbetsplats där medarbetare trivs och mår bra.

Utifrån ovanstående övergripande mål beslutades 5 st styrkort/årsmål med 12 st kopplade mätetal för 2022. Av dessa mätetal är 7 st uppnådda, 3 st delvis uppnådda och 2 st ej uppnådda. Det resulterar i att 3 st av styrkorten/åremålen är nåddes, 1 st är delvis nådd och 1 st är inte nådd.

Viktiga händelser

Införandeprojektet för att bygga upp ett eget åkeri för insamling av rest- och matavfall har pågått under hela året och har krävt mycket tid och resurser. Inköp av fordon, bygge av garage och tvätthall samt anställning av personal är en del av det arbete som gjorts.

Beslut om ny förpackningsförfordning togs av regeringen under sommaren 2022. I och med det startade arbetet med att utreda olika förslag till insamlingssystem samt förberedelser för att under en övergångsperiod ta över ansvaret för återvinningsstationerna från FTI. Detta är ett omfattande arbete.

Beslut om reviderade avfallsföreskrifter togs av ägarkommunerna i början av året.

Mottagningen för farligt avfall byggdes om och rutiner för mottagning tydliggjordes.

Övertagande av ansvaret för insamling av returpapper togs i drift och fastighetsnära insamling från kommunala verksamheter togs över av en ny underentreprenör.

Arbete för att sortera ut böcker i egen fraktion för att minska fraktionen för brännbart gjordes. Vid uppstart brann mottagarens anläggning ner i Uppsala. Därför kunde detta inte driftsättas.

Hjullastarutbildning genomfördes av alla som i sitt arbete kör hjullastare och arbetsmiljöutbildning genomfördes av samtliga chefer och arbetsledare.

Ny hemsida med Mina sidor lanserades i oktober.

Översyn av tjänsten för grovsopshämtning har påbörjats. Detta pga tjänsten inte är självfinansierande och tidigare utformning innebar för liten utsortering, vilket motverkar bolagets övergripande mål.

Kriget i Ukraina har medfört arbete för att öka beredskapen för och robustheten vid kris- och krig. Världsläget har också medfört betydande kostnadsökningar för framförallt bränsle och material. Vilket påverkar både drifts- och investeringskostnader.

Ekonomi

Resultaträkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	80 278	79 171
Verksamhetens kostnader	-71 533	-67 977
Avskrivningar	-6 371	-6 491
Verksamhetens nettokostnader	2 374	4 703
Finansiella intäkter	191	23
Finansiella kostnader	-126	-117
Periodens resultat	2 439	4 609

Balansräkning bolag

	2022 -01-01 - 2022-12-31	2021 -01-01 - 2021-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Anläggningstillgångar	79 059	71 319
Omsättningstillgångar	39 888	42 020
Summa Tillgångar	118 947	113 339
<i>Eget kapital och skulder</i>		
Eget kapital	75 026	73 970
Avsättningar	10 670	11 771
Långfristiga skulder	15 000	15 000
Kortfristiga skulder	18 251	12 598
Summa Eget kapital och skulder	118 947	113 339

Årets resultat

- Mängden krossat avfall levererat till BEAB under året har sänkts från 68 500 till 63 000 ton och landade vid årets slut på strax under 60 000 ton. Indexjusteringar och pristrappa ger totalt sett endast en mindre förändring av intäkten.
- Ersättningsnivån för metallskrot har varit hög under inledningen av året varför intäkten har höjts med ca 3 mkr jmf budget.
- Intäkten för verksamhetsavfall minskar något.
- Totalt ökade intäkten från ursprunglig budget med 22%.
- Kostnad för avfallshantering ökade med nära 600 tkr jmf budget. Bl a har en inhyrd tjänst tillfälligt förstärkt i kvarnanläggningen under arbetstoppar. Kostnaden för utlevererat avfall från verksamhetssidan, som tryckimpregnerat trä, deponi och oljegrus, har också ökat jämfört med budget.
- Personalkostnaden minskade jmf budget med ca 650 tkr, främst beroende på att personal för att förbereda insamling i egen regi kommer in i ett senare skede än tidigare planerat.
- Kostnad för drivmedel ökade med drygt 1 mkr mot budget för produktion och underhåll av maskiner och kvarnanläggning ökade med ca 200 tkr jämfört med ursprunglig budget.
- Avskrivningar minskade med ca 900 tkr jmf budget då vissa investeringar senarelagts.
- Totalt ökar kostnaderna mot ursprunglig budget med 27%.
- Taxekollektiven i Bollnäs och Ovanåker, som bedrivs enligt självkostnadsprincip, lämnar för år 2022 ett överskott på ca 2,4 mkr för Bollnäs och ca 640 tkr för Ovanåker. Detta främst till följd av minskade avfallsmängder, och därmed lägre kostnader än förväntat, samt att högre skrotintäkt även kommer kollektiven till godo. Enligt redovisningsprinciper för avfallsbranschen skjuts överskottet fram som ett överuttag och bidrar till att hålla framtida taxor nere.
- Rörelseresultatet för år 2022 landade på 3,1 mkr dvs knappt 1 mkr högre än budgeterat

Framtid

Bedömningen är att följande faktorer är de som kommer att påverka den framtida utvecklingen i störst grad.

Utvecklingen av inflation och priser på främst bränsle och material.

En av de största omställningarna i avfallsbranschen, uppbyggnaden av fastighetsnära insamling av förpackningar, står för dörren. Osäkerhetsfaktorer, framförallt gällande kostnadstäckning, inför beslut om insamlingssystem föreligger. Implementeringsarbetet kommer att vara mycket omfattande.

Utvecklingen av kostnaderna för utsläppsrätter som i sin tur påverkar kostnaderna för att förbränna avfall. Att förbränna avfall är dyrt både miljömässigt och ekonomiskt. Avgörande är att fortsätta få ner de brännbara fraktionerna.

Risken för driftstörningar, även för de delar av verksamheten som är samhällsviktiga, bedöms ha ökat. Bland

annat pga världsläget. Arbetet för att stärka robustheten i driften är av vikt.

2023 kommer att vara det första året då insamlingen av rest- och matavfall sker med eget åkeri. Denna del behöver följas upp särskilt vad gäller drift och ekonomi. Målet är också att i slutet av nästa år ha en plan för förbättringar och effektivisering av insamlingen. Under 2023 kommer hämtningen av privatpersoners grovavfall förändras då denna i nuvarande form innebär arbetsmiljörisker och inte stöder våra hållbarhetsmål. Det kommer också ställas nya krav på utsortering och bygg och rivningsavfall. Med anledning av det och enligt önskemål så kommer fler fraktioner att kunna sorteras ut på ÅVC i Edsbyn.

Kommunerna kommer enligt regeringsbeslut att överta ansvaret från 2024 och från 2027 ska detta ske fastighetsnära. Detta innebär att vi först måste få en övergångslösning på plats och därefter byta insamlingssystem helt och hållet. Det är en av de största förändringarna som bolaget stått inför och kommer att prägla arbetet de kommande åren. Under 2023 kommer beslut om framtida insamlingssystem behöva fattas och en införandeplan redovisas till Naturvårdsverket

